

Domoljub

V Ljubljani, 12. avgusta 1936

Leto 49 • Štev. 33

Naša mladina v Stični

Glavne proslave v spomin 800 letnice stiškega samostana in obletnice veličastnega euharističnega kongresa v Ljubljani se bodo začele v Stični šele 15. in 16. avgusta. Kot vse kaže, se bodo tam zbrale zopet tisoč in tisočglave množice vernih Slovencev iz vseh delov ljubljanske škofije, zlasti pa iz Dolenjske. Samostanska družina in okoliško prebivalstvo z velikim trudom in navdušenjem pripravljajo vse potrebno, da bodo lahko slovesnosti čim boljše potekle.

Uvod v slavnosti pa je bil že v nedeljo, 9. avgusta. Ta dan se je zbrala v Stični šolska mladina iz okoliških dekanij pod vodstvom svojih vzgojiteljev in spremljana od staršev in sorodnikov.

Stična se je za praznik mladine posebno pripravila. Pristrčno so bili sprejeti vsi oddelki mladine, ki so prišli bodisi z vlakom, bodisi z vozniki ali peš, pod vodstvom svojih veroučiteljev in nekaterih učiteljev. Dasi se Stična šele pripravlja za glavno slovesnost, vendar je za samostansko cerkvijsko bil ponoči že postavljen ogromen mlij s smrečico na vrhu, v pozdrav zbiraajoči se mladini.

Po prihodu dopoldanskega dolenjskega vlaka se je razvil po cesti proti cerkvi veličasten spreved, v katerem so posamezna mladinska verska društva nosila svoje prapore. Vreme je bilo, kakor bi ga posebej za to slavnost dal Bog: v soboto zvečer je še nekoliko deževalo, danes pa je bilo skoraj jasno, toda posebne vročine ni bilo.

Ogromna stiška cerkev, ki je največja v Sloveniji, se je okoli pol 9 do zadnjega kotička napolnila z otroki. Starejših, razen duhovnikov in posameznih učiteljev v cerkvi ni bilo. Glavica je bila pri glavici, vsako nedolžno oko uprto v oltar in vsako uho pozorno poslušajoč cerkveni govor, ki je bil namenjen njim, samo našim najmlajšim. Na škofovski sedež poleg oltarja je sedel naš sivolasi vladika nadškof dr. A. B. Jeglič, na prižnico pa je stopil stiški opat dr. Avguštin Kostelec, ki je imel na 5000 zbranih otrok prekrasen nagovor.

Sledila je slovesna služba božja, ki jo je ob številni asistenci daroval sivolasi vladika nadškof dr. A. B. Jeglič. Otroci, ki so od daleč prišli in ki so doma že toliko lepega slišali o dr. Jegliču, so s presenečenjem videli, da je dr. Jeglič še vedno čil in krepak. Med slovesno službo božjo so vsi otroci krasno prepevali s svojimi otroškimi glasovi cerkvene pesmi.

Med službo božjo je bilo obhajilo. Nadškof dr. Jeglič je sam obhajal več sto otrok. Druge so obhajali oo. cistercijani in drugi duhovniki. Skupno je bilo obhajanih nad 4000 otrok.

Tudi po obhajilu je vsa ogromna množica otrok med službo božjo vneto prepevala nabozne pesmi.

Služba božja je trajala do približno pol 11 in ves čas je vsa mladina vztrajala v cerkvi teš. Po službo božji ji je prav prišel zajtrk na prostem za cerkvijsko. Otroci so imeli s seboj kos kolača ali kaj podobnega, oo. cistercijani pa so pripravili ogromno množino mleka, ki so ga delili med otroke. Reditelji so vzorno skrbeli, da je tisočglava množica drobljancev v najkrajšem času prišla do potrebnega okrepčila.

Po zajtrku se je vsa ogromna množica zbrala pred vzvišenim prostorom za cerkvijsko ter je vneto pričakovala, kdaj se prične napovedana igra. Ko je v spremstvu opata dr. Kostelega in drugih oo. cistercijanov dospel nadškof dr. Jeglič, je vsa množica navdušeno, res iskreno vzklikala dr. Jegliču, obenem pa je zavalovilo morje belih rutic, ljubljensmu vladiki v pozdrav. Na častne sedeže sta se poleg nadškofa vsedla še zastopnik banske uprave ban. nadzornik Štrukelj in opat dr. Kostelec.

Delajmo za naš tisk!

Vatikanski dnevnik »Osservatore Romano« je objavil nedavno statistiko, iz katere je razvidno, da praktični katoličani, to je tisti, ki živijo iz vere, darujejo svoje denarne prispevke v sledeče namene: v dobrodelne svrhe 60 odstotkov, za šole 20, v razne druge namene 15, za kat. časopisje pa samo 1 odstotek. To dejstvo dokazuje strahovito nerazumevanje katoličanov za prevažno življenjsko vprašanje. Vprav v tem dejstvu tiči tudi vzrok, zakaj katolicizem tako malo ali celo nič ne pomeni v mnogih »katoliških« deželah. V tisti meri namreč, v kateri n. pr. prihaja v »katoliške« družine tisk, ki trdi o sebi, da je nepristranski in da spoštuje vsako versko prepričanje, v tisti meri pojema v teh družinah prava katoliška zavest. Tudi kaže vsakdanja skušnja, da se družine, ki naročajo in berejo brezbarvno časopisje in časopisje brez jasnega verskega svetovnega nazora, prej ali slej odtujijo cerkvi. Zato prav piše P. I. Hoornaret D. J.: »Potem tiska je mogoče doseči vse, brez nje pa ničesar.« Španski jezuitje so sami priznali: »Imeli smo polno lepih ustanov, vse premalo pa dobrega katoliškega tiska. Imeli smo lepe cerkve, znamenite samostane, šole in katoliška vzgajališča. nismo pa imeli tiska, ki bi bil vse to branil. Prišla je revolucija in zaplenili so cerkve, samostane, šole in zavode, vrgli so redovnike iz šol in bili smo brez moči napram temu nasilju in to v prvi

Pritisk otrok pa je bil tako silen, da bi kmalu spravili še odličnike s sedežev. Le s težavo so reditelji krotili navdušene in radovedne otroke, ki so prav neženirano obkolili nadškofa in druge odličnike.

Igralci so malim gledalcem igrali nekatere odlomke iz igre »Potujoči križ belih menihov«, ki jo je za to proslavo spisal cistercijan p. Metod Turnšek. Igra nazorno opisuje blagodejno delovanje menihov sv. Bernarda na Dolenjskem. Igra se je zaključila s tem, da so se igralci in gledalci uvrstili v procesijo, ki je korakala za mogočnim križem in prepevala pesem »Kraljevo znamenje križ stoji,« s čimer je bila proslava končana.

Prelepi dan v Stični je v mladini globoko utrdil njeno živo vero, obenem pa je okrepil v njej sklepe lanskega euharističnega kongresa. Ta verski tabor je pokazal, da hoče ostati slovenska mladina katoliška.

Vsa čast očetom in bratom cistercijanom, ki so tako spretno organizirali to otroško cerkveno slavnost. S tem so pokazali, da bo tudi cerkveno jubilejno slavlje odraslih danes teden v Stični nad vse pričakovanje sijajno uspelo.

vrsti zato, ker nismo imeli zadostnega katoliškega tiska. Pregovor pravi: Ohraniti se more samo to, kar se zna tudi braniti. Dobra obramba pa je dandanes mogoča le potem dobrega tiska.

Naša dolžnost napram tisku je:

1. Da se živo zavedamo, kako strahovito opustošenje povzroča slab tisk za cerkev, npravnost in narod;

2. da postanemo še bolj vneti bralci, čitatelji, naročniki, širitelji, dopisniki in branitelji dobrega tiska. Kako živo se n. pr. zavedajo važnosti tiska boljševiki v Rusiji. Po najnovejših podatkih so tako preplavili Rusijo s svojim tiskom, da vržejo sleherni dan 25 milijonov tiskanih strani med narod. Ni rekel zastoj papež Leon XIII.: »Dober tisk v župniji je trajen misijon. Pridigarja posluša 800 do 1000 poslušalcev, medtem ko dober list posluša nepregledna množica. Misijon trpi največ 8 dni, misijonarji odpotujejo, ostanejo pa človeške strasti. Prav zato pa moramo, da bi dobro in plemenito seme obneslo obilen sad, odpreti vrata dobremu tisku na stečaj.« Edino dober tisk bo ohranil narod v zvezi z Bogom in Cerkvijo.

Jaz bi deprinesel vsako žrtev, postavil bi tudi svoj prstan in križ, da bi podprl katoliški list. (Pij X.)

Samostan belih menihov in Suha krajina

Osemstoletnico obhaja samostan belih menihov. Ob ustanovitvi samostana je bila Suha krajina sestavni del Slovenske ali Ogrske marke in ta marka je bila sestaven del oglejske patrijarševske cerkvene države. Patrijarh ni bil samo škof, ampak tudi svetni vladar, vitez in bil splošno podložnik, po državi je krožil denar s patrijarševsko pečatnico. V srednjem svojem svetu in duhovnem obsesti je hotel imeti patrijarh samostan, ki naj bo hrišče svetne in duhovne kulture. In tega namena je patrijarh Peregrin I. 1135. podpisal ustanovno listino za samostan Stična.

Stiški samostan žarišče svetne kulture

Se v začetku preteklega stoletja so prepevali v okolici St. Voda pesem o trah belih menihih, ki so prišli iz tujine in so ljudje učili kmetovanja. Zgodili so kmetijsko orodje. Za »drevce«, ki je bila takrat samo lesena rogova, so uvedli leseno plug, ki je imel lemet in držalo leseno. Prav tako so vpeljali nove litine in sadne vrste. Trebili so gundove in širili plodno zemljo. Listine omenjajo, da so trebili tudi gundove ob Krki. Res je prišel samostan zelo zgodaj v posest desnega brega reke Krke. Za v listini iz l. 1135 se omenja neka menjalna pogodba, glasom katere je samostan dobil v last posestvo »apud Sanctum Michaelen« v Smihelu pri Zuzemberku. To posestvo je ostalo samostanska last do l. 1648, ko je bila izvedena zemljiška odveza, deloma pa je bilo doodeljeno župnim nadarbinama v Zuzemberku in na Krki, ki pa sta bili škof v odvisnosti od Stične in sta morali plačevati svoj davek samostanu. Samostansko posestvo je dobil v davnih tleh neki Juraj, morda samostanski vojak, še danes se tam pravi pri Jeraju. Dravka vas in Globoko so prišle v samostansko last l. 1177. Daroval jih je triptiski meščak grof za ustanovno sv. maše. Zakaj je hotel priči samostanu v last toh krajev, o katerih pravi neka listina, da so manj vredni? Zaradi vodne sile Krke. Na tem nekdanjem samostanskem svetu je še danes šest starodavnih mlinov, ki jih je postavil stiški samostan. Prav tako je bil l. 1680 še prvi mlin na Krki last krškega župnika, to je »Andrijev« mlin. Stari ljudje so vedeli povedati, da sta bila mlin in žaga na Šici nekdanj samostanska. Stari samostan je torej prvi začel izrabljati vodne sile Krke in njenih pritokov v korist prebivalstva, prav tako, kakor je novi samostan postavil prvo turbino in prvo elektrarno v okolici.

Listine prišajo, da je stiški samostan gradil cesto čez Ljubelj na Korodko. Prav tako pa je govorilo, da je oskrbel samostan cesto, ki je samostan vodila v Oglej. Ta cesta je bila čez Krko, Dobropolje, Vel. Lašče, kjer so menihi iztrebili gundove, in dalje v Oglej in Primorje. Ta cesta je bila važna trgovska pot. Prav tako so spojili stari rimsko cesto, ki je šla po levem bregu Krke, s SŠH. To so morali storiti, ker so v Krki dobivali tako vrsti lahki kamen, ki so ga rabili za zgradbo samostana. Temelji stare romanske cerkve v Stični so vsi iz tega krškega lahkega kamna, ki so ga dobili v strugi Krke med Zagradom in Smihelom. Vsi oboki v cerkvi in hod-

nikih in v veliki hišnici so narejeni iz tega kamna. Za te ogromne količine materiala so našli dobro cesto do Krke.

Turki so samostan dvakrat požgali, in sicer l. 1471 in 1529. To je bil za samostan hud udarec. Zato je samostan začel skrbeti za samohranbo. Opat, ki so bili vedno svetovni rimski cesarji, so dosegli, da se je samostan spreminjal v trdnjavo, kamor so prihajali v nevarnosti ljudje od vseh strani. Dosegli so, da so se utrdile tudi druge važne točke, kakor Treboje, Zuzemberk in Kočevje, da je bil tako nabranjen dohod Turku. Vpeljali so kresove po gorah, ki so napovedovali sovražnika. V Hinjah in na Korinju so menihi napravili tabor, kjer so prebivalci iskali zavetja.

Velik del kmetij v naši krški dolini je bil podložen stiškemu samostanu ali pa župniščem v Zuzemberku in Krki. Ob kmečkih puntih so bili napadani nekateri samostani, stiški pa nikdar, znamenje, da se je njegovim podložnikom godilo bolje, ko drugim. Samostan je tirjal svoje pravice, a ni delal nikomur krivice. Zato so si ljudje leželi priti pod samostan. L. 1256 je dal papež Aleksander IV. oblast, da smejo stiški opati izobiti iz cerkve nesprotnike samostana. Tako so lahko krotili krivične graščake. Samostan je dobil pravico »anila«, to se pravi, da za samostansko ovdje ni sega graščakova moč. Opat je imel pravosodno in upravno oblast nad podložniki in l. 1319 je dobil pravico oboditi tudi na smrt. Zadaja imitanc na naše prednike je bil samostan Stična.

Velik pomen na okolico je imela stiška hišnica, zidana l. 1663, v napisem: »Daj ubogim od prvin svojih pridelkov in tvoje hišnice bodo polne!« V primeru vremenskih katastrof je stiški samostan prišlo na pomoč podložnikom s svojimi zalogami. Stveilo samostanskih podložnikov so je vedno večalo, kajti zapravljivi graščaki so večkrat svoje podložnike prodali samostanu, da so se rešili dolgov. Tudi zgodovinar Valvasor je prodal svoje kmetije v Temenici samostanu. Samostan je tako postal gospodarsko središče Dolenjske.

Samostan, žarišče duhovne kulture

Tekom časa si je samostan pridobil 34 župnij, ki so bile priključene (inkorporirane) samostanu. Opat je imel torej več župnij kot takrat ljubljanski škof in ga zato Valvasor šteje kot prvega cerkvenega kneza v deželi, nato šele ljubljanske škota. Samostan je deloval še 300 let pred ustanovitvijo ljubljanske škofije. Ob ustanovitvi samostana je župnija St. Vid obsegala pol Dolenjske. Ko je prišla pod samostan, je imela 73 podružnic. Krka je bila šentvitski vikarijat (kaplanija s stalnim duhovnikom), pod L. tega so spadale sedanje župnije Krka, Zagradec, Anžur in Hinje. Zuzemberk je bil vikarijat dobrih in je prišel s starejšim Dolenjskim vred pod samostan l. 1309, v naznaku župnije Trst. Samostan je povsod uredil župnije in zidal cerkve po vseh. Zadažni svet Franc. pl. Tauffler (1764—1784) je pa našel dal tri krasne stavbe, to je nove župne cerkve.

v Zuzemberku, Krki in Doberniku, ki so krasno stavbarsko delo in še danes posejtem župnijam.

Kako lepi so naši baročni oltarji, ki so bili narejeni za časa opata Gallandela, ki je tako pospeševal umetnost. Oltar na Muljcu je umetnina, kakršne ne presmore nobi drva. Na vrhu oltarja pa je mitra, znamenje, da ga je dal delati stiški opat. Dalje so lepi oltarji na Kamenurju, na Kalu stari ambrozijev oltar, na Rebrji (delo menihi Zimmermanna) pri sv. Miklavžu, pri sv. Roku, v Stavt vas, pri sv. Antonu, pri sv. Primodu itd., posoj krasna umetniška dela.

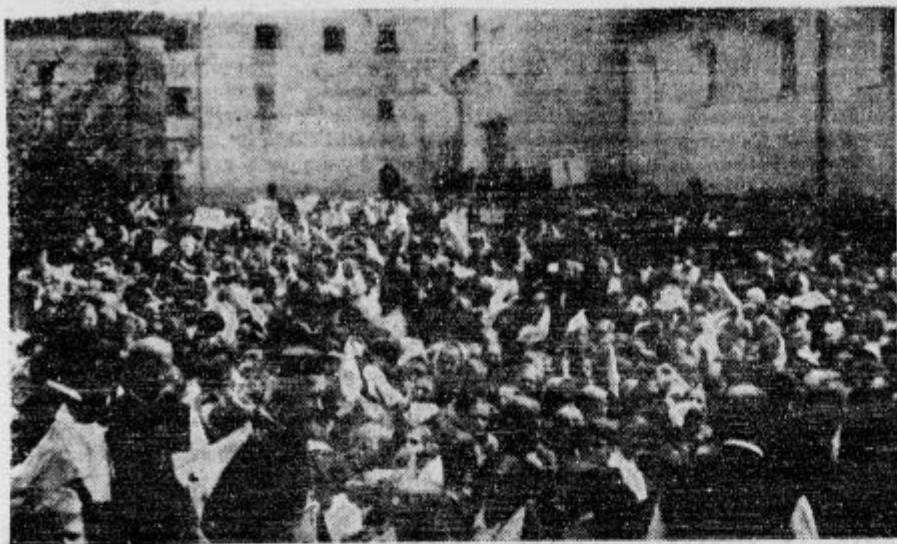
Stična je imela tudi šole za duhovno naraščaj in glasbeno šolo za organiste. Znan je stiški rokopis iz črede 15. stoletja. Napisal ga je menih, po rodu Čeh, porabljal pa je za rečje Suhe krajine. Ta listina je prva kulturna dela samostana za vse Slovence in je posebej za naše kraje. L. 1593 omenja vikarior patrijarh Barbaro v svojem poročilu v Rim: »Opat je ustanovil šolo, kjer so se poučevali dečki v verouku in glasi in vedeli da bi vzgojili sposobne duhovnike za svoje župnije.« Opat Tauffler je kupil orgle za Stično, Krko in Zuzemberk. Zuzemberke je pojejo v Smihelu, v Stični in na Krki pa si nabavili pred kratkim nove.

Dušnopastirska opravila duhovnikov so bila po starih zapisnikih natančno dobozna. Značilne so mnogostevne procesije pri družnicah, večkrat tudi s sv. Rešnjim Telom. Na vseh podružnicah je bilo večkrat spovedovanje zvečer in zjutraj, nato pa je bilo sv. obhajilo vernikov. Zuzemberk in Krka so bile fare, ki so imele neke vrste korarje. Pred velikimi prazniki so bile pote večernje. Sedaj se je od tega ohranilo samo vrtenje.

Cerkevno premoženje

Zanimiva je tudi uprava cerkvenega premoženja, ki je bila zelo praktična. Kijohar sta bila gospodarja cerkvenega premoženja. Denar sta plodovito upravljal, tako da si kupila vola, krava, ovce, kose in jih dajali na »pol prireje« ljudem, ki niso imeli denarja za nakup živine. Prav tako sta posejevala fito na »provač«. V zimskih mesecih pa je bila »ratot« — račun. Župnik je omenil račun podružnic na gotov dan. Prišla sta župnik in kaplan ter vsa »oseka«. Ugotovili so cerkveni inventar, tako zvani register cerkve, to je fitino in fito na posejkih in so vse nove stekajo zapisali, od starih stekajev pa so shchevali prirejo. Utajiti ni bilo moglo, ker je bila navoča vsa »oseka«. Nato so prešteli denar, zmerili fito in vse zapisali. Če je bilo vse v red, so bili kijoharji potrjeni še za eno leto, če ne, so bili postavljeni drugi. Kaplan v Zuzemberku je dobil za delo pri računu dva »evanagaric«, zato pa je moral opraviti eno sv. mašo za dobrotnike dotične cerkve. Dobil je kaplan od vseh cerkva 30 »evanagaric«, to je bilo za en par volov. Za obračune pri župnih cerkvah pa sta prišla k računom dva komisarja in Stične. Ta način uprave se je obnesel izvrstno. Naše podružnice, ki so danes revne kot fito miške, ki po njih letajo, so imele malno premoženje: po pet in več parov volov, več krav, po sto in več merikov fita in veliko denarja.

Osemsto let je bila Stična voditeljica našega hrištva, ki nam je hotela gmočno pomagati in nam kazati pot v nebo. Dal Bog, da bi tako premalo tudi bodoče vitarje, kakor je nekdanje. — Alojz Zupanc, župnik v Smihelu.

Pogled na tisočglavo množico otrok, ki se je v nedeljo zbrala pri belih menihih v Stični.

Strahotne posledice španskih bojev. V mestu Toledo so porušili mnogo starodavnih zgradb, posebno cerkva, ki jih na nezaslišane načine skrunijo.

V Budimpešti se je pred nekaj dnevi porušila štirinadstropna hiša. Pod ruševinami je našlo smrt štirideset ljudi.

Pogled na evharistični križ na Vinogradu nad Stično, kjer bo slovesna polnočnica slovenskih mož in fantov v noči od 15. na 16. avgust.

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ STEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Najzanimivejša oseba olimpijskih iger v Berlinu je ameriški zamorec Owens. 100 metrov je pretekel v skoro 10 sekundah, v višino skočil 208 cm, na daljavo pa nad 8 metrov. Owens je vizokoselec.

Nevarna igra z ognjem

Po vseh demokratičnih državah sveta opazujemo zlasti v prvih dneh pojava, da se ljudske navdušenosti kaj pogosto spreminjajo z ene na drugo, nasprotno plati. Pri vsakem narodu imamo navadno zelo visoko občutljivost ljudi, o katerih se zdi, da se marajo politično misliti, ampak le takoj, kdo bo prišel in jim zakrival na uho najbolj krepko geslo, pa že dero za njim brez dna in strah, ne da bi pomislili, kakšno posledico bo imela njihova odločitev in opora, ki jo nudijo.

Če opazujemo žalostne stvari, ki se zadnje tedne gode v Španiji, bomo videli približno isti pojav. Pri zadnjih volitvah je ljudstvo nasledilo govornim ljudem, ki so se mu kot prijatelji naroda znali priklopiti s par političnimi frazami, ki so navidezno lepe, ki pa so imele v resnici vse drugačne namene. Tako se je zgodilo, da so prišli na oblast v državi zastopniki tako zvene »ljudske fronte«. Ker so enkrat imeli državno oblast v svojih rokah, so takoj pokazali pravo barvo. Stopili so v tesno zvezo s boljševiško Rusijo in začeli španijo vladati po znanih ruskih vzorcih. Ruski boljševiki so španijo kar preplavili s svojimi agitatorji in instruktorji in tako so razmere kmalu tako dozele, da se je v Španiji začela bratovorna državljanska vojna, ki je dolge zahtevala že grozne človeške in materialne žrtve in ki grozi tako oslabilo državo, da ta ne bo več zmogla samostojnega življenja.

Neverjetne stvari se slišijo dan na dan iz krajev, kjer imajo še oblast pristati ljudske fronte, ki so se popolnoma vdinjali komunistom. Če bi bil le deseti del tega res, kar svetovno časopisje poroča, bi bilo pregrozno in neverjetno. Pa, žal, točne fotografije, ki prihajajo v svet, le potrjujejo, da morda o grozotah ljudske fronte v Španiji še premalo vemo.

Kot pri vsaki revoluciji, tako so tudi v Španiji najprej planili na cerkve, samostane, duhovnike in redovništvo. Zanimivo! Ne morda na velkapitaliste, graščake, denarne mogotce vseh vrst, ampak na duhovnike, redovnike so planili. Ne vil in palač bogatašev, ampak cerkve in samostane so požigali in jih še požigajo. Jasen dokaz, da brezverskemu boljševizmu ni v prvi vrsti za boj proti kapitalizmu, ampak za boj proti veri, cerkvi, proti Bogu. V napadih na cerkve naj se izdijajo množice, sovraštva do Boga naj se navzamejo, potem so za vedno naši.

Dva pojava sta v španskih bojih posebno zanimiva: Poročila vseh tujezemskih listov so edina v tem, da so najbolj divjali in najbolj kruto morili — ne morda zreli mošje — ampak lantili, od 15 do 18 let stari, in pa ženske, o katerih očividci pripovedujejo, da s neverjetno besnostjo more in še mrtva trupla na drobne kosce trgajo. Po vsem tem dobro razumemo, zakaj se brezverski komunizem tako trudi, da bi dobil na mladino čim večji vpliv in potem mladine prišel v družine, zlasti do mater in bodočih mater, katere bodo, same brezverne komunistke, komunizmu rodile bodoče rodove. Ali se ob misli na španski zgled mi dovolj jasno zavedamo, kako velika mora biti vedno naša skrb, da slovensko mladino obvarujemo diha komunizma, ki hoče našo mladino zastrupiti in kar se mu je marsikje že posrečilo.

Tudi za nas Slovence veljajo trditve, ki

sme jih v zadetih člankih napisali. Tudi pri nas je znaten del ljudi, ki so politično tako nestalni, da neprestano silišjo med različnimi političnimi in kulturnimi smermi. Kmala po vojni se taki politični omahivci drži za Poutem in Samostano kmet, stranke in s tem mnogi pripomogli, da je bila sprejeta ridov-danska ustava, vir neizrečenega zla za našo državo. Le prekanimo se množice upornike usodno napako, ki se ni dala popraviti. A izmožilo jih ni. Kmala nato so bili v modi republikanci, potem radičevci, med režimom JNS pa so te mase slepo sledile nasilnikom na volitve in k podpisovanju znanih izjav. Zdi se, da leta skupina ljudi, razočarana nad vsem, kar je bilo, ropot čaka nekoga, ki ji bo znal zaklicati geslo, ki bo prijetno štečevalo uteša, pa bodo šli za njim.

Kako vlada „Ljudska fronta“ v Španiji

Poročilo, ki je s posebnim kurirjem prišlo iz Lizbona listu »Dagblad«, pravi, da delajo noč in dan sodišča, katerih člani imenuje marksistič. vodstvo. Porotevalec lista, ki staneje tik neke vojašnice, sliši vsako jutro pokanje streliv izvršilnega odbora. Imen umorjenih ne povedo, vendar razstavljajo strahovito razmrcvarjena trupla, češ, da bi ljudstvo prestrašili. Dolge vrste, po stotine ljudi, hodijo mimo mrličev. V vojašnici št. 5 je porotevalec lista sam videl tak spreved. Ob nekem visokem obrzdu, kjer so bile že videti luknje streliv, so na kupu ležala trupla ustreljenih žrtv. Bilo jih je 42. Ženska trupla so bila povsem brez obleke. Velike mlake krvi so bile na tleh. V žalostnem sprevedu so vsi preunjeni od groze in stida solznih oči stopale mimo trupel žens, matere, sestre, da celo otroci umorjenih, ki so med trupli iskali svojcev. Čuvaji, podivjani pobalini v uniformah, so imeli naročilo, naj na željo pokažejo trupla. Tudi je kak tak čuvaj brcnil s nogo umorjenčev truplo in ga kot mrhovino izbral iz žalostne grmade. Kri, črva in možga-

Pri nas se je začela trgati za ta del naroda tako zvana »ljudska fronta«, ki je popoln odvaj »ljudskih front« po drugih državah in katere so vse pod vidnim vplivom ruskega komunizma. V našo »ljudsko fronto« so se združili ljudje iz naziralističnih tabornov, zlasti iz socialističnega in komunističnega in katere družji morda samo ena skupna misel: sovraštvo do Boga, vere in cerkva. Vse druge fraze: o slovenstvu, demokraciji, o pomoči trpečemu ljudstvu itd., so samo limanice, na katere naj bi se lovili neredni kalini, kateri bi se prestrašili, če bi zvedeli za ozadje in bistvo stvari.

Zato naj španski zgled opozarja tudi nas vse, da bodimo previdni takrat, kadar lahko naša politična vera rodi posledice, ki so za narod in državo lahko nepopravljive. Slovensko »ljudsko fronto« vedno presojajmo po stvoh, ki jih roda drevesa te vrste, posajena po drugih državah.

ni so pri tem brigali in pljuskali naokoli. Zgodilo se je, pravi porotevalec, da so se po takem divjaškem ravnanju svoji rajnega vrgli s pestmi na čuvarje. Tedaj je marksistični čuvaj potegnil revolver in razburjeno ženo ali hčer ustrelil, da se je tudi dotična zgrudila v mlako krvi ostalih trupel.

Neki danski inženir, ki je bil službeno v Barceloni od 19. do 30. julija in se je iz Marseille vrnil v Kopenhagen, pa je poročal: Vse strahote, ki so se v tistih dneh dogajale, so takšne, da prekašajo sleherni, najbujnejši domišljijo. Tako je poulična družba napravila grmado zredi cerkve, kar sem dvakrat videl. Duhovnike so pometali na grmado in jih žive sežgali. Redovnice, so umrle še strašnejše smrti, kar se s besedami niti ne da opisati. Okostnjake so resnično vlatili iz grobnic in jih z rdečimi obvezami krog lakti razpostavili kraj večnih vrat raznih hiš. A pri vsem tem so katalonski radio-poročevalci vsemu svetu sporočali, »da je v mestu vse v najlepšem redu...«

Nekateri le pokažejo pravo barvo

V nedelo smo čitali v »Slovincu« izjavo nekega vrhniškega socialista, prijateljem, ki so ga vprašali, zakaj je šel kot socialist na kandidatno listo vrhniških »baržujev«. Ta mož je takole povedal:

»Vsi poznate moje politično prepričanje in vam je znano, da se z »buržuji« nisem nikdar družil ali z njimi simpatiziral. Sedaj je pa nastala potreba, kajti jaz sem brezverec in kot tak se moram družiti z vsemi, kateri nastopajo proti farjem in farikiim strankam. Vra mora iz šole. Jaz ne poznam Boga, ker ga ni in ljudstvo se mora osvoboditi verskega tlačanstva. Kolikor časa bodo naši ljudje verovali v Boga, toliko časa jih bodo farji izkoristili. Radi tega naj se vzgajajo namesto v strahu pred Bogom in grehom v strahu pred šibo, ker se jih še ne more učiti kazenskega zakona.«

V roki imamo tudi pismo nekega pristaša »ljudske fronte« iz Bele krajine, ki je sicer strahovita godlja, zbrana iz komunističnih brotur in letakov, iz katerega se pa jasno lahko razvidi, s čim se duševno hranijo agitatorji »ljudske fronte«. Le nekaj cvetk: »Pro-

kleti farji, svinje! Oblečete se v bela oblačila in pridigate hinavsko, da ste bogu odgovorni za naše duše. Pustite Vaše lažnivo delo in dajte nam kruha za lačne želodce... Vi reveže sovražite in jih pobijate. Vi se poslužujete najbolj gorostasnega in strašnega orožja in »gita«, s katerim se »martra«, ubija in »gita« ubogo, pošteno ljudstvo in s tem rešujete kapital in debele trebuhe razkošnežev... Pappež je kriv vojske v Abesiniji. Če bi on hotel bi jo lahko preprečil, pa noče, ker drži s kapitalisti... Smo slišali po cerkvah, da ste farji jamrali, ker so neki korajžni lantje pometali lipove malike iz kapelic v lužo, pa ste rekli, da so grešniki. Za lipove malike (bili so to krizi in sohe svetnikov, ki so jih oskrnili. Op. ur.) imate srce, nas reveže pa pustite mučiti in ubijati in držite z našimi rablji.« Ito.

Ne maramo se spuščati v prerekanje z bedastimi in bogokletnimi trditvami, ampak hočemo le pribiti, kar smo danes že na drugem mestu ugotovili, da je treba vedno dobro zavetati se, kdo je tisti, ki take ljudske pokrete proži in kaj hoče. Za oboje imamo lep odgovor v gornjih izjavah.

SARGOV
Rajši takoj KALODONT – potem ostanejo zobje
 PROTI ZOBNEMU KAMNU zdravi in lepi

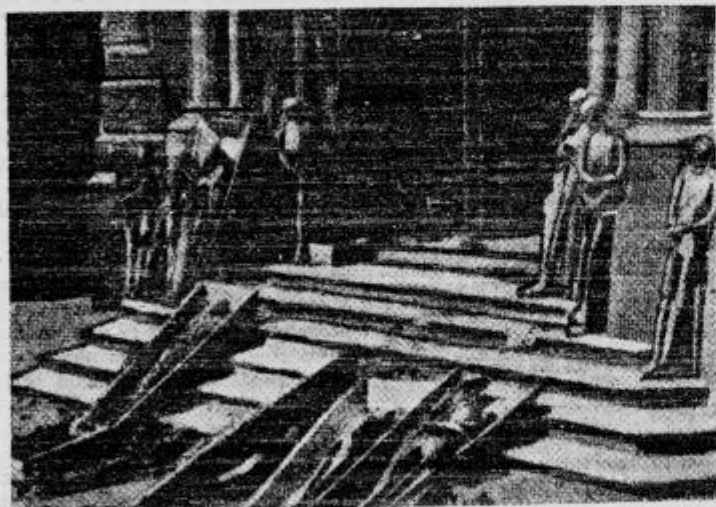
DOMAČI
 IZDELEK

Mutec Osojski bo počival v domači zemlji

»Mutec Osojski«, poljski kralj Boleslav V., je umrl leta 1279. v Osojah in je pokopan na osojskem pokopališču. Ni bil rojen pod srečno zvezdo. Mongoli so trgali njegovo kraljestvo, njegovi plemenitaši so mu zavidali kraljevsko čast, v svoji nagli jezi je nekoč umoril duhovnika pred oltarjem, nakar ga je papež izobčil iz Cerkve. Peš se je kralj podal v Rim prosit odpuščanja in ga dosegel. Naložil si je nato sam kazen, da bo molčal do groba, vstopil je na povratku iz Rima v osojski samostan in tam živel kot mutasti oče Tenho. Na smrtni postelji šele je povedal svoje ime. V krasni baladi je ovekovečil usodo nesrečnega kralja naš pesnik Anton Aškerc v pesmi »Mutec Osojski«. Doslej je kralj-menh počival v osojski grobnici, sedaj pa ga namerava poljska vlada prepeljati v Varšavo in pokopati v grobnici poljskih kraljev.

Najkrutejše čete španskih komunistov sestavljajo mladi fantiči in ženske. Na sliki vidimo skupino deklet, ki so se javi le v vojno službo.

Kultura boljševiških tolp. Komunisti so v nekem španskem samostanu vdrli v grobnico, kjer so bile pokopane redovnice. Izsušena trupla so strašno oskrunili, izvlekli na trg in jih razpostavili pred vhodom v samostansko cerkev. Vsi časopisi po svetu prinašajo to sliko, ki nazorno kaže, da je boj komunizma pred vsem naperjen proti cerkvi in njenim služabnikom.

Ateše, glavno mesto Grčije, kjer so zaradi notranjih nemirov pretekli teden proglasili strogo diktaturo pod vodstvom generalov.

Dr. Pernar proti marksistom

Na shodu v Belec v Hrvatskem Zagorju je povedal dr. Ivan Pernar, eden izmed hrvatskih političnih voditeljev, tudi tole: Kakor današnji marksisti so postopeli proti hrvatskemu narodu tudi očetje komunizma Marks in Engels, ki jih danes komunisti in boljševiki slave kakor svoje svete apostole in patriarhe in vsako njihovo besedo branijo kot nezmotljiv nauk. Čujte, bratje in sestre, kako so se obnašali ti začetniki komunizma leta 1848. Marx in Engels sta v svojem časopisju pljuvala na hrvatski obraz, smešila sta naše svetinje in našo željo po življenju. Pisala sta, da smo mi pastirski barbari in cigani in da se moramo pretvoriti v Nemce in Madjare. To je pisal Engels, a Marks je z njim soglašal.

Grški politik Metaxas, glavna osebnost v novi grški diktaturi.

VINO pristno in poceni dobite pri
 Centralni vinarni
 v Ljubljani

V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO SPADA KATOLIŠKI ČASOPIS!

KAJ JE NOVEGA

Minister dr. Krek

na naslov katoliškega delavstva

Na zadnjem velikem shodu Jug. rad. združenice v Mariboru je imel minister dr. Krek pomemben govor. Naj natisnemo samo oni del, ki se tiče katoliškega delavstva. Minister dr. Krek je rekel med drugim tudi sledeče:

Dr. Mačkovo gibanje ima kot hrvaško narodno gibanje svoje mesto in svojo vrednost. Politično šumarjenje, ki se pod dr. Mačkovo firmo pojavlja po drugih, zlasti tudi po nekaterih slovenskih krajih, pa je političen nesmisel, cepčenje slovenskih sil in zato čista izguba in škoda.

Druge politične skupine in stranke nas pri pregledu političnega položaja ne zanimajo, ker na tok javnega življenja nobenega resnejšega vpliva nimajo. Čuli so za francosko ljudsko fronto in so poizkusili proti JRZ skrajno levičarsko skupino Ljudsko fronto. V svoji vsebini pa to ni nič drugega kot dogovor med nekaterimi izpostavljenimi komunistov in zastopniki nekih levičarskih mladih časnikarskih in propagandnih krožkov, mačkoveci in menda celo nekih ljudi, ki se prištevajo krščanskim socialistom. Ti zastopniki so se v Mariboru in Ljubljani dogovorili, da bodo pri prihodnjih volitvah zlasti v občinah nastopali povsod enotno, sicer na razne načine, a vendar povsod proti naši stranki. Svoj dogovor so nazvali ljudska fronta. Dejansko pa je ta fronta brez ljudstva in tudi fronta ni, ampak jata nergačev, razdiračev, ki se dajo voditi od dobro preračunane komunistične propagande. Ne bi se bavili s tem pojavom. Vemo, da kaj res-

nejšega in trajnejšega iz nje nastati ne more. Toda paziti moramo, da se obvarujemo tudi vsake trenutne škode.

Našemu katoliškemu delavstvu bi rekel tole. Življenjska bodočnost in obstoj našega delavstva je edinole v trdni povezanosti z vsemi drugimi stanov v krščanski skupnosti po naših večnih socialnih načelih. Marksisti vas prikrito in neprikrito vabijo, pa bodo planili po vas in vas vrgli od vašega dela in službe, kakor hitro bodo mogli. Saj stare skušnje to uče. Enotna delavska fronta proti drugi naši krščanski skupnosti je le geslo, ki naj marksistom na konja pomaga, vas, krščanske delavce pa pogubi.

Nič malodušja. Naš krščanski socialni nauk in program je neprimerno bogatejši in tudi za vsakdanjo življenjsko borbo praktičnejši in uspešnejši kot najradikalnejši marksizem.

Naj bodo letošnje občinske volitve v Sloveniji politična zahvala vseh Slovencev dr. Korošcu za njegovo mogočno politično delovanje, ki je dvignilo slovensko ime na evropski in svetovni oder, naj mu bodo posebna zahvala, da je rešil Slovence in Jugoslovijce iz dobe propadanja v dobo novega političnega življenja, v dobo nove rasti vsega dobrega, poštenega in koristnega. Nehvaležnežev ne sme biti med nami! Soglasna in popolna mora biti ta zahvala. Tako bomo pokazali, da smo kulturni narod, ki zna ceniti svoje velike moše in velike vrednote, ki so nam bile po njih dane.

OSEBNE VESTI

d 88 let je dopolnil dolgoletni »Domoljubov« naročnik Nace Grden z Dolge njive pri Št. Lovrencu na Dolenjskem. Živijo!

d Na letovanje na Bled so prišli kralj Peter II. ter kraljeviča Tomislav in Andrej, nekaj dni za njimi pa tudi kraljica Marija.

d 70 let je dopolnil v Mariboru gospod Avgust Škrabar, podpolkovnik v pokoju, pod čigar poveljstvom je sedanji 45. pehotni polk osvojil ob prevratu Maribor, zasedel severno mejo in se udeležil borb pri Radgoni in na Koroškem. Zasluženemu slovenskemu častniku daj Bog doživeti še mnogo srečnih let!

d Zagrebški nadškof-pomočnik dr. Alojzij Stepinac je ono nedeljo popoldne v spremstvu ljubljanskega knezoškofa dr. Rožmana in še nekaterih drugih napravil izlet v Vrta. V ponedeljek je odšel po Tomiškovski poti na Kredarico. Po kosilu se je povzpел ob dveh popoldne na vrh Triglav, kamor je potreboval eno uro in en četrt. Potem se je vrnil na Kredarico in tam prenočil. Naslednji dan je opravil sveto mašo v kapelici na Kredarici in se preko Staničeve koče vrnil v Mojstrano. Gospod nadškof je znan kot dober turist, ki je preplezal že težje ture, kot je dvig na naš Triglav.

DOMAČE NOVICE

d Služba božja na blejskem Otoku bo na Veliki Šmaren ob 9., ne pa ob 10.

d Nad 500 krepih, ponosnih gorenjskih fantov se je zbralo ono nedeljo pri Sv. Joštu nad Kranjem, kjer so se ob lepih govorih v cerkvi in izven nje navdušili za vse lepo in plemenito. Pokazalo se je, da so taki tabori potrebni, ker se na njih goji bratska ljubezen in poživijo fantovska zavednost in značaj. Le krepko naprej!

d Nerazumljiva odredba popravljena. — Monopolska uprava je odpravila omejitve v prodaji cigaretnega papirja in morejo trafiki prodajati cigaretni papir tudi brez istovčasne prodaje tobaka. Zakaj je bila prodaja cigaretnega papirja omejena, sploh ne razumemo, ker so s tem samo navajali ljudi, da se poslužujejo vtihotapljenega papirja.

d Subotička železniška direkcija se vendarle preseli v Belgrad. Mesto direkcije pa dobi Subotica oddelek za nadzorstvo dohodkov državne železnice, ki ima 600 uradnikov da Subotica denarno ne bo nič izgubila.

d Za progovne delavstvo. V soboto, dne 1. avgusta je bilo v Belgradu odposlanstvo oblastne uprave UJNZB Ljubljana, da posreduje gled nakazila naknadnih kreditov za progovno delavstvo ljubljanskega železniškega ravnateljstva, ki je zaradi nezadostnih kreditov danes na cesti, ali pa le delno zaposleno. Odposlanstvo je stopilo takoj v stike s Centralno upravo ter skupno izvedlo posredovanje pri generalni direkciji. V soboto popoldne pa je bilo odposlanstvo, katero so tvorili gg. Simonič, Danev in Sušteršič sprejeto pri ministru notranjih del dr. Antonu Korošcu. G. ministru je bil ob tej priliki izročeno pismeno poročilo o stanju redukcij progovnega delavstva, katere obstoje same v ljubljanski direkciji, dočim imajo druge direkcije na razpolago dovolj kreditov za vzdrževanje prog. G. ministru so bile natančno pojasnjene posledice, ki morajo neizbežno slediti, ako se to stanje ne odpravi. Odposlanstvo je sporočilo g. ministru tudi to, da ne more biti s strani gen. direkcije izgovorov zaradi nezadostnih kreditov.

Ban dr. Natlačen o nalogah gasilstva

Ono nedeljo so praznovali gasilci v Krškem jubilej svojega 85 letnega dela. Ob tej priliki je g. dekan Anžič blagoslovil novo zastavo, ki ji je kumoval ban dr. Natlačen.

G. ban je prišče čestital krškim gasilcem k lepemu jubileju in poudaril velike zasluge, ki si jih je steklo krško gasilsko društvo v dolgih letih svojega obstoja. Ta dolga leta dokazujejo izredno moč gasilske ideje, ki se prenaša iz roda v rod, in ki najde vedno požrtvovalne pristaše, ki so tudi v naprej pripravljeni opravljati šovekoljubne naloge gasilstva. S prevzemom pokroviteljstva in kumstva je prav posebno hotel poudariti važnost gasilskih načel vobče. Svojim čestitkam je pridružil iskreno željo, da bi gasilci sledeč zgledom svojih prednikov, tudi v bodoče vedno nesebično pomagali bližnjemu v stiski. Prapor naj jim bo podoba in izraz njihovega delovnega programa in njihovih stremiljenj. Prapor sam že s svojimi barvami opozarja na najvažnejše kreposti, ki morajo dihati slehernega gasilca. Modra barva naj predstavlja pokornost — disciplino, brez katere si je težko zamisliti uspešno gasilsko delovanje. Smisel za red naj ne širijo gasilci samo v svojem najožjem krogu in takrat, kadar so v uniformi, ampak med vsemi sloji ljudstva in ob vseh priložnostih. Saj prav discipliniran narod lahko naj-več doseže za svoj procvit. Bela barva znači

čistost — poštenje. Čisto in pošteno naj bo delo gasilstva in nikdar naj gasilci ne dopuste, da bi jim to belo barvo njihovega deia skalili kak drugi vplivi, ki nikdar ne bi smeli prodreti v delo te organizacije. Rdeča barva končno znači ljubezen. Ljubezen do bližnjega je veliko gibalno gasilstva in njegova največja sila. Napis na praporu: Z vero v Boga za kralja in domovino! naj bo vodilo vsem gasilcem. Kdor bo tako delal, kakor to zahteva od njega njegova vest, ta bo s tem tudi samo po sebi umevno izpolnjeval drugi del te zapovedi. — Novi prapor ima na eni strani gasilski grb, na drugi strani pa lepo izdelano sliko gasilskega patrona sv. Florijana. Je izdelan točno po predpisih za gasilsko zastavo. Na lepi rdeči svili ročno vezeni napis, g b, alika, kakor tudi drugi okraski so mojstrsko delo vezilke delavnice Hufnagel iz Dev. Marije v Polju.

ZAHVALA

Podpisani Ivan Hribar se najsrčneje zahvaljujem upravi »Domoljuba« za poslanih 1000 dinarjev, ker mi je dne 24. julija pogorela stanovanjska hiša. »Domoljub« vsake-mu priporočam kot dober krščanski list.

Prevoje 45, p. Lukovica, 31. avg. 1936.

Ivan Hribar s. r.

fov, ker je istih dovolj na razpolago, razen tega pa obstoja še poseben rezervni kredit 10 milijonov dinarjev ter je zaradi tega vprašanje zaposlitve progovnih delavcev samo upravnega značaja. G. minister je odposlal svojo pazljivo poslušal ter obljubil, da bo storil vse, da se tem neznosnim razmeram napravi konec.

d Cene kruha so znižali petrinjski peki. Kilogram belega kruha stane sedaj 3 din, kg črnega in polbelega pa velja 2 in pol din.

d Za naše lovce. V Dardi pri Osijeku je bil na dražbi oddan lov občine Darda grofu Draškoviču za 6890 din, čeprav meri lovišče celih 14.000 katastralnih jut.

d Zaradi silnega navala tujcev v Dalmacijo je moral veliki parnik »Kralj Aleksander« mesto manjšega parnika »Kumanovo« prevzeti proro Benetke—Kotor. V Zagrebu je železniška uprava en dan odpremila proti Sušaku in Splitu 12 posebnih vlakov. Toliko tujcev je potovalo v naše Primorje.

d Šibenikiški časopis »Katalog« izraža zažudenje, da pri nas nekateri časopisi pišejo v prilog sedanje španske vlade, čeprav je jasno, da bi njena zmaga nad uporniki prinesla Španiji sovjetsko ureditev države. »Katalog« trdi, da pišejo v prilog španskih marksistov zagrebške »Novosti«, od belgrajskih časopisov pa »Politika«, »Vreme« in »Pravda«.

d Ne pozabite na prelepo romanje: Marija Bistriška — Marija Lurška (Rajhenburg), celodnevni izlet v Zagreb (6. do 8. IX.). Pojasnila pošlje zastoj uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

d Glavna kontrola je odobrila nabavko železniškega gradiva v vrednosti 400 milijonov din v Nemčiji. Naročeno gradivo bomo plačali v obrokih po 57 milijonov dinarjev v sedmih letih.

d Cesto Slov. Bistrica—Oplotnica so te dni oddali v graditev podjetju Svetini Ivan iz Ljubljane za 197.000 din.

d V dolino udarja strela kakor za stavo. Te dni je med nalivom udarila strela v kolec posestnika Omeja ter ga dobesedno razcefrala. Trske so bile razmetane do 200 metrov daleč. Ta kraj je sploh zanimiv v pogledu strele. Poslopje kmetije leži v nekaki usedlini in pod poslopjem je mala dolinica, v kateri je sušilnica za lan in nekaj češpljevih dreves. Ravno v to dolinico pa udarja strela kakor za stavo. Naj bo še tako brezpomembna nevihta, v to dolinico strela gotovo udari, kar v zemljo, tako, da je zemlja včasih polna lukenj. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je v ravno tistem koščku zemlje za strela tako privlačnega. Pred kakimi dvanajstimi leti je tudi neko leto bil ta pojav, mudil pa se je tam neki profesor, ki je po ogledu kraja izjavil, da bi se na tem mestu v zemlji dobilo marsikaj, če bi bila sredstva.

d Par številk o jugoslovanskih Nemcih-katoličanih. Po ljudskem štetju je v Jugoslaviji 5.218.000 katolikov, med temi 515 tisoč nemško govorečih, t. j. takih, ki se prištevajo k nemškemu kulturnemu krogu. Cerkvena organizacija jugoslovanskih katolikov je razdeljena v tri nadškofije (Belgrad, Zagreb, Sarajevo), pet škofij (Ljubljana, Maribor, Banjaluka, Diakovo, Skopje-Prizren) in tri apostolske administrature (Subotica, Veliki Bečkerek — Banat in Baranja). Katoliški Nemci so najmočnejše zastopani na področju apostolske administrature v Subotici, sicer pa v posameznih predelih takole: Na področju apostolske administrature v Subotici jih je 190.000, na področju apostolske administrature v Baranji v

kereku pa 125.000; v djakovski škofiji 100.000; v ljubljanski škofiji 22.000; v mariborski škofiji 16.000; v banjaluski škofiji 15.000; Na področju apostolske administrature v Baranji pa 15.000; v belgrajski nadškofiji 14.000; v zagrebški nadškofiji 12.000; v sarajevski nadškofiji 5.000; v skopljski škofiji 1.000. — V apostolski administraturi za Banat (sedež v Vel. Bečkereku, danes Petrovgrad) je med katoliki 61 odstotkov Nemcev, v apostolski admin. za Bačko (sedež v Subotici) pa 40 odstotkov.

d Revolucija v cenah. Zaradi nakupa 2 tovarniških zalog čez 100.000 m blaga, prodajam kretin in modrotisk 6 din, delen 7 din, cefir 8 din, krep 9 din, svila 11 din, volna s svilo 13, 15 in 17 din. — Stermečki.

d Resnici je treba pogledati v oči. »List splitski-makarske škofije« priobčuje okrožnico, ki jo je izdal škof dr. Kvirin Bonefačič za področje svoje škofije. Okrožnica zlasti poudarja, kako potrebno je, da se vsemu katoliškemu delovanju da enotna smer, ki naj izhaja iz enotnega vodstva. Med drugim pravi tudi: »Tudi med nami Hrvati-katoliki se že leta in leta mnogo govori in piše o katoliški akciji, daleč smo pa še do tega, da bi bila naša katoliška akcija po vsebini in po obliki takšna, kakor jo hoče sv. oče in Cerkev in kakršna nam je v današnjih razmerah krvavo potrebna. Ne samo, da se nam do sedaj ni posrečilo ustvariti narodnega sveta katoliške akcije med Hrvati, nimamo urejenih niti škofijskih, niti župnih svetov, šele zadnje mesece se je to izvedlo v zagrebški nadškofiji ob zadnjem evharističnem kongresu v Ljubljani. Pri nas so povsod razne organizacije, ki preidejo preko medsebojnih trenj in izključevanj in delajo v javnosti, taka-le dejstva pa ne dokazujejo, da bi se delalo prav v duhu in luči katoliške akcije. Resnici je treba pogledati v oči.«

d Več vlomov v šole je bilo v raznih krajih Slovenije. Vsi vlomni so bili izvršeni na enak način. Kaj vendar iščejo zlikovci po učilnicah, saj običajno v šolskih pisarnah ni denarja!

d Tudi na sodišču že kradajo. Predsedništvo okrožnega sodišča v Ljubljani razglasa: Ker so v zadnjem času tuje osebe večkrat kradle iz službenih sob v ljubljanski justični palači, se opozarja na to, da se bo odslej vršila stroga kontrola in da bodo aretirane vse sumljive osebe ali take, ki ne morejo opravičiti svojega prihoda.

d Trojčke je povila, in sicer enega fantka in dve punčki Julka, žena Jove Sijaka, kmeta iz Poblache v pribojskem okraju. V tem letu je to že četrti slučaj trojčkov v okolici Plevlje. Julka je najprej rodila moško dete, a šele čez devet dni prav tako zdravi in običajno razviti deklici. Vsi trije novorojenčki se počutijo prav dobro. Mati pa je oslabela in se zdravniški boje za njeno življenje.

d Čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani je na temelju ministrske odredbe oproščeno plačevanja pridobnine in rentnega davka.

d 2070 milijonov dinarjev so dosegle vloge pri Državni hipotekarni banki in pri Poštni hranilnici. Naše hranilnice in posojilnice pa počivajo...

d Spor med gostilničarji in pivovararji. Ker so se pogajanja med Združenjem gostilničarjev in lastniki pivovarn razbila, so vse gostilne in restavracije v Belgradu, Zemunu in Pančevu ustavile točenje piva. Do tega koraka gostilničarje je prišlo zaradi tega, ker lastniki pivovarn nočejo prenehati s prodajo piva trgovcem.

d »Gospodarska sloga« v Križevcih je odločila, da njeni člani letošnje pšenice ne smejo prodati ceneje kot po 120 dinarjev za polni meter. Cena volom je določena od 4 do 5 Din za kilogram.

d Ribe iz Jadranskega morja zbira dr. Pičman, muzejski ravnatelj iz Dunaja. Nabaviti hoče za tamošnji muzej razne ribe, ki jih v muzeju še ni. Dr. Pičman je iznašel nov način, kako se ohranijo ribe pred razkrojem.

d Kongres primorskih vinogradnikov je bil te dni v Splitu.

d Sprejemajo se v Vazduhoplovno podč. šolo mladeniči od 17. do 21. starosti, v Strojno mornariško šolo od 16. do 19. let in v Strojno mornariško od 15 in pol do 18 in pol let starosti. Pojasnila se dobijo od 8—12.30 pri Per Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Mastrova ulica 14. Priložite 3.—Din znamk za odgovor.

d Ohranimo Bled našemu narodu! Slovenska javnost se vedno bolj zanima za bližajočo se dražbo velike skupine v konkurzu se nahajajoče imovine Ivana in Marije Kenda. Zanimanje je veliko zaradi številnih upnikov z znanimi vsotami terjatev, ostali svet pa se zanima za bodočo usodo posestev, posebno pa za nadaljevanje hotelskega poslovanja in za one dele imovine, ki naj bi po mnenju slovenske javnosti prešle v javne roke. Govorilo se je tudi o tem, da bi se dražba sploh ne vršila, toda te vesti ne odgovarjajo resnici. Tudi se je že pisalo s popolnoma prozornim namenom o raznih tujih interesih za dražbo, vendar pa se doslej ni javil niti en tuj interesent, kolikor smo mogli zvedeti na informativnem mestu. V naši javnosti je bila tudi že izrečena misel, naša zaradi važnih razlogov zanima za nakup blejskega gradu in jezera tudi javna roka, torej banovina. To misel je pozdravljena, saj bi tudi stroški za nabavo ne bili previsoki. Vsekakor je pričakovati, da se bo dražba v napovedanih rokah vršila in da bo tedaj banovina naša sredstva za nakup tako važne zadeve, kot je Blejsko jezero in druga v konkurzu se nahajajoča posestva G. Kende.

d Za romarski izlet v sončno Dalmacijo vlada tudi letos veliko zanimanje. Zahtevajte še danes brezplačna podrobna pojasnila pri upravi »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

d V enem delu občin v savski banovini (30 po številu), bodo občinske volitve že dne 30. avgusta.

IZ DOMACE POLITIKE

d Ob tridesetletnici dr. Koroščevega političnega delovanja se je vršil minulo nedeljo v Mariboru velik tabor Jugoslovanske radikalne zajednice. Nad 10.000 slovenskih mož in fantov se je zbralo, da prispeže neomajno zvestobo svojemu voditelju. V Ljudskem vrtu je bil tabor, kjer sta govorila ministra Janković in dr. Krek in še drugi ugledni člani Jug. radikalne zajednice. Na koncu so sprejeli resolucije, v katerih se med drugim zahteva čim prejšnje uveljavljenje zakona o samoupravah in potrebne ukrepe, da postanejo naši denarni zavodi zopet življenja zmožni, s čimer bo največ pomagano tudi vsem onim stanovom, ki danes omagujejo pod pezo razmer.

d Zmaga za zmago. Preteklo nedeljo so bile občinske volitve v sledečih občinah: v Trzinu pri Mokronogu, v Ajdovcu, v Ambrusu, na Selih pri Šumberku in na Vrhniki. Povsod je zmagala lista Jug. rad. zajednice. V Trzinu je bila vložena samo lista JRZ z Borštarnjem Lojzotom na čelu. Dobila je vseh 306 oddanih glasov. V Ajdovcu je dobila lista Jug. rad. zajednice z nosilcem Štefanom Vidrihom 139 glasov, združeni nasprotniki pa samo 28. V Ambrusu sta nastopili dve listi, obe pod Jug. rad. zajednico. Zmagala je s tremi glasovi večine Sinkovčeva lista. Na Selih pri Šumberku je bila samo Kastelčeva lista, ki je dobila 111 glasov. Pomembna je zmaga Jug. rad. zajednice na Vrhniki, kjer so združeni nasprotniki kandidirali za župana in poslanca domačina Hočevarja. Gospod poslanec je zmagoslavno propadel, zakaj kljub silni agitaciji je dobil le 460 glasov, dočim je lista Jug. rad. zajednice z g. Hrenom na čelu zmagala z 781 glasovi.

d Mačkovec bi se radi šli. Marksistična »Delavska politika« je objavila v soboto na uvodnem mestu sporazum, ki je bil dosežen med slovenskimi socialisti in dr. Mačkovcem skupino v Sloveniji. Obe skupini sta se sporazumeli v naslednjih štirih točkah: 1. Zahte-

vajo popolno politično in gospodarsko demokracijo za vse državljane, razpust skupščine in razpis tajnih, splošnih in proporcionalnih volitev; 2. Boj vsaki diktaturi in fašizmu; 3. Državo je treba preurediti na podlagi popolne enakopravnosti in svobodnega sporazuma Slovencev, Srbov in Hrvatov; 4. Borba za svetovni mir. — V vseh drugih svetovnih nazorih in političnih vprašanjih ohrani vsaka skupina svojo popolno samostojnost. Sporazum so podpisali za socialiste: Josip Petejan, Viktor Eržen in dr. Jelenc — za mačkovec pa dr. Kukovec, Stane Vidmar in dr. Lončar.

d Bivši naš poslanik v Berlinu dr. Balugdžić je napisal te dni članek, v katerem poveljuje špansko marksistično komunistično vlado. Belgrajska »Samouprava« se čudi, zakaj se g. Balugdžić tako odkrito izpostavlja za skrajne levičarje in piše: »Lahko je biti komunist v razkošnem stanovanju z 10.000 dinarjev mesečne penzije. Če hoče g. Balugdžić, da postane »tovariš«, naj se pokojnini odpove. Bomo videli, kako bo potem živel kot »levičar«.

d Samo z Jugoslov. nacionalno stranko ne. Glede občinskih volitev je priobčil te dni zagrebški »Hrvatski dnevnik« dr. Mačkovo izjavo, da pojde njegova stranka na volitve deloma samostojno, deloma v zvezi z drugimi strankami, samo z Jugoslov. nacionalno stranko (dr. Kramerjevo in Pucljevo) noče imeti nobenih zvez.

d Občinske volitve. Notranji minister dr. Anton Korošec je pooblastil bana moravske in vrbaske banovine, da razpišeta v svojih banovinah občinske volitve po predpisih zakona.

d Stjepan Zagorac, dolgoletni narodni poslanec, ki je zastopal Hrvatsko dolgo vrsto let tudi v budimpeštanski skupščini, je umrl v starosti 69 let v Zagrebu.

d Spričevala pod JNS režimi. Narod hrani dokaze, posebno pa še iz časa velevlade — JNS režima, ko je bil bivši oblastni poslanec Nande Novak iz Nevelj zaradi krivičnih in iz-

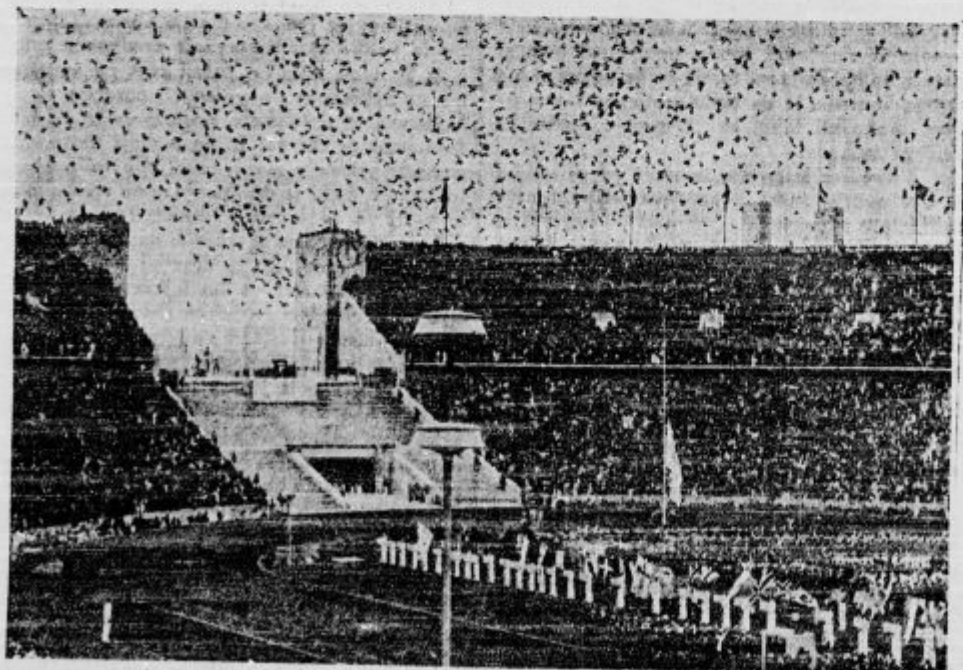

Angleški kralj Edvard VIII. se je v nedeljo peljal skozi Ljubljano v Dalmacijo, kjer namerava veličastno ostati na političnih.

mišljenih obtožb v konfinaciji in v zaporu, da ga privedejo pred sodišče za zaščito države. Neveljska JNS-arska občinska uprava je poslala na sodišče spričevalo, katero je vključeno v vloženo zapisniku občine Nevelje pod št. 522 od 22. febr. 1934 s pripombo, čes, da je že na dobrem glasu in da ima lepo premoženje. Šel je g. Novak na sodišče, kjer se je informiral o vsebini spričevala. Še kakšne pripombe niso potrebne! O njem je pisalo dobesedno: »Sprejaj imenovani je splošno znan, bojevit pristaš SLS, avtonomist, punktaški privrženec. Ima veliko premoženje, za katero pa se ne briga dosti, ker mu je glavno opravilo strankarska politika.«

d Casopis »Delavska fronta« piše o komunističnem gibanju in njega agitatorjih pri nas, tudi to-le: »Mlada kri jim ne da miru, hočejo nekaj novega, če ne gre pametno, pa naj gre nespametno, samo da gre proti obstoječemu redu. Če bi se te mlade moči osredotočile proti zlorabam sedanje človeške družbe, če bi se posluževale pravih sredstev, ki res vodijo do uspeha, bi tudi mi delavci imeli kaj od tega. Sedaj pa vidimo, da vsak tak mlad petelin neha peti komunistično pesem, kakor hitro se je prikopal do dobre službe. Samo delavci smo vedno na istem, samo mi smo, pa tudi bomo nosili breme socialnih krivic, ki ne bodo nehalne, če bodo taki »voditelji« vodili boj za nas, ki vidijo v tem boju le svojo lastno korist. Delavci vedno bolj vidimo, kaj smo imeli od svojih socialističnih voditeljev, kaj imamo pričakovati od teh širokoustnih mladih nezkušenec. V resnem in odločnem boju zrelih mož bo naša zmaga, nikdar pa ne v izkričevanju nerazsodnih mladeničev, ki priznavajo komunizem le za druge, zase pa tako dolgo, dokler jim to ne gre v živo.«

d Solnce s svojimi žarki tvori in vzdržuje vse organsko življenje na zemlji. Pomanjkanje svetlobe škoduje človeškemu zdravju. Zato na solnce in zrak, toda previdno, navadimo najprej kožo nanje in ne pozabljamo nikoli na KREMO NIVEA ali OLJE NIVEA. Samo KREMA NIVEA vsebuje EUCERIT.

Ob pričetku olimpijskih iger v Berlinu so spustili nad stadion 30.000 golobov, ki so odleteli na vse strani sveta in naznanili narodom sveta, da so se te svetovno znane tekme pričele. Nemci so za olimpijado zgradili veličanske naprave. Na sliki vidimo del ogromnega stadiona, kjer lahko gleda tekmovalce nad 100 tisoč ljudi. Te dni je stadion dan za dnem natrpan in desetisoči morajo odhajati, ker ne dobe prostora.

NESREČE

d Ogenj se je hitro razširil. Na Kališah v občini Kamniški Bistrici je pri posestniku Janezu Urhu nastal požar. Pet otrok je še sladko spal v postelji, oče pa jim je uhal zajtrk v peči, ko je začuden pogledal, zakaj prihaja skozi dimnik čedalje več dima nazaj v peč, je bila že vsa slamnata streha v plamenih. Zaskrbljen je bil za pomoč in planil v hišo, da reši pred ognjem otroke, zakaj požar se je širil z veliko naglico in kmalu objel celo leseno hišo. Oče ni mogel nič rešiti iz gorečega poslopja razen otrok in par čevljev. Ko so sosedje prihiteli na pomoč, že niso več mogli v bližino goreče hiše. Poskrbeli so, da se ogenj ni razširil na bližnja gospodarska poslopja, hiša pa je pogorela do tal z vsem pohištvo, obleko in živežem. — Sreča v nesreči je, da je bil posestnik Urh zavarovan za okrog 20.000 din.

d Trije otroci so zgoreli s hišo vred. — Pred kratkim se je pripetila v Splitu strašna nesreča, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Do nje je prišlo zjutraj okoli sedmih, ko so moški in povečani tudi ženske navadno že na delu na svojih poljih in vinogradih. Doma ostanejo le otroci. Tako je bilo tudi tedaj v vasi Jesenice v bližini Splita. V hiši kmeta Marina Zemunika so še spali trije mali otroci, Radoslav pa se je mudil tedaj na dvorišču. Naenkrat je opazil, da se vali iz podstrešja gost dim. Hitro je skočil k vratom, da bi poklical sestro. Ni mu pa nihče odgovoril, zato se je odločil, da poišče pomoči pri sosedih. V bližini ni bilo nikogar od moških. V velikem strahu so prihiteli ženske na kraj požara in skušale pomagati ali vsaj rešiti nesrečne otroke, ki jih je že dušil gost dim. — Predno so prišli moški s polja, je ogenj že zajel vso hišo in usoda otrok je bila zapečatena. Ves trud reševalcev je ostal zaman. Vsi trije otroci so zgoreli s hišo vred.

d Ognjeni zubli so uničili hišo posestnika Urha Janeza v Zg. Kališu v občini Kamniška Bistrica.

d Hiša z gospodarskim poslopijem je zgorela posestniku Matevžu Planincu v Dežnem pri Slov. Bistrici.

d Zopet se je zaskrbelo nebo nad vasjo Zg. Jablane pri Cirkovcih pri Ptuj. Do tal je zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Terezije Beranič in gospodarski in stanovanjski poslopje posestnika Jožefa Hrvata. Tudi preuzitkarici Mariji Medvedovi, ki je stanovala pri Horvatu, je zgorelo vse imetje.

d Zopet sta bila ubita dva delavca v Borskem rudniku, kjer se je utrgal plaz zemlje. V tem rudniku pa res ne mine mesec brez nesreče. Take pogoste nesreče upravičeno vzbujajo sum, da je udeleženi gospod dom veliko več za visoke dobičke, kakor pa za varnost človeških življenj.

d Pri padcu si je prebil lobanjo in na posledicah umrl v mariborski bolnišnici 66 letni Janko Vinšek iz Bohove pri Mariboru.

d Voda s 35.000 volt se je dotaknil. Te dni so našli v Dobrovcih v bližini Sv. Miklavža na Dravskem polju pod električnim vodom, ki veže Maribor in Ptuj, truplo 24 letnega Franca Lesnika iz Sv. Miklavža. Roke in noge je imel popolnoma ožgane in je bil ves črn kot oglje.

d Prvih jutranjih urah je splezal na nek električni nosilec in se je dotaknil voda, ki je bil nabit s 35.000 volti. Bli je v trenutku mrtev.

d Ko je hotel prekoračiti progo med Glinami in Rožno dolino, je padel pod vlak sin vseučiliškega profesorja vseučilišnik Anton

Nahtigal. Vlak je mladeniča razmesaril do smrti.

d Ko je obirala slive. Pred nekaj dnevi so je na Zgornji Ročici v Slov. goricah zopet pripetila težka nesreča, ki je zahtevala smrt Marije Rokavec. Rokavčeva je bila zaposlena z obiranjem sliv. Po nesreči ji je na drevesu spodrsnilo in je padla s precejšnje višine na trda tla. Padec je bil tako hud, da si je nesrečnica zlomila hrbtenico in dobila še hude notranje poškodbe. Zena je po nekaj minutah izdihnila. To je že druga žrtev nesrečnega padca z drevesa v tej okolici v zadnjem času.

d Kolesa so šla otročičku čez glavo. — Posestnik Viljem Sinkov v Rogoševcih pri Mariboru je peljal voz gnojia preko sosedovega dvorišča na cesto. Ker je na strmini zaviral, ni videl, da se nahaja pred vozom enoletna Mirica, hčerka sosedla Reiserja. Kolesa so šla otroku čez glavo ter mu zdrobila lobanjo. Bil je na mestu mrtev.

d Ker je avto zadel v voz. Dne 2. avgusta je vozil avtobus izletnike na Dunaj. Ko je privozil na Križevski klanec pri Stranica okrog ovinka, je opazil pred seboj na cesti voz premoča, ki je vozil iz Stranic v Konjice. Poleg voza je stopal posest. sin Edvard Bornašek iz Stranic. V tem trenutku je privozil iz Konjic voz naložen z lesom. Šofer avtobusa ni mogel pravočasno zavreti. Bornašek je skočil za voz, da bi ga zavrl, v tem hipu pa ga je avtobus zadel in ga pritisnil ob voz s tako silo, da mu je zmečkal obe nogi in zdrobil lobanjo. Pri tem je padel voz s ceste v jarek in se razbil. Pri karambolu se je sprednji del avtobusa pokvaril, šofer je dobil lažje praske po obrazu in po nogah, drugi potniki pa so ostali nepoškodovani. Bornaška so prepeljali z osebnim avtomobilom v celjsko bolnišnico, kjer so mu prvotno, kljub brezupnemu stanju amputirali obe nogi. Bornašek pa je okrog 1 meseca poškodbam podlegel. Ker izletniki niso mogli nadaljevati svojega potovanja, so se nekateri vrnili z mariborskim avtobusom v Celje, drugi pa so iz Konjic z vlakom odpotovali naprej.

d Lokomotiva ga je odbila. Te dni je šel Čakš Franc, svetilničar na celjski postaji pri železniškem skladišču čez prago. Istočasno je privozil nasproti tovorni vlak. Lokomotiva je Čakša odbila in si je siromak nalomil desno roko v komolcu in na podlakti; poleg tega pa je dobil tudi rani na glavi.

d V šapah leva. Čevljarški pomočnik Fr. Mustič iz Križevcev se je mudil v Zagrebu v živalskem vrtu s svojim 3 letnim sinčkom Zvonkom. Otrok je z vsem zanimanjem opazoval divjačino za mrežami, preveč se ji je pa približal. Ker pa te mreže ni preveč močna in ima poleg tega še nekatere vrzeli, je mali Zvonko tako prišel v neposredno bližino divje zverine. Njegov oče je v zadnjem trenutku šele opazil, kaj se lahko primeri sinčku, toda ni mogel več preprečiti nesreče, ker je levinja že zagrabila za otrokov rokav in ga raztrgala. Čevljar Franjo Mustič je bil ves iz sebe in je na mestu preskočil ograjo ter je zadal levinji močan udarec po njeni šapi. Med tem pa je levinja stegnila svojo šapo in prišla nesrečnega čevljarja za desno roko. Mustič je kričnil od bolesti in že je videl, kako mu levinja trga meso z njegove roke. Na krik nesrečnega čevljarja so pridrveli na kraj nesreče drugi obiskovalci in čuvaj zoološkega vrta. Med tem pa se je Mustič že sam rešil objema smrti. Njegov sinček Zvonko je ves čas obupno jokal, ko je videl, da levinja mrvari njegovega očeta. Ranjenega čevljarja Mustiča so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili po-

Kdor pozna **Aeroxon**
ne kupuje drugega
muholovca!
Zahtevajte izrecno
AEROXON!

moč. Poškodbe, ki mu jih je zadala razjarjena levinja, so precej hude narave, tako da bo moral Mustič dalje časa ostati v bolnišnici — prav gotovo bo tudi za vedno nesposoben za delo.

d Tik pred avtomobilom se je splašal. — Tovorni avto, ki je last pravosodna Jakoba Kavčiča iz Zg. Poljskove, je šofiral šofer Drago Steinbacher, poleg njega pa je sedel njegov rče. V bližnji gostilni Stančaker na cesti med Mariborom in Sv. Marjeto je privozila na kmečkem enovprežnem vozu neka ženska od Sv. Jurija v Slov. goricah. Tik pred avtomobilom se je konj spasil, skočil na steno ceste, pred konja pa je skočila še ženska, hoteč ga zadržati. Bila bi mrtva ženska in konj, če šofer v poslednjem hipu ne bi z vso silo zavrl, obenem pa naglo okrenil na stran. Avto pa je pri tem vrglo s ceste ter se je preotalil po strmini. Bil je naložen z zaboji radenske slatine, ki so pri kotaljenju strli šoferjevo kabino. Po čudežu sta ušla šofer in njegov oče smrti ter sta dobila oba le lažje praske, dočim je avto močno razbit in poškodovan. Ko se je avto skotalil s ceste, je planila ženska na voz ter v naglem diru pognala konja proti Mariboru, ne meneč se za oba ponesrečenca, ki sta ji rešila življenje. To pa ni bilo pravo!

d Razne nezgode. Pri podiranju je padel pod drevo, si zlomil prsni koš in strl hrbtenico 29 letni posestnik Franc Bizjak pri Sv. Lenartu na Štajerskem. — V vasi Hudejah pri Trebnjem je peljal vino iz zidanice na svoj dom 32 letni posestnik Ivan Dim. Med potjo je padel pod voz, ki je šel čez enj ter ga močno ranil na glavi. — V tovarni »Titan« v Kamniku je odtrgal stroj na roki vse prste razen palca 25 letnemu ključavničarskemu pomočniku Janezu Grkmanu iz Cerkljanske Dobreve. — Na Slemenu pri Selnici pri Mariboru je zavozil neki avtomobilist od zadaj v posestnika Ivana Šantla iz Slemena, ki se je peljal na kolesu, ter ga lažje poškodoval. — Pri Kamenici se je zaletel krojaški vajenec Fr. Znidar iz Selnice, ki je izgubil oblast nad kolesom, v neki osebni avto ter obležal s

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanski spor

Po vesteh nekaterih časopisov se vrše hudi boji med abesinskimi in italijanskimi četami v okolici jezera Cana. Na čelu abesinske vojske stoji drugi sin rasa Kase. Po neki drugi novici se je Abesincem posrečilo, da so pri Burkou razdrli železniško progo, ki vodi iz Adis Abebe v pristanišče Džibuti. Posebno iz severne Abesinije prihajajo vedno bolj pogosto vesti o napadih abesinskih četnikov na italijanske vojaške oddelke. Vse te dogodilje italijanska poročila zanikajo, kakor so dolgo ugovarjala resničnosti nedavnih bojov okrog Adis Abebe, a jih sedaj, ko so Italijani po krvavih bojih potisnili abesinsko vojsko iz neposredne okolice prestolnice, uradno priznavajo.

Kas Imru je po abesinskih poročilih organiziral v zapadni, po Italijanih še nezavzeti Abesiniji, okrog 60.000 vojakov. Del te armade menda že koraka v smeri proti Amhari. Abesinci zbirajo okrog mesta Gorea, kjer je sedaj sedež abesinske vlade, velike zaloge streljiva in raznega orožja. Italijanska letala ne morejo redno krožiti, niti pristajati, zakaj neprestani nalivi so razmeščali vsa pota in polja.

Časopisje še vedno razpravlja o vzrokih abesinskega poraza. Zlasti poudarjajo, da so Italijani zmagali, ker so uporabljali tako zvani iperit. Nekega dne so priletela italijanska letala in iz zelo visoke višine začela sipati v obliki finega dežja strašni prah. Kamor je ta padel, je bila smrt v groznih mukah. Abesinci v začetku sploh niso vedeli, kakšna nevarnost jim grozi. Kmalu pa so jo spoznali, zakaj v celih obljudenih dolinah je izumrlo vse življenje. Oddelki abesinske vojske, močni

po 30.000 mož, so zaradi smrti in obolenj po iperitu padli na 10.000 vojakov. Tako je iperit odločil vojno v Abesiniji.

Angleško časopisje podaja izjavo abesinskega cesarja Hajle Selasia, ki pravi, da noče ostati več izgnanec in da se namerava vrniti v Abesinijo in pridružiti borcem proti Italijanom.

Rimski dopisnik angleškega lista »Daily Telegraph« pa piše, da bo Mussolini še to jesen z letalom obiskal Abesinijo. Počakal bo le še, da tam preneha deževna doba. Ob priliki svojega bivanja v Vzhodni Afriki si bo Mussolini ogledal tudi bojišči pri Adis Abebi in pri Hararju. Če bo le vse to res.

ŠPANIJA

Položaj v Španiji se v minulem tednu bistveno ni spremenil. Uporniki poročajo o svojih uspehih pri Madridu. Po vladnih poročilih pa so uporniki na več krajih doživeli neuspehe.

Francoske oblasti so ugotovile, da so bila letala, ki jih je dobavila Italijanska vlada upornikom, del italijanskega vojnega zračnega brodograja in tudi posadka teh letal je deloma pripadala italijanski armadi. Sedaj je v Tetuanu (na severu Afrike nasproti Gibraltarja) šest italijanskih, troje nemških in šest drugih velikih letal, ki čuvajo prevoz uporniških maroških čet v Španijo.

Uporniški general Franco je doslej pripeljal iz Afrike že več kot 10.000 vojakov v Španijo.

Nad 400 milijonov dinarjev je menda po-

slala ruska sovjetska vlada sedanji marksistični španski vladi. Madridska vlada je že šestkrat poslala v Francijo zlato, da more nakupiti orožje. Zadnja pošiljka zlata v aeroplanu je tehtala 1180 kg. Tudi sicer zbirajo francoski marksisti vseh vrst denar in protovolje marksistični Španiji v pomoč.

O grozovitostih, ki so jih deležni španski katoličani, zlasti izobraženci, duhovniki, redovniki in redovnice, je govor na drugem mestu. Velele bi takega divjanja nikakor ne smeje podpirati, ampak pomagati upornikom, da komunistično razbojniško drubal, ki si je ponekod nadela celo lažnivo krinko demokracije, enkrat za vselej spravi s sveta.

Iz Francije v Španijo je prišel najmlajši sin španskega kralja princ Juan. Vstopil je v uporniško vojsko. Hotel je menda tudi oditi na fronto, pa je na prigovarjanje generala Mola ostal v Burgosu. Princ Juan velja kot španski prestolonaslednik, ker se je najstarejši sin zaradi nepravilnega zakona z neko Kubanko odpovedal vsem svojim pravicam, drugi sin pa ima hemofilijo, isto bolezen, za katero je boležal ruski prestolonaslednik in ki nastane zbog rodne oslabelosti, povzročene zaradi porok med sorodniki.

ČEŠKOSLOVAŠKA

S Vprašanja davčne reforme so se odločili ne letiti na Češkoslovaškem. Glede eksekucij citamo v predmetni odredbi določilo, ki naj bi ga tudi naše davčne uprave upoštevale. Poleg primerov, ko upnik po nepotrebnem izbere večje število eksekucij, se dogaja tudi to, da se upnik odloči za takšen eksekutiven postopek, ki more povzročiti tudi nepotrebne gospodarske izgube, pa čeprav bi se mogel zadovoljiti upnik tudi z drugimi manj škodljivimi eksekutivnimi sredstvi. Če je takšna nepotrebna gospodarska izguba verjetna, je sodišče dolžno, da pred stavljenjem svojega predloga zasliši upnika in preišče, kako bi se mogla zadeva urediti tako, da bodo varovanci tudi koristili dolžnika, ne da bi upnik imel pri tem škodo.

ITALIJA

S Drebiž. Požar je izbruhnil dne 3. t. m. v hiši kmeta Franca Gabrijeleja pri Sv. Martinu v Brdih. Ogenj je poškodoval hišo, več poljedelskega orodja in 30 kvintalov sena. Škode je okoli 10.000 lir. Ogenj je izbruhnil tudi v hiši Ivana Velikonje v Dolnji Oteldi v Vipavski dolini in je uničil podstrešje. Velikonja ima škode najmanj kakšnih 5000 lir. Ubil se je 40 letni delavec Rudolf Kristjančič, ki stanuje v Podgori pri Gorici. Ko je namreč v bližini Črnice vozil z avtomobilom, je zadel v tovorni avto, ki ga je vozil Jožef Sinigoi. Nesrečnega je vrglo daleč stran, tako da si je razbil glavo in na licu mesta izdihnil. — Eno leto in tri mesece zapora je dobil 30 letni Alojzij Turk iz Goč pri Vipavi, ker je pretepal svojo ženo Jospino, rojeno Albrecht.

AVSTRIJA

S To in ono iz Korotana. Za avgust napoveduje stoletni koledar do 8. toploto, nato prehodno slano in mraz, 13. in 14. dež, potem vročino z vmesnimi nevihtami. Bomo videli! — Iz Italije poročajo, da je v cerkvi malega mesteca Paganico Sabino med sv. mašo začela krvaveti hostija. O dogodku so poročali sv.

hudimi poškodbami. — Dupelnik Ivan z Dobrne pri Celju je hotel dvigniti z voza vrečo, pri tem pa je padel in si spahnil nogo. — Jožef Ocvirk, 5-letna hči železniškega služitelja iz Bezovja pri Sv. Juriju ob j. ž., je doma padla po stopnicah in si pregriznila jezik. — Krašek Mira, odvetniška uradnica iz Laškega se je peljala s kolesom; pri Kapucinskem mostu ji je privozil nasproti neki kolesar, ki je trčil v njeno kolo. Kraškova je pri tem tako nesrečno padla, da si je zlomila ključnico. — Weisenbach Ignac, 34 letni zidar iz Preiske pri Velenju je padel na podu nad hlevom in si zlomil roko pod ramo. — Pustoslemšek Franc, 32 letni drvar v Marijinem dvoru pri Nazarju, je pri sekanju plohov padel na sekiro in si prerezal trebuh. — Na Pobrežju pri Mariboru se je učila kolesarjenja 40 letna železniška žena Roza Luc. Pri tem je zavozila v cestni jarek ter si zlomila nogo. —

NOVI GROBOVI

d Kjer dragi spe jim po pokopi, kleče solze živeči tropi.

V slovenjgraški bolnišnici je umrl 26-letni Rogina Alojzij, trgovec iz Bukovške vasi. — V Storah pri Celju je nenadno preminula Hilda Štepaničeva, uradnica iz Zagreba. — V vojaški bolnišnici v Kosovski Mitrovici je iz-

dihnil svojo dušo mlad učitelj Anton Prešern, ki je opravljal vojaško službo. — Na pokopališču na Viču so položili v grob policijskega podnadzornika Viktorja Hufnagel. — Na Pobrežju pri Mariboru so djali v grob Möscha Ivana, posestnika in gostilničarja. V Klečah pri Ježici je odšel v večnost gostilničar in posestnik Jakob Avšič. — Na Pobrežju pri Mariboru so djali v grob Matevža Boleta, poštnega poduradnika v pok. V Zalogu je odšel po večno plačilo znani posestnik in strojni ključavničar g. Sterle. — V Ljubljani so umrli: podravnatelj Kreditnega zavoda Ivan Hieng, ključavničar državne železnice Keržič Jakob; šumarski inženjer Anton Sodnik; Marija Kavčič roj. Logar; učenec 5. razreda Stanko Brumec in arterijski polkovnik v p. Vladimir Pirnat. Naj počivajo v miru!

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 8094-64 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1158-66 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 1967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

očetu. — Tatovi postajajo iznajdljivi. V Pričici ob Vrbskem jezeru so odpeljali motorni čoln na jezero in ga okradli. Lastnik ima škodo 1000 šilingov. — Z lestve je padel in se težko poškodoval hlapec Franc Tammer v Wernbergu. — Z motornim kolesom se je smrtno ponesrečil celovski trgovec Robert Ratz. — V Tinjah je umrla 84 letna Neža Morak. — Neznani vlomili so udrli v bivši socialistični dom v Borovljah ter odnesli ročni stroj za tiskanje. — Cesto preko Velikega Kleka so podaljšali in sega sedaj do tako zvanega Freiwandecka nad ledenikom Paisterco.

BOLGARIJA

»Pod »ljudsko fronto« v komunizmu. Bivši ministrski predsednik Cankov pripravljajo v Bolgariji neke vrste narodno-socialističen režim. Medtem pa se že začnejo gibanja socialisti in komunisti ter snujejo po vzorcu drugih držav in očitno po nasvetih iz Moskovske ljudske fronte, ki naj združi kmete, delavce in liberalno meščanstvo. V slučaju, da se v državi upostavi nasprotna si tabora fašizma in neke demokracije pod firmo ljudske fronte, imamo v Bolgariji aličen razvoj kot v drugih državah, n. pr. v Franciji ali Španiji.

DROBNE NOVICE

35.000 Avstraleev pride v London h kronanju angleškega kralja.

Tristo vasi je uničila poplava rek Gogre in Rapti v Indiji.

V prvem tednu olimpijskih iger v Berlinu je bilo 155 smrtnih in 4017 nesmrtnih neres.

964 trgovcev s opijem je bilo v šestih mesecih kaznovanih s smrtno kaznijo na Kitajskem.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

»Vedno sem se Pečem vsiljeval, vedno sem trdil, da sem tod doma, vendarle sem bil samo vsiljavec, pripenec, kakor vsi pred menoj! Dal Zakaj si je prvi mlinar postavil tu mlin in se šel boriti s sovražnimi silami, saj je bilo drugje dovolj prostora in lepše je bilo.«

In videl je v duhu mlekiga krepkega orjaka, ki postavlja med črni svoj mlin. In spomnil se je, da morda ta človek sploh ni bil za drugom kakor za med te pečine, kjer se je boril dan na dan s silami prirode, saj bi se drugje pomehkužil in obmanjal, a tu ga je sililo življenje, da se je moral braniti in se krepko bori z usodo.

Pa on sam?

Spet se je spomnil, da mu je tu tekla zibel, da je tu kraj ljubil kakor nekaj, česar ni našel nikjer na svetu, čeprav je bilo drugje lepo in sončno, četudi je ljubil sončno ravan, hoste, griče in gore, a teh krajev ni bilo nikjer.

Skladal je nekoliko glavo in jo preplasil brž dvignil, saj je požrl kor prgišč vodo. Toraj se pogreza. Počasi leze globlje in globlje. Tla so se počv vgreznila pod skalo in zdaj vedno bolj popuščajo.

Ali ga bočajo te strahotne sile živega pogostniti, da nasilijo svoje masčevanje?

Kako naj si pomaga?

Pričel je divje kričati. Tipajoč je dosegel nizko skalnato polico ter se vzpel na njo, kjer je občepel ves truden in znojen, vendar trepetajoč od mraza.

Vedno in vedno je kričal v presledkih. Ker je največ zaupal orjaku, je klical te njega, a sam se ni zavedal, da ga kliče. Seke kesneje je spoznal, da ima samo njegovo ime na ustih in začudil se je samemu sebi ter pričel klicati tudi druge.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako sodijo naši čitatelji o kmečkih zbornicah

V 28. številki našega lista smo v članku »Kmetelji Glasuje o kmečkih zbornicah« pozvali naše čitatelje, posebej člani Kmečke zveze, da izrazijo svoje želje glede kmečke zbornice. Stavili smo jim tozadevno tudi nekaj vprašani. V naslednjem hočemo iz množice odgovorov, ki smo jih prejeli, podati nekatere najznačilnejše misli, ter obenem poročati, v čem so si naši čitatelji edini in v čem se njih mnenja ali želje glede kmečke zbornice razlikujejo. Ker smo med tem prejeli tudi že uradni osnutek Uredbe o kmečkih zbornicah, bomo pri posameznih točkah povedali tudi kaj ta osnutek določa.

Se prej moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da velika večina naših kmečkih ljudi zre v ustanovo kmečkih zbornic z nekim zdravim optimizmom. V načelu se je zoper kmečke zbornice izrekel le eden (dopis ste že brali), neki drugi si je pa sploh smisel našega glasovanja napačno predstavljal, ker piše: »... na taka glasovanja pa ne verujem, da bi se ozirali, tnamreč zakonodajci, posebno ne na tista, ki ne bodo po njihovi želji.« Temu moramo kar tukaj pojasniti, da tega tudi nikomur obljubili nismo, da bo njegovo (oz. naše) mišljenje brez nadaljnjega upoštevanja. Gotovo pa je, da bo Kmečka zveza, ki je za to anketo dala pobudo, bolj kot posameznik, celo bolj kot katerakoli druga organizacija, znala uveljaviti želje in zahteve kmečkih ljudi.

Sedaj pa k vprašanjem in odgovorom samim.

Najbolje ste odgovorili na prvo vprašanje: »Kaj želite, da naj bo glavna naloga Kmečke zbornice?« V tem vprašanju ste tudi vsi soglašali, da naj bo kmečka zbornica predvsem stanovsko zastopstvo kmečkega ljudstva. Nekateri so to tudi zelo dobro obrazložili. Najbolj posrečen in jednat pa se nam zdi ta-le odgovor: »Glavni namen kmečke zbornice bodi stanovsko zastopstvo. Sele taktaj, ko bo zbornica vsestransko organizirana in dovolj močna, naj se bavi tudi s strokovnim pospeševanjem kmetijstva«.

Značilno je tudi, da ste vsi zato, da naj zbornica pospešuje tudi vnovčenje kmetijskih pridelkov, le da si nekateri to napačno predstavljate. Najboljši se nam zdi ta-le odgovor: »... v spoznanju z državno oblastjo naj zbornica išče novih tržišč.«

Da bi pa zbornica sama kdaj vnovčevala kmet. pridelke, kot so to nekateri razumeli, je seveda izključeno in z ozirom na značaj in ustroj zbornice nemogoče.

Glede volilne pravice pa gredo mnenja že precej narazen in so v večini fisti, ki zahtevajo, da naj imajo glasovalno pravico le gospodarji. Vendar je tudi onih, ki so zato, da naj imajo glasovalno pravico vsi polnoletni člani kmečkih družin, lepo število in so nekateri svoje stališče dobro utemeljili. Naj v tej zvezi pripomnimo, da se je tudi glavni odbor Kmečke zveze izrekel zato, da naj imajo volilno pravico vsi polnoletni člani kmečkih družin. To je vendar popolnoma naravno. Če si naj kmečka zbornica pripori pravico, da bo sodooločila o usodi kmečke mladine, potem gre mladini tudi pravica, da pri volitvah sodooloča, kdo bo kmečko zbornico vodil.

Tudi v tretji točki, t. j. glede kmečkih poslov in delavev, so mnenja močno deljena, vendar je večina za to, da naj imajo volilno pravico tudi kmečki posli in delavci. Značilno pa je, da hočejo eni razredni boj med kmetom in delavstvom odpraviti na ta način, da delavstvu dajejo volilno pravico, a drugi zopet tako, da mu je ne dajo. Višek nedoslednosti je n. pr. sledeči odgovor: »... Kmečki posli in delavci so itak s poselsnikom vred na dobrem niti uničeni. Ako bi bili pritegnjeni delavci, bi se začel razredni boj.« Ne, nasprotno: dokler bodo kmečki delavci v kmečki zbornici zastopani, razrednega boja med njimi in kmeti gotovo ne bo. In ravno z ozirom na njihovo tesno povezanost s kmeti — katero sam priznavaš — jim je treba dati volilno pravico v kmečki zbornici. Tudi glavni odbor Kmečke

Spomnil se je na Cilko.

Kje je zdaj? Kako je z njo? Morda je prav tedaj plezala po skalah, pa so jo pokopale pod seboj. Od Cilke je prešel na druge. Sam ni vedel, kako, da ga je napreje objela slabost za blaznjo. Seke kesneje si je razložil, da poč zato, ker je bila najbolj v nevarnosti in si ni mogla in znala pomagati, ker je bila blazna.

In potem je mislil na ženo in svoje otroke. Tesna slabost ga je obšla.

»Žena, moja žena!« je bolešno zaklical.

Vzdrhtel je. Sele zdaj se je zavedel svoje bolečine in strah ga je bilo za lastno življenje zanj nje. Kako jo je ljubil, pa naj se tako ločita za vedno? Kaj, če ona leži že mrtva pod razvalinami?

Ne ni mogoče! Skala ni dosegla hiše, če je še tako velika, pač pa je podrla mlin.

Da, žena je pač na varnem, to čuti v svoji duši.

In spet mu je zabobnel v ušesih strehoviti potres, spet se je znašel v čudnem, neznanem svetu: Povsod divje bobnenje, ki zglušuje ušesa, ki odirga človeku vsak občutek samozvesti, da stoji tam in trenutno pozabi na vse, da niti ne ve več, kdo je in kaj hoče, ne, kje je in kaj se z njim godi.

In v tem čudnem doživljanju je stal sam za hišec s takim čuvstvom, da bi nič ne trpel, če bi hipoma umrl, kajti trenutno se ni zavedel, da živa, temveč, da je nekdo drugi ta človek, ki stoji tu in ne on sam. Bilo mu je kakor v blodnih sanjah, ko se duh odtrga od človeka in stmi v lastno gmočo, kakor v nekaj, kar nima prave vrednosti.

Polagoma se je spet zavedel in opazil, da se sklanja daleč nad polico in tipa okoli sebe. Krepkeje se je vsedel, boječ se, da bi ne zdrknil v vodo. In slika si je pred seboj tolmun in se gledal v njem mrtev, negiben, ves napihnen kakor sivkast meh z velikimi izbuljenimi očmi, ves višnjevi in sinjast v obraz.

Spet ga je obšlo nekaj tegobnega.

In spomnil se je na ranjko ženo, na Agato in na občutke, ki so ga objeli ko je gledal njeno okuženo telo.

Zdaj mu je bilo, da bo on tak, kakor je bila ona, da postane popolnoma ni enak, grd, sluzast uropjenec, ves ohlapen in napihnen. Kako uboga je bila Agata, toliko je sirota pretrpela?

In spomnil se je na ranjko ženo, na Agato Stala bo poleg njega, a njegova grdnost bo močnejša kakor njena ljubezen, čeprav ga ima res rada. In obrnila se bo proč:

»Ta ni moj mož, to ni Pečovskil«

In ta misel ga je spet zaboletla.

Moram se izkopati, moram se rešiti, je vzniknila v njem volja; tega se je najbolj bal, tega ni maral, da bi ga žena videla takega. Hotel je počivati pred Minco ves spokojen in prijazen, ne pa taka nakaza.

Zdelo se mu je, da se je nekoliko oddahnil. Skušal se je na polici povzpeti še višje. Dotipal je strop mlina, ki je bil nagnjen in je padal poševno.

Morda samo za ped, morda za las! Če bi se bila skala le še malo premaknila, pa bi ga strop slisnil. Kakor dve veliki zaklopnici bi se spoila tla z njim in vse vmes bi bilo zdrobljeno. Mesto njega, pečovskega mlinarja, bi ostala samo rdeča krvava gmoča.

Stresel se je in hotel tipati dalje.

Zdaj je pričel sloje kričati, upajoč, da ga morajo enkrat slišeti in mu priti na pomoč.

Zazdelo se mu je, da sliši udarce neke daleč, zelo daleč.

Do čakaju sodeč si je mislil, da mora biti že zdavnaj dan. Tu v strahu in razdvojenosti peč ni vedel, da polzi v takih okoliščinah čas polzevsvo in da ne nihne zlepa ura v nepovrat.

Videl se mu je po tipanju, da se je skalnata polica nekoliko nagnila, in spet se je prestrašil.

Kako neki se je skala podrla, da se je tako zvalilo na mlin, mu je vzniknila misel. Padla je

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam
koža lepo porjavi, z NIVEO
negovana koža omogoči son-
cu, da dovoli svoje sdravljeno
delo. NIVEA CREMA zmanj-
šuje škodliči nevarnost pred
sončarico.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co.
d. n. o. j. Maribor.

zveze je za to, da imajo kmečki posl. in delavci
volilno pravico v kmečki zbornici.

Glede volne dolžnosti je razmerje med oni-
mi, ki so za njo in oni, ki so proti, skoraj eno-
ako. Glavni odbor kmečke zveze je za to, da se
vvede volilna dolžnost.

Večina dopisnikov je mnenja, da naj se osnu-
je za vso banovino le ena kmečka zbornica, ker
se bne, da bi postal sicer oparat predrag in
preveč birokratičen. Tudi uradni osnutek določa
samo banovinske zbornice brez okrajnih, pač pa
predvideva, da se lahko, kjer je to potrebno,
otvorijo izpostave (ekspoziture). Glavni odbor
kmečke zveze to vprašanje še proučuje.

Večina dopisnikov je tudi za to, da naj se
ustanove le banovinske zbornice brez osrednje v
Belgradu. Vendar so nekateri, ki so se izrekli za
osrednjo zbornico, to zelo dobro utemeljili. Vsi
pa izražajo bojazan pred centralizmom — tako
upravnim kot finančnim.

Prilominjamo, da uradni osnutek predvideva
»Državno zvezo kmečkih zbornic«, v katero bo-
do poslate posamezne zbornice po tri zastopni-
ke. Ker bo sodelovanje med banovinskimi zbor-
nicami v gotovih stvarih vasktor potrebno, se
Kmečka zveza s temi določili strinja.

Približno enako je tudi razmerje glasov glede
tega ali naj se volitve vršijo neposredno ali po
delegatih. Osnutek omenja volitve le toliko, da

določa neposredne volitve, vse ostalo glede vo-
litve bo urejelo v volilnem redom.

Glede vzdrževanja kmečke zbornice je se-
veda večina mnenja, da bo za to potrebna po-
sebna doklada na zemljorino. Glede višine te do-
klade so mnenja seveda različna, a večina se
suče okoli 5%. Pa tudi sledeči odgovor se nam
zdi slab: »Stroške naj nosi v prvi vrsti drža-
va; ako podpira sokolstvo, šport, gledališča i. dr.,
naj skrbi tudi za kmetijstvo. Kmetijski fond, ki ga
plačujejo občine, se naj tudi prilegne. Na zemlja-
rino naj se naloži minimalni odstotek, ker je kmeti-
jstvo preobremenjeno.«

Glavni odbor Kmečke zveze bo k tej točki v
uradnem osnutku predlagal nekatere izpreme-
be, tako da bi se glasila: »... doklado na zemlja-
rino odobrava do višine 5% zbornični svet, od
5 do 10% pristojni ban, nad 10% pa minister
kmetijstva v sporazumu z ministrom financ.«

Ko zaključujemo to anketo, se še enkrat
vsem zahvaljujemo za poslane prispevke. Kot smo
uvideli, ima večina naših ljudi, čeprav še ne po-
znajo podrobnosti glede ustroja in delokroga
kmečke zbornice, o njej povsem pravilne nazo-
re. Posebej pa nas je razveselilo, kot smo že
uvodoma omenili, da prevladuje v tem vprašanju
neki zdrav optimizem, to je, da se čutijo naši lju-
dje voljne in sposobne, držati našo stanovsko
kmečko zbornico na višini, ki bo gotovo služila
za vzgled zbornicam v ostalih pokrajinah naše

države, kot so svoja služila naše obširne sa-
mouprave.

Glavni odbor Kmečke zveze bo sklenil vsa,
da bo sedanjí uradni osnutek uredb o kmečkih
zbornicah, ki nas v glavnem zadovoljuje, do
končni redakcijski dopolnjen z dopolnili, ki jih bo
do takrat izdelal glavni odbor. Kljub temu pa naj
člani Kmečke zveze razvij tega vprašanja še
naprej zasledujejo. Kmečka zbornica, rven ustroj
in delokrog naj bi bil tudi eden izmed glavnih
predmetov na sestankih in predavanjih, ki se bo-
do vršila priljubeno zimo pod okriljem krajevnih
kmečkih zvez.

Malo prej smo izrazili upanje — in to je tudi
želja Kmečke zveze — da bo slovenska kmečka
zbornica tako, da bo drugim zbornicam v državi
za vzgled, ali pa, da vsaj za nobeno zastojala
ne bo. Zato pa je neobhodno potrebno, da se
že sedaj vse kmečko ljudstvo pouči o njeni orga-
nizaciji, o njenem pomenu in posebi o nalogah,
ki jih bo v kmetijskem gospodarstvu Slovenije
morala reševati.

Iz pisarne Kmečke zveze

Pretekla nedelja je bila izredno bogata usta-
novnih občini zborov krajevnih kmečkih zvez.

V Polhovem gradu se je vršil ustanovni
občni zbor po rani maši. Navzočih je bilo okrog
50 zaveznih mož in fantov. Glavni govornik g.
Benko jim je poročal o velikem razmahu Kmečke
zveze, o njenem programu, o kmečki zbornici in
prav izbrano o raznih gospodarskih vprašanjih.
Za svoje izjave je že nedeljeno odobraval
navzočih, ki so se po večini takoj vpisali v Kme-
čko zvezo. V načelstvo so bili izvoljeni sami za-
vedni delavni možje, kar nam kaže, da bo ta k-
rajna Kmečka zveza igrala odločilno vlogo v
kmetijskih vprašanjih tega okoliša.

V Smledniku. Občni zbor se je vršil po rani
maši v Društvenem domu. Kot govornika sta na-
stopila g. Šubelj iz Ječice in g. dr. Basal, ki sta s
svoimi lepmi in stvarnimi izjavami o vseh aktu-
alnih gospodarskih vprašanjih navzoče naravnost
navdušila. Navzočih je bilo nad 60 mož in fantov.
članstva pa ima ta krajevna Kmečka zveza že
veliko več. Za načelnika je bil izvoljen g. Burjat,
znani borec za naše pravice, za podnačelnika pa
g. Vehar.

Tudi na Netranjskem se je kmečki stan
začel močno zavedati, da mu nudi pot iz težkega
gospodarskega položaja edino le močna organ-

na tla, ne, na mlin, toda le na skrajnem koncu
je zadela. Ne, tudi to ni! Kako je pač bilo?
Zdaj mu je postalo mahoma to vprašanje važno,
kakor bi od njega zavislo njegovo življenje.

Da, kako je vendar skala padla, da ni po-
poinoma porušila strehe in zdrobila mline ter
ubila njega. Saj čuti, da je to veličanska skala,
še večja morda, kakor si sam misli. Morda sta
bili dve skali. Ena je udarila ob strani, tako da
se je zrušila v prepad in sunila mlinsko steno,
da se je razklenila, a druga je udarila zviška
ter zadela samo pročelje in slisnila strop.

Toda potem bi se videla odprtina, potem bi
moral opaziti dnevno luč in slišali bi ga ljudje
ker ga prišli po lestvi iskat in mu pomagati.

Kako se je vendar vse to zgodilo?
Bral je nervozno z dihanjem ob čelo in se
vznejevoljil, ker ga je to begalo.

»Zdaj čepim v tej negotovosti. Če bi človek
vsaj vedel, da je tako in tako, in da mi ni več
pomoci. Umreti moram zaradi tega in tega, pa bi
hladnokrvno pogledal smrti v obraz! Toda zdaj?
Kako naj si vse skupaj predstavljam? V nego-
tovosti čakali življenje in rešitev, se menda še
huj, kot v gotovosti čakati smrti!«

Ko pa se je spomnil, da bi bil prepričan o
tem, da mora takole umreti, se je zgrozil:

»Ne, vendarle rajši čakam, kajti upam lahko
do zadnjega in upanje je tolažilo!«

»Gospodar!«
Začul je klic iz daljave, čeprav je bil blizu,
a vmes je bila stena in skala.

Dvignil se je in zavpil, kolikor je sploh mogel:
»Tu sem v mlinu. Pomagajte mi, saj vendar
veste, kje sem!«

»Gospodar!«
Spomnil se je, da ne sme preveč kričati,
ker ga nihče ne bo razumel, tudi je bohte, če
vrže na vso moč samo nekni besed. A kaj naj
reče?

In že se je zadrž:

»Kaj?«
g

Njegov glas je prodrl, kopanje je trenutno
utihnilo. Domači so dobro čuli njegovo kratko, v
skalnó steno zasekano besedo.

Cez časek se je kopanje spet nadaljevalo.
Pečovski je čul močnejši odjek krampov in
se je nekoliko pomiril.

Spet je ostro nekdo zavpil:
»Gospodar!«

»Kaj, je spet vrgel pred se.
Spomnil se je, da grede za njegovim glasom
in stičejo, kje naj kopljejo, da ga prece dosežejo
po nakrajši poti.

Naslonil se je na steno. V glavi je spet za-
čutil hudo bolečino. Večkrat se mu je blazno
zavrelo, da bi skoraj padel in se zgrudil v vodo.
Bal se je vedno bolj. Nepojasnljiv strah ga je
nenadoma popadel kakor stekel pes. Čutil je, da
vedno bolj trepeče.

V tem drgetu so mu pričeli šklepetati zobje.
Ko se je polupal po glavi, je čutil, da je vedno
bolj mokra.

»Kri! se je spomnil in se je zbal kakor
otrok, ki zajoka pred malenkostno ranico, če
zagleda krvavo liso. Iz čepa je povlekel robec,
ga pomohel v vodo in si ga ovil okoli glave.

Bolečina je popustila.

Nato se je nepričakovano oglasila lakota.
Spomnil se je, da že pretekli dan ni mnogo jedel.
Zdaj mu je pričelo kruliti v želodcu, a ni si mo-
gel pomagati.

»Napitje se vode,« mu je vzbislila misel,
nagnil je glavo in se nasrkal do sata.

Kmalu mu je bilo bolje. Skušal je ležati udob-
neje na skalni polici, a ni šlo. Kosti so ga bolele
kakor bi mu jih kdo mlat na živem telesu.

Postal je nestopen. Vsa kljubovalnost nje-
gove narave je jela popuščati, loko da je zapadel
trenutno v obup. Kričal je kar naprej in naprej,
dokler ni spoznal odmevov lastnega glasu in je
pred seboj osramočen utihnil. Sam se ni razumel,
kako je mogel bruhati iz sebe take besede,
polne besnosni in divje žalosti.

Tam zunaj pa sta pela kramo in lopata, vedno
enakomerno, a počasi in počasi.

Zazdelo se mu je, da so ljudje že bliže njega
in spet se je nekoliko pomiril.

Potem je spoznal, da mu nenadoma peša
spomin in ga zapuša razum.

Tega se je nebil prestrašil. Boril se je sam
v sebi. Urno si je snel z glave ruto in jo namočil
spet v vodo ter si mrzlično brisal razbolelo lo-
banjo.

Čutil je v sebi zadnjo silo volje in zavedal
se je tega. Zato se je boril kakor za slavo. Hotel
je zmagati, pa če tudi v zadnjih dihih, niti ga
morejo še žvegal Menil je, da je rešitev odvisna
samo od njegove volje in ne od onih tam znotaj,
kajti oni imajo smoter pred seboj, a on ne ve,
kdat pridejo, on ne vidi, kje so in koliko časa
bodo še kopali, da ga dosežejo. Zato pa mora
biti močan. Njegova volja jim mora tiho ukazovati
in jih pristihi, da ga dosežejo, njegova volja mora
vledati nad njegovim telesom, nad njegovo osla-
belostjo!

In bilo mu je, da struji tajna sila iz njega
skozi skale stene in zemljo, skozi vodo in zrak
osra, jeklena, neupogljiva in ukazuje onim tam
zunaj, ki so orodje in mu služijo.

In že je sedel na strmim kamnitim prestolu
in postal je kralj v Dečeh. A vse, kar je pričel,
je bila skala, trda neobčutljiva skala, in na glavi
je imel skalnato krono in žezlo je bilo kamnito.
In ko se je otipal, je bil tudi sam kamen, živ ka-
men, trd in neobčutljiv!

»Mlinar, kralj v Dečeh! Mlinar, kralj v Dečeh!«
je mrzlično ponavljal in se mukoma iztrgal tem
mislim ter se spet jasno zavedel.

Kopanje zunaj je bilo glasneje. Začul je, kako
se je odvil kos skale in se odluščil od veli-
kanske gmote pod njim.

Spet je hlavno namočil ruto in si jo položil
na glavo. Kelko bi rad delal in pomagal sebi
reševati se. Čudno se mu je videlo to brezdelje
in že to ga je trpinčilo.

PO DOMOVINI

Romanje v Stično

Preteklo nedeljo so se z veličastnim naštopom naše mladine pričele v Stični na Dolnjem jubilejne slovesnosti v proslavo 800 letnice stiškega samostana in v obnovo velikega lanskega evharističnega kongresa. Glavne slovesnosti pa bodo v soboto 15. in v nedeljo 16. avgusta. Tik pred prirediljavo še zlasti imejmo to-le troje pred očmi:

Prvo: Na slovesnosti v Stični so naš škof povabili vsi ljubljanski škofiji. Bo tedaj to prireditel, pri kateri smo poklicani vsi sodelovali, da obnovimo sklepe lanskega evharističnega kongresa in da proslavimo 800 letnico zaslužnega stiškega samostana.

Vse romanje prosimo, da upoštevajo sledeče: Slovesni sprejem cerkvenih knezov in svetlih dostojanstvenikov bo v Stični v soboto — na Veliki Smaren — točno ob petih popoldne pred stiškim kolodvorom.

Slovesna otvoritev jubilejnih slovesnosti bo v veličastni stiški samostanski cerkvi v soboto 15. avgusta ob šestih zvečer.

Upričoritev slavnostne fantovske igre »Jurij Kozjak« bo v soboto 15. avgusta točno ob osmih zvečer na tako zvanem stškem cerkvenem dvorišču. Igrati bodo lahko prisostvovali vsi stiški romarji, ki bodo kupili znak za 3 Din.

Velika nočna procesija mož in fantov z bakljami se bo začela razvijati točno ob desetih ponoči. Šla bo od cerkve po novi nalašč za to prišlo zgrajeni — jubilejni — cesti na bližnji hrib Vinograd. Naj bi ne bilo ne moža ne fanla, ki bi ostal ta večer doma ali izven procesije.

Polnočnica za može in fante bo takoj po prihodu procesije na hribu Vinogradu na planoti za razsvetljenim evharističnim križem. Pojmo med mašo vsi in krepko ter odločno, da bo naša pesem odmevala širom Dolenjske.

Med polnočnico bo skupno sv. obhajilo. Spoved opravimo po možnosti že doma. Na hribu s tem ne bo mogoče opraviti spovedi.

Po polnočnici ostanemo može in fante do jutranje zore na hribu

Polnočnica za ženske bo istočasno v stiški cerkvi.

Med nočnim sprevodom in polnočnico zažigajo kresove po vseh hribih, zlasti ob evharističnih križih.

Zaradi nočnega hladu, ki je v avgustu že precej občuten, prinesite seboj površnike.

Mariborski škof prevz. g. dr. Ivan Josip Tomazič bo imel cerkveni govor in slovesno mašo na glavni slavnostni dan v nedeljo 16. avgusta ob šestih jutro v stiški cerkvi.

Može in fante, žene in dekleta se zberemo k svojim stanovskim zborovanjem v nedeljo 16. avgusta točno ob osmih jutro. Može bodo zborovali na prostoru pred stiško osnovno šolo in jim bosta govorila ribniški dekan Anton Skubic ter urednik Fran Kremžar. Žene naj se zberejo na notranjem (samostanskem) dvorišču, kjer jim bosta govorila ljubljanski stolni vikar Košmerlj Alojzij in Franca Brodarjeva. Fante imajo zbor na stškem sejmišču, govorila bosta pa urednik Jože Košiček in ravnatelj dr. Joža Basaj. Za dekleta je določeno cerkveno dvorišče. To bosta govorila superior Misijonske družbe Lovro Sedej in Donata dr. Capudrova. — Zborovanja se morajo zaradi ostalega sporeda pričeti točno ob osmih in bodo trajala le slabo uro.

K slovesni jubilejni škofovski maši, ki jo bo daroval prevz. g. nadškof dr. Jeglič, se zberemo takoj po zborovanjih na velikem cerkvenem dvorišču.

Kratko manifestacijsko zborovanje bo na cerkvenem dvorišču takoj po glavni maši. Govorila bosta stiški opat o. Avguštin Kostelec in predsednik škofijske katoliške akcije dr. Stanko Žitko.

Glavna jubilejna procesija z Najsvetejšim se bo začela točno ob pol dveh popoldne. Šla bo iz cerkvenega dvorišča po cesti proti kolodvoru, zavila nato pri samostanski pristavi med polja in travnike ter se vrnila nazaj na cerkveno dvorišče, kjer bomo s pelimi litanijami, posvetitvijo, blagoslovom in pesmijo »Povsod Boga« jubilej zaključili.

Rediteljstvo bo tudi v Stični vršilo svojo službo na oni način, kakor smo ga videli na evhari-

Posnemajte!

Član glavnega odbora nam je poslal sledeče poročilo:

»Preteklo nedeljo sem zastopal glavni odbor na ustanovnem občnem zboru krajevnih Kmečke zveze v P. Glavni zbor je trajal od 10. do pol 2. ure. Udeležilo se ga je čez 40 mladih, agilnih in navdušenih kmečkih gospodarjev. Kdor hoče videti pravo vseskransko zanimanje za vsa kmečka vprašanja, naj pride med te kmete. Oni vidijo vzrok zopostavljanju kmečkega stanu predvsem v tem, ker kmet ni organiziran in pa v slabi zakonodaji, ker pri zakonodaji ne sodelujejo ljudski oziroma kmečki zastopniki.

Zanimiva je zahteva teh kmetov, da si želijo v zimskem času kmečke zimske večere, na katerih naj bi se jim predavalo o raznih zakonih, o katerih mora biti tudi kmet poučen. Omenili so: Zakon o izvenspornem postopku, banovsko dimnikarsko uredbo, zakon o pospeševanju kmetijstva, šolski zakon, zakon o občinah in cestni zakon.

Naravnost čuditi se je, s kakšnim zanimanjem mladi gospodarji zasledujejo ves pokret v svoji organizaciji in kako pametne predloge tozadevno stavijo.

To poročilo je že samo dovolj lepo in razveseljivo, zato mu nimamo kaj dodati. Pač. Vse krajevnih Kmečke zveze naj bi šle na delo, da bi bilo čim prej povsod tako.

Dvignil se je hotel otipati ves prostor. Taval je po kameniti polici in vestno mercč širino, se je vzpenjal kvčku.

Tedaj se je spet znašel v ogromnem kamnitem grobu in se spomnil, da je živ pokopan. Kdo ga bo pokopal? Zakaj so ga pokopali prav sem, kaj v to strahotno mračino? Kako je sploh začel sem? Ali se ni branil? Ali se niso zavzeli zanj drugi? Zakaj ni ubranila njegova Minca, da so zakrivali ljudje to strahotno zločinstvo nad njim, nad Pečovskim? Ali je bil bolan in so ga smatrali za mrljica? Na kakšni boleznii je vendar bolchal?

Vprašanja so kor prišla po možganih in se zalevala kakor sihe muhe, in se spet in spet vračala.

In vedel je, da se spet vrača omočica, da živi v nekakem potumraku, da se mora rešiti, le če vztraja.

Volja, ki je bila pred minulo še tako močna, je spet kor splahnela. Njegova silna narava, ki se je borila proti oslabelosti, je spet klonila.

In občepel je v kolu, mislil in se grabil za glavo.

In še in še je spet zmagal zdrav razum, da je še večkrat vleknil ruto v vodo in si jo položil na glavo, kakor bi bilo vse odvisno samo od tega.

Potem se mu je še bolj bledlo in se mu jelo vrteti v glavi. Resnica se je mešala vedno bolj z domišljijo.

Kadar so spet vznikli zdravi trenutki, je samo šepetal:

»Le v vodo ne smem, ne smem! Vedel je, da je volja že tako šibka, da se bori z zadnjimi silami in da mora podleči. In spomnil se je, da si mora sugerirati in vsiliti misel o vodi, da potem ne bo silil vanjo tudi če izgubi zavest, kajti misel, ki si jo bo tako močno vcepil, mu bo ostala in mu podzavestno branila pogrezniti se v valove.

4.

Pečovski gospodar je odprl oči in se začudil. Spočetka je menil, da sanja. Pomel si je še enkrat oči. Ne, res je bilo. Ležal je v svoji postelji. Poleg njega je stala žena in vsa družina, ki ga je skrbno opazovala.

»Kdaj ste me prenesli sem?« je vprašal trudno in se hotel dvigniti.

»Le mirno počivaj! Preveč si utrujen in izmučen. Zadnji hip smo te našli nezavesnega, čepečega na skalk. Globoko nad valove si se sklanjal in za las je manjkalo, da nisi zdrknil v valove,« mu je šepetala žena in ga pogledala po glavi.

»V valove, da v valove! Da, da, za las je manjkalo, samo za las, prav imaš, tudi jaz si tako mislim, tudi jaz!«

In že se je spomnil, kako se je boril v svojih mislih ter nazadnje vendarle zmagal in ni podlegel ter se zgrudil v vodo. Rešili so ga, da rešili.

Mislil so mu spet postale meglen, trudno je spustil glavo na blazine in se pogreznil v krepilni spanec.

Minca je oprezala dolgo okoli njega. Na posled je spoznala, da mirno spi in vedela je, da je to zdravilni spanec, ki ga bo okrepil. Odahnila se je in v odslovlila domače.

Večerilo se je.

Peči so spet stale tam mirne in mrke ter strmele izzivalno na podri mlin, ki je beden in razdrapan kakor star berač kljuboval s poslednjimi silami.

Nič več niso čeri objemali ljubeči pogledi Pečovskih, kajli smrt so prinesle te strahotne čeri in razdejane. Med človekom in seboj so zasekale novo vrzel, nov prepad se je rezal v mesečini, ko so strmele zviška zagonečne in tajne kakor vedno.

Miklavž in Minca sta se posvetovala z Andrejem in Angelco. Vsi so hoteli proč, proč za

vedno, kajti zdaj so se peči šele resnično bolj. Dokler niso te skale udarile na smrt, so jim še vsi kljubovali, toda zdaj so zrlj povsod okoli sebe tiho grozo in strah jih je bilo, da se niso čutili nikjer več varni.

In kadar je bila mračna noč, se jim je videlo, da se sence mrtvih počasi spuščajo med čeri, se vijugajo, padajo in izoblikujejo v čudne zmalicene prikazni, ki komaj vidno migotajo, se dvigajo ob mlinu, ob hiši in oljarni, vzdihujejo in lezejo počasi dalje po stezi, dokler jih v daljavi ne zagledajo in spoznajo sajastega Miha in tri rudarje, ki jih je zmoličilo pri vhodnih vratih, kjer se je zrušila manjša skala, dočim je večja treščila na mlin, kjer je obležala mrtva edino stara dekla Mreča, ki je prav tedaj hitele za mlinom proti hlevu.

Vsi so zdaj čutili diha smrti in se bali, a smrt so sovražili, kajti zdravi so bili in polni življenja.

Treba je bilo pobegniti iz tega kamenitega precepa, da ne stisne vseh in ne zmleje v prah, saj smrt še vedno lahko pride, slednji trenutek se lahko zamaže skala in se pogreze ter uniči vse, kar je živega.

Le oljar in Cilka nista čutila diha smrti. Mislila sta samo na svojo srečo. Kakor bi se v Cilki za časa njene blaznosti porodil nov čut za Petra, ga je potem, ko se je vzbudila iz otupelosti, takoj vzbudila in se ga oklenila. Morda je podzavestno vplivala na njo njegova velika ljubezen in požrtvovalnost še tedaj, ko je blodila v duševni temi?

In ko je sijala mesečina in se sproščala nad valove, sta hodila srečna med skalami, sedela na klopi pod jablano in si pripovedovala. Koliko sta si imela povedati! Peter ji je moral vse pojasniti, vse od kar je izgubila svoj razum. Le otroka dolgo ni omenila.

Ko pa sta nekoga isajnega večera sedela pod jablano, se je obrnila k njemu:

»Peter, kaine, saj je bilo res? Tu leži pod jablano?«

služenju kongresu. Udeleženci naj se v vseh služenjih obdržijo za poslušala na reditelje, zlasti pa naj jih mirno in hitro utopijo. Le tako bodo sliške slavnosti tudi po znanosti sliki dosegale evh. kongres ter znova pričale o naši redoljubnosti, pa tudi smehu za lepoto.

Edini pogoj, ki ga mora vsakdo izpolniti, je nakup jubilejnega štiskega znaka. Znak stane 3 Din (srebrni pa 5 Din). Znak kupite lahko pri domačem župnem uradu. Kjer bi ga zmanjkalo, ga boste lahko dobili tudi v Štčni. Reditelji bodo smeli pošlati k cerkvenim slovesnostim, zborovanjem, procesijam, zlasti tudi k igri »Jurij Kozjak« le one, ki bodo imele na prstih ta znak.

Polovična vožnja v Štčno je dovoljena proti nakupu tako zvane »žolte kartice«, ki jo je za 2 dinarja treba kupiti na vslopni postaji. To kartico morate pustiti v Štčni v informacijski pisarni žigovani, nakar se boste z njo in z rednim voznim listkom lahko brezplačno vračali. Poleg tega velja od sobote opoldne do ponedeljka opoldne tudi ugodnost nedeljskih izletniških kart, kar pa ne pride nič ceneje.

Posebna vlakova vozila iz Ljubljane in Novega mesta v soboto ob treh popoldne. Za posebni vlak iz Ljubljane se morajo tisti, ki bodo slopni varji v Ljubljani, takoj prijaviti Prosvetni zvezi. Vlakova bosta obstala na vseh postajah do Štčne. Tudi za redne vlake prijave na postajah udeležence, da bo dovolj vagonov.

Fantje gredo v Štčno predvsem s kolesi. Vse župnije so dobile lozadevna navodila. Fantje kolesarji morajo biti v Štčni najkasneje v soboto 15. avgusta ob štirih popoldne pred kolodvorom. Kolesa boste lahko v Štčni varno spravili.

Za vozove, automobile in avtobuse bo v Štčni pripravljen poseben prostor, ki bo zasražen.

Godbe, romaje v Štčno! Marsikateri godba, ki smo na njo upali, še se ni prijavila. Upamo pa, da bo dospela vsaj s svojo župnijsko skupino. Ve boste močno pripomogle k veličastnejšemu poteku.

n Na banovinski kmetijski šoli na Ormu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra. Sprejmejo 30 učencev. Sprejmejo se pridni, nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnorodno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din, je poslali ravateljstvu šole najpozneje do 15. avgusta. Vsa posušila daje ravateljstvo šole.

Gorenjski prosvetni tabor na Jesenicah

Gorenjski prosvetni tabor bo 29. in 30. avgusta 1936 na Jesenicah ob 40 letnici Krekovega prosvetnega društva, 30 letnici društva katoliških fantov in 25 letnici godbe Krekovega prosvetnega društva. Slavnosti bo pokrovitelj voditelj Slovencev dr. Anton Korošec.

Sporod je:

Sobota, 29. avgusta:

ob 19: uvodni koncert godbe Krekovega prosvetnega društva;

ob 20: iluminacija Krekovega doma;

ob 20 in pol: misterij »Sleherneke« na prostem.

Nedelja, 30. avgusta:

ob prihodu prvih vlakov: sprejem gostov;

ob 9: spoved skoti Jesenice;

ob 10: sv. maša z ljudskim petjem na »Orlovskem«; po sv. maši: gorenjski prosv. tabor.

ob pol 15: slovesne večerice z ljudskim petjem;

ob pol 16: slavnostna prireditev s sporedom:

1. Slavnostna godbena uvertura.

2. Posem proslave, poje jeseniški zbor.

3. Kaj ti je, mojca? — simbolične vaje.

4. Raj s škafel deklet v narodnih nošah.

5. Gimnastične vaje fantov in deklet.

6. Tekme v teku in metu krogel.

7. Tabor fantov in deklet.

8. Koncert godb.

ob pol 20: Slovenska mati, alegorija.

V nedeljo 9. avgusta bo tečaj za nastop fantov in deklet v Kranju, kamor naj pošljejo vsi fantovski odskoti in dekletski krožki svoje delegate. Začetek tečaja bo ob pol 10 popoldne v Ljudskem domu. Katoliški Gorenjci in Gorenjke, na skupnih taborih okrepimo svojo vzajemnost in moč! — Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

Bog živi!

rem bodo govorili priznani govorniki in posamezni zastopniki fantovskih odskotov. Že danes opazujemo vse fantje in moške, da se tega tabora ni udeležile, da bo naš tabor mogočna manifestacija slovenske in katoliške misli. Za okrepljena bo dobro poskrbljeno. Zveza z vlado ugodna. Nadalje navodila sledi Bog živi!

Gospodarska razstava v Kranju

Iniciativnost, delavnost, smisel za napredek in borbo v času gospodarske krize, ki je zaradi zapore denarja in zaklete kmetijske obrtništvo bolj zadela kot morda drugi stanove, je obrtništvo Kranja in okolice pokazalo z ustanovitvijo in organizacijo kranjskih obrtnih razstav, ki so dale vzpodbudo za podobne prireditve obrtnikom po vsej banovini, saj jih je od leta do leta več.

Zato nas pa ni prav nič pretentila vest, da se kranjsko obrtništvo že pripravlja na veliko četrti gospodarsko razstavo, ki bo v tačetu oktobra v Majdičevem mlinu, v dosedaj še nedoseženem obsegu. Če so bile dosedanje razstave splošno obrtne, kot pove ime samo, bo letošnja jesenska razstava izrazito gospodarska razstava. Vzponbudo in pa svoje skušnje teh prireditev bodo nudili obrtniki. Ta razstava naj bi vsebovala štiri oddelke: obrt, kmetijstvo, trgovino in industrijo. Naštetje štirje gospodarski stanovi so stebri gospodarskega življenja in udejstvovanja v kranjskem srezu in je zato prav zaželjen njihov skupen nastop na bodoči gospodarski razstavi, ki bo mnogo pripomogel k medsebojnemu zblizanju, obenem pa ustvari pravilno, objektivno gledanje na odnose med posameznimi gospodarskimi panogami. Razstava ne bo več samo oja prireditev Kranja, marveč prireditev velikega dela kranjskega okraja, ki gospodarsko gravitira v Kranju in predstavlja z njim povezano celoto.

Iz raznih krajev

Ajdovce. V nedeljo, dne 9. avgusta, so bile v Ajdovcu občinske volitve, ki so potekle v popolnem redu in miru. Te volitve so dokazale, da se velika večina ajdovških mož in fantov zaveda, da bodo prišli boljši časi le tedaj, če bodo vodili obilno odločni katoliški fantje in moške. Ta dan smo se tudi s tem, da smo v veliki večini volili listo poštenega, vernega in izobraženega fanta Stefana Vidriha, ki ima okoli sebe zbrane ajdov-

»Res je bilo, Cilka, a ne premišljuj o temi! Strašno je bila tvoja pokora in tudi on se je spokoril. Oba sta mnogo trpela, ti in on, ki si je sam naložil svoj križ.«

»Pa me imaš vendare rod?«

»Saj veš, Cilka! Ves čas sem bil za teboj in spremljal sem te in trepetal zate.«

Nasmehnila se mu je med solzami:

»Tege nisem nikoli zaslužila!«

In potem ji je povedal o materi, ki je umirala in o njenem očetu. Ko je zvedela, čigava hči je, se je glasno začudila.

»Zdaj pa pojdemo od tod, vsi gremo!« je poudaril oče.

Cilka ga je zamišljeno pogledala:

»Kaj pa, če bi midva ostala? Morda ni več tako nevarno, saj se ne bodo spet utrgale nove skale. Preplej strmino, ki boš takoj spoznal in videl razpoke. Leta in leta so živeli tod Pečovski mlinci. Nikar ne hodiva proč! Ustanoviva si tu najino srečo, tu, kjer se je pričelo moje gorje! Morda bi nama dal mlinar mlin v najem za nizko odškodnino. Popravimo ga in šlo bo!«

In Peter ji je naposled prihrdil. Da, tu v tej globeli bi najlaže živeli z njo, ki jo smatra svet za blazno, kajti blazna je bila in nihče ne bo več verjel, da je popolnoma okrevala. Ljudje verujejo v ozdravljenje vsake bolezni, a če ozdravi no-rec, ga bodo smatrali še vedno za norca, pa če jim še tako stvarno dokazuje, da je spet pameten.

Da, tu ostaneval v tej samotni naj jim pote-kajo leta v delu in borbi, pa tudi v hubezni, ki sta jo našla in si jo je Peter tako težko priboril!

Gospodar je okrevl. Spočetka ni hotel nihi čuti o tem, da bi zapustil svoje pečine.

Zdaj so ga vsi složno napadli in vedel je, da ga bodo zmagali. Najprej je pričela Minca, ki ji ni mogel oporekati, saj je samo zato silila stran, ker se je bala zanj in trdila je, da bo odslej dan in noč v strahu, kdaj se spet održe skala.

In potem so ga napadli tudi vsi otroci, češ da ne ostanejo in ne ostanejo v Pečeh. Mlinar se je še upiral, ko je prišel k njemu Peter in mu omenil, da bi rad prevzel mlin, ki naj bi se popravi, saj ve, da Pečovski ne bo zahteval od njega preveč odškodnine.

Slušala ga je tudi Ema, ki je vse vedela, kako je s Cilko.

Še preden je napravil odločitev o gospodarjem kako pogodbo, je nekoga dne presenečen zvedel, da je posel on sam gospodar v Pečeh. Kupil jih je za svojo hčer stari Mlakar, ki je bil vesel, da je ozdravela.

Morda bi se Pečovski še upiral, a Peter je rad prepustil mlin, saj mu je bilo kakor bi ga izročil kateremu svojih.

In potem so se vsi preselili na poljano, kjer je kmalu zrasla še ena kmetijska stavba, da je bilo dovolj prostora za vse.

Stari Pečovski je bil vesel in srečen, a mirren nikoli. Kadar je mogel, je odšel proti Pečeh, kjer je rad posedel pod staro jablono in se kaj porazgovoril. Vedno in vedno ga je gnalo nazaj, kjer mu je tekla zibel.

In kadar je bil slabe volje, mu je bilo najhujše spoznanje, da ni več gospodar v Pečeh, ki so bile njegove in bi morale tudi ostati.

Počasi in mirno teče stara Reka, vsa siva in lena polzi polagoma čez kamenite razvaline. Nikjer ni več krepkega jezla, ki je kljuboval leta in leta viharjem. Voda je zlobna in nestanovitna. Spremenila je svojo slugo, zdaj teče mnogo nižje tik pod skalnim prepodom in se počasi zadržuje v sive čeri.

Kjer je stal mlin, leži velika pečina, ki edina kaže sled tedenjanega mogočnega pečovskega gospodarstva.

Le pod pečmi so še vidne izdolbine v živo skalo, kjer so nekdo stali pri polnih jaslih pe-

čovski konji ter zobali sladki oves in rumeno pšenico ter veselo rezgetali.

Kadar zavladala jasna noč, je vse naokoli svečano tiho in žalostno.

Tedaj se v mesečini pojavi Torka. Taho in počasi, silno počasi se spusti na prod in že zasije njen zlati kolovrat. Torka ga gleda, a ne prične presli. Trudna in žalostna dvigne svojo belo glavo in se zazre čez reko, ki je stalo nekdanj mogočno Pečovsko posestvo in kjer je siva babica sedela pri oknu, na katerem je porhteval stari rožmarin.

Torka gleda in gleda, sklone spet glavo in zaihti tiho in žalostno v tej divji zopuščen samini.

(Konec.)

OPOZORILO

8 prihodnja številke »Domoljubac« bomo začeli priobčevati kot drugi podlistek sanimive

„PRAVLJICE“,

ki jih je spisal znani nemški pisatelj W. Hauff. Ta podlistek je namenjen predvsem našim najmlajšim čitateljem, uverjeni pa smo, da bodo ed-rasli morda še a veljim zanimanjem prebirali nad vse napete zgodbe, kakor pa oni, ki so jim za-menjene.

ALI STE ZE PLACALI NAROCNINO ZA »DOMOLJUBAC«?

nike, ki smo jih volili sami izbrali, zahvalili g. notranjemu ministru dr. Korošcu, ki nam je s svojim odlokom vrnil samostojno občino, ki združuje vse vasi ajdovške župnije. Ob tej priliki se tudi zahvaljujemo g. ministru dr. Kulovcu in banakemu svetniku Alojziju Zupancu, ki sta posredovala, da smo dobili nazaj samostojno občino, ki jo resnično potrebujemo. Volili smo takole: Volilcev, vpisanih v volilni imenik, je bilo 219. Izmed teh je 6 že mrtvih, 7 jih je pri volitvah, 2 sta v tujini, eden, ki bi volil z nami, je volitev zamudil. Izmed teh je volilo 167, torej 76%. Za listo JRZ, katere nosilec je bil Štefan Vidrih, je glasovalo 139 volilcev. Ta lista dobila 17 odbornikov. Za listo Jožeta Legana, ki je bil v začetku celo član naše krajevne organizacije, pozneje pa prešel v tabor opozicije, je glasovalo 28 volilcev. Nanjo pride 1 odbornik. Izvrstno so se odrezali volilci iz vasi Plano, ki so volili vsi, Podlipa in Mali Lipovec, kjer je samo eden volil nasprotno listo, Brezova reber, kjer sta volila dva in Srednji Lipovec, kjer so izmed 37 volilcev volili 4 drugo listo. Ajdovski može in fantje torej ne marajo »rdečega rajca«, ki ga jim vsiljujejo nekateri iz bližnje in daljne okolice, noče stranke onih, ki so nedolžne ljudi zapirali, vero in duhovnike sramotili, ampak hoče, da jih vodijo može in fantje, ki spoštujejo vero in duhovnike in zahtevajo, da mora biti tako v občinski kakor državni upravi red, poštenje in zakonitost. Fantje in može za značajnost in zvestobo se vam krajevni odbor JRZ v Ajdovcu lepo zahvaljuje. Držimo skupaj!

Blagovica. Ker je v jeseni l. 1933 za časa režima jugoslov. nac. stranke kljub neznosnemu nasilju in oblastnemu strašnemu pritisku v blagovški občini zmagala opozicijska lista in bil izvoljen Janez Strekar za župana, je bila l. 1934 od režima NJS ukinjena občina Blagovica in priključena občini Lukovici. Čeprav so imeli marsikateri prišasti JNS (jug. nac. stranke) takrat veliko moč, nismo slišali, da bi se temu uprli in preprečili krivico. Občina je romala v Lukovico. Oseba korist in maščevalnost je zmagala nad splošno koristjo ljudstva. Težave in krivico čutimo še sedaj, ko moramo v občinskih zadevah po 3 do 4 ure daleč hoditi v Lukovico. Kakor smo zadnji čas zvedeli, je naš notranji minister dr. Anton Korošec po posredovanju bana dr. Natlačena, popravil to občinsko krivico in nam dal zopet samostojno občino v Blagovici, ki bo obstajala iz župnije Blagovica in St. Ožbott in iz štirih vasi župnije Česnice, ki so popolnoma nagrnjene na Crni graben. Kakor drugod v Sloveniji, tako bodo

tudi pri nas imeli občinske volitve za novoustalovljeno občino. Da pokažemo našemu voditelju dr. Korošcu hvaležnost za to veliko uslugo, bomo volili za odbornike le skozi in skozi poštene in značajne može, take, ki so ostali za časa režima JNS in znanega preganjanja in zaposlavljanja dr. Korošcu zvesti. Prepričani smo lahko, da le značajni može uživajo zaupanje dr. Korošca in le taki bodo dobro gospodarili z občinskim premoženjem, delali za dobrobit ljudstva in s tem tudi države. Zelo koražno na delo, ker le poštenost in značajnost, četudi spremljana s trpljenjem, vodi do prave zmage.

Ker ni bilo organista, se je mali Jožek vneto poprijel glasbene umetnosti, kmalu postal organist s privatnim znanjem, ki ga je pa potem s dvestoletnim učenjem v orglarski šoli dobro izpopolnil, tako da smo ga bili kar veseli in so mu dobri župljani radi dajali prostovoljno biro. Po upostavitvi Prosvetnega društva lanske leto se je s čudovito vtrajnostjo vrgel na prosvetno delo. Največ po njegovem trudu je prišlo do dvorane in do ličnega odra. Kar sam je dobro vodil pet ne lahkih iger, učil tudi šolsko mladino petja, zlasti za materinski dan. Njegovo lepo vedenje, pa tudi odločnost za krščansko prepričanje, naj našim fantom še dolgo ostane za vzgled. Zato v resnici za njim žaluje vsa župnija.

Zg. Duplje. V ljubljanski bolnišnici je nepričakovano umrl Požrvov Jože, star komaj 20 let. Pokojnik je bil delavec v tekstilni tovarni v Kranju. Mnogo se je udeleževal pri S. K. Savica v Strazisku. Ko je bil doma, je bil tudi delaven član gasilske čete. Lep je bil njegov pogreb. Že na mrtvaškem odru je bil ves zakrit s cvetjem. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Posebno pozor-

nost so vzbujali krasni venci njegovih tovarišev iz tovarne, iz društva in domačih lantov. Naj rajši počiva v miru. Domači se vsi, ki so darovali cvetje, se udeležili pogreba in molili za dušni pokoj rajnega, najlepše zahvaljujejo.

Gorje pri Bledu. Podružnica SPD Gorje pri Bledu je letos izdala za povzdgo tujkega prometa prospekte. Obnovila je v svojem rajonu vse markacije in napravila večje število novih križnih kazipolnih tabel. Ustanovil se je jamarški odsek; marljivi člani jamarji so pridno na delu. Prijatelj narave, domačini se naprošate, ako najdete nove jame prepade da jih obvestite. V nedeljo, dne 2. l. m. je imela podružnica svojo vsakoletno planinsko veselico v prosti naravi. Letos so si zbrali skakalo volilno takozvano Poglesko cerkev. Veselica je bila prirejena z jako zanimivim sporedom. Planinci so si zbrali to ločko radi divnega razgleda na našo planinsko naselbino. Upravičeno smo to reči, saj smo pod področjem svetovnoznane Pokluške planote. Podružnica je s to prirednjo želela seznaniti javnost z naravno volitvo, v kateri so pred stoletji branili sebe in svoje imetje naši pradedi pred turškimi nasilji. Se danes je ohranjen tam obrambni jarek. Jako je pa žalostno, ko živimo v devetnajstem stoletju, da so fantje domačini to planinsko slavje spreminili v pretep. Fantje, žalostno je to, saj se s tem vašim »junastvom« kaj slabo pokazali svojo hrabrost. Golovo so bili vaši pradedi veliko bolj hrabri, ko so se branili proti kročelnemu Turčinu, vi pa se pobijate sami med seboj. Podružnica ima zaradi tega gmošno škodo na ugledu in pri blaginji. Spored ni šel po redu naprej; saj nam bi bili radi naša koražna jamarji pokazali svojo jamarško koražo, na katero so udeleženci tako nestrpno pričakovali, škoda. — Kdor je pretepa kriv, zasluži, da ga oblast najstrožje kaznuje, kar tudi prosimo. — Udeleženci.

Hrastnik. Prostovoljna gasilska četa se najlepše zahvaljuje vsem tovarnam in trgovcem, ki so s svojimi obilnimi in prekrasnimi darili pripomogli, da bo tombola naše čete pač med največjimi prireditvami te vrste v Sloveniji. Kakor znano, se vrši tombola na Veliki Šmaran, 15. avgusta popoldne, na občinskem prostoru pri Rošu. S pričetkom bomo čakali do prihoda vlaka iz Zagorja in Litlje.

Krka pri Stični. Zdravje zna človek šele takrat prav ceniti, ko ga več nima. Zato so se že v davnih časih zgrinjala množice vernikov pri cerkvi sv. Kozma in Danjana na prijazni in z idilično okolico obdarjeni Krki, da bi si od teh dveh

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Mučen molk je vladal nekaj časa. Zdelo se je, da bo knez planil na ošabnega plemiča. Servij je pa samo nagubančil čelo in nadaljeval:

»Ako hočete poslušati glas zgovorne preteklosti, veste, da je razdor in ošabnost prinesla mnogo porazov našim dedom. Te lastnosti so umorile našega velikega Armina, glavnim junakom zvezale roke, izgubile bitke. Te lastnosti so bile vedno dobre zaveznice Rima. Kdor pa se hoče meriti s pošastjo Rimom, mora poznati moške kreposti in se vaditi v njih, ter biti moder kot Rim sam. Zato vam bom najprej predložil urejenost rimskih legij in gorje tistemu — tu je povzdignil glas — »ki bi se drznil upirati moji volji«

Prekinil je svoj govor in izzivalno pogledal okrog sebe, kot bi pričakoval odgovora. Nobene ustnice se niso premaknile. Vilibald je stiskal zobe in povesil glavo.

Nato je Servij zopet nadaljeval:

»Plemeniti Rudlib bo s svojim spremstvom obiskal vse naselbine, ki so pod mojo oblastjo. Vsi svobodnjaki, ki so zmogli orožja, naj bodo pred drugim ščipom na mojem posestvu. Ako bi se kdo upiral, Rudlib, ga naj obešiti kot izdajalca, ne da bi čakal moje sodbe. Najkasneje čez en mesec vas pričakujem nazaj.«

»Vse se bo izvršilo po vašem povelju, vojvoda,« je rekel Rudlib in se je ločil iz kroga.

»Vi pa, plemeniti gospodje,« je govoril Servij dalje, »boste od danes naprej za gotov čas izgubili moč nad svojimi četami. Moji stotniki iz legij bodo učili vaše može reda, vas same pa bom jaz podučil v umetnosti poslušanja in

ukazovanja... Herman! Glasno se je glasil poziv.

V polnem diru je prispel stari stotnik.

»Ukazujete, vojvoda!«

»Ti boš razdelil čete plemenitih gospodov v dvanajset oddelkov, vsakemu boš pridelil sto mož naših kakor tudi enega stotnika in dva podčastnika. Skrbeti moraš za to, da bom mogel čez en mesec pohvaliti sadove tvojega truda. Dalje boš nadzoroval gradnjo rušincev in oblegovalnih strojev. Imenujem te tabornim mojstrom.«

»Čez en mesec bom razraodoval oči svojega poveljnika s pogledom na vojsko vajeno reda in discipline,« je obljubil Herman.

»Rimski red boš uvedel v tabor.«

»Zgodilo se bo po vašem povelju, vojvoda.«

Z globokim molkom so poslušali germanski gospodje Servijeve odredbe, ki niso vsakomur ugajale. Toda ponosna postava vojvode jim je postavila sijajen zid tritisoč oklepnih vojakov za hrbet. Samo en migljaj in ta zid navali nanje in jih vse zdrobi. Resno držanje bivših legionarjev ni dopustilo kake misli na upornost.

Ko se je torej Servij zopet obrnil na glavarje rodov in zaklical: »Za meno, plemeniti gospodje!«, so spodbodli svoje konje in šli za vojvodom, da začno z njim šolo pokorščine in ukežovanja.

Odslej se beli dan in nikdar več čutil nad lenobo germanskih vojakov: kričanje pijanih glasov je prenehalo. Kasno solnce šele probujajoče se pomladi še ni obsevalo porastlih vrhov na vzhodu, kadar so klicale trombe k jutranjemu kopanju. Po oddelkih so močili Germani svoja telesa v močno šumečem potoku, ki je spodaj delil dolino in so se škropili v ledeno-mrzli vodi, ne da bi zmrazovali. Nato so začeli po zajtrku, ki je bil iz ječmenove juhe, zabavljen malo več s soljo in pepelom. Orožne vaje. Pod vodstvom bivših rimskih stotnikov so se

učili barbari umetno bojevati in na povelje boriti.

Tudi sedaj ni skoparil Servij z okrepčujočo priljubljeno pijačo, vendar je omejil množino in jo dovolil šele po opravljenem dnevnem delu.

Na strog red nenavajene čete, so od začetka godrnjale nad strogostjo svojih predstojnikov. Ko pa je Servij ukazal enemu, ki se je drznil dvigniti roko proti Hermanu, roko odsekati in dva druga, ki nista bila zadovoljna s hrano, zvezana vreči v ječo in tri dni postiti, je prenehalo mrmarjenje. On sam, knez in vojvoda, je prednjačil z dobrim zgledom: zapustil je svoje ležišče pred jutranjim svitom, se mučil z gospodi do večera, jedel navadno vojaško hrano in šel zadnji k počitku. Njegov zgled je deloval tudi na nezadovoljnejše.

★

Med temi pripravi za vojsko ni Servij prav nič mislil na stransko pričo vsega, na Mucijo. Niti na misel mu ni prišlo, da je moralo biti stalno rožljanje orožja za Kornelijo, ki je neprenehoma kopnela po domovini, nekaj obupnega. Tuznelda, na katere ramah je bila prehrana cele vojske, ni mogla svojemu prvemu in najdražjemu gostu posvetiti mnogo časa in pozornosti.

Sama sebi prepuščena, je preživela Mucija večji del dneva izven hiše. Za njo je vedno hodil stari Vunibald, molčeč in čuječ, vsak hip pripravljen braniti v varstvo izročeno Rimljanko pred ljudmi in zvermi. V njenem spremstvu sta bila tudi dva velika za lov divjih zverí naučena psa. Ze marsikaterega volka sta zadrževala, marsikaterega medveda odpodila.

Mucija je šla na konju preskrbljena s hrano v gozd, vedno v južno smer navadno zgodaj zjutraj. Hotela je biti svoji domovini tako blizu, kolikor je najbolj mogla in čim dalje od rožljanja orožja, ki ji je bilo v veliko muko.

rušencev, ki sta bila telesa in dušna zdravnik, izpraznili ljubelega zdravja za telo, pa tudi za dušo. Cerkev sv. Kozma in Damjana na Krki se omenja že leta 1135; stala je pa gotovo še prej, tako da lahko rečemo, da so že pred tisoč leti prihajali romarji od blizu in od daleč prositi pomoči. Že od takrat pripravljajo uporabila, da so se godili tu čudeži. Takole se glasi: »Služi upravljevaljo, gluhbi preiskujejo, trpeča žena na porodu se priprobuje sv. Kozma in Damjana srečno poroditi, boljaven človek odzdravi, a budim želodnim krčem nadlegovanemu odide, v udni bolezen (nevritizmi) se pomaga, v vročju prave urene se najde pomoč, odzdravi se kašelj, naduha itd. Zato tudi letna vadba sv. mučenca vrnje Slovence na bledjo pot in sicer v nedeljo, dne 23. avgusta Gorenjce, v nedeljo, 30. avgusta, pa Dolence. Prizide, da si v goreh molitvi izprosite pomoči in da pokusite sv. Kozma in Damjana. Prizide letos v velikem številu, vsem bo pomagalo za dušo in telo!

Leskovec pri Krškem. »Ne veste ne ure ne dneva, kdaj pride Gospod? Nenadoma je prišel in udaril je trdo. Vzel je življenje trdnemu posestniku v Malem Podlogu Kerinu Francetu. Kdo ni poznal Franceta? Saj je znana njegova marljivost po vsej leskoviški lani. Nikdar ga ni dan priklical iz postelje in nikdar ga ni dan položil v posteljo. Hladne sence France ni poznal. Še jesti ni imel časa. Konjaj je odločil filozof, je že hitel na delo. Dne 3. avgusta je vozil ves dan drevja iz gozda domov. Pomagal mu je sosedov sin. Ves dan sta srečno vozila po slabi poti. Ko sta pa zadnjikrat peljala okrog osemih zvečer, se je zgodila nesreča. Z Zauetom sta držala voz, da se ne bi prevrnil, a njune moči so bile preblikne in voz je Franceta pokopal pod seboj. Zane je vse poskušal, da bi ga rešil, a vse je bilo zaman. Spoznal je, da ne more sam nič opraviti in prišel je v najbližjo vas in obvestil vaščane, ki so s Podložani vred takoj prihiteli na kraj nesreče. Vzdignili so voz in potegnili Franceta izpod njega. Poskusili so z umetnim dihanjem, a bilo je prepozno. Franceta ni bilo več med njimi. Že je stal pred Sodnikom. V arce segajoče je odmeval v noč krik njegove mlade žene. France je bil star komaj 38 let in zapuščal mladi vdovi tri majhne otroke. Solze so stopale v oči celo močnem, ko so stopali za vozom na poti domov in so govorili: »Kdo da le je, France! Ti si bil tako priden, pa nikdar se nisi z nikomur prepiral, nikdar nisi imel sovražnika.« Gospod, bodi mi milosten sodnik! — Od časa do časa pošlje Gospod angela smrti, da nenadoma pretreza temu in onemu nit življenja. Nič ne vpra-

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLIO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED

ka, ali je star ali mlad, ali ima ženo, moža, ali ima otroke ali ne, ali je pripravljen ali ne, ampak je neusmiljen pri svoji želvi. Poslušajmo Gospodov glas in skrbimo, da nas ne najde nepripravljeni!

Dol. Logatec. Stara želja Dolencje Logatce je vendarle prišla na vrsto. Škopska uprava je namreč pričela z ureditvijo vodnega požiralnika ločke, ki je doslej povzročal ob kolikaj večjih nevihtih, da so nekatere hiše bile preko strehe v vodi. Za enkrat je določenih 75.000 Din in upamo, da delo ne bo ostalo nedokončano, ako bi ta vsota ne zadostovala. Zaposlenost delavstva se je radi tega jako povečala in precej rok je že in bo še zaposlenih pri delu. Tudi se popravljajo cestni ovinki na cesti Logatec-Laze. Vendar je še nekaj delavstva, ki je radi zasloja na lesnem trgu brezposelno. Zelo bi želeli, da se tudi od strani krajevnih ustanov da ljudem zaposlenje. Imamo na pr. vodovod, ki je že precej v lehi in potreben temeljnih popravkov. Denar je tu in mišljamo, da bi denarni zavod, v katerem so ti prihranki shranjeni, moral imeti toliko ozira in uvidnosti, da bi vodovodnemu odboru omogočil vsaj delni dvig, da bi mogli zaposliti še nekaj desetim delavstva. Zato pozivamo vodovodni odbor, kakor tudi bratstvo denarja, naj s to stvarjo ne čakajo zime in slabega vremena, ko bo delo veliko manj uspešno in dražje.

Petkovec pri Logatcu. Običajno žegnanje pri naši podružnici bo 16. avgusta. Letos bo sv. maha že ob devetih Vabimo vse okoličane in tudi dalj-

ne, da pridejo na žegnanje. Nič se bati, da bi našli. Bela cerkevna vrba križa vas bo kazala pod 5 križe je lep razgled. Saj se vidi pokrajina od Nanosa do Triglava, od Šentluka do Kamniških planin. Cerkev je stara in potrebna popravila, zato naj vsak pri darovanju daruje svoj vložek v denar sv. Hieronimu, da mu bomo odpeli in valili, kjer stanejo že 900 let.

Poljski. Dne 18. avgusta praznuje 60-letno svojega življenja naš dragi gospod župnik Jernej Kovč L. 1914 je prevzel dušno pastirstvo v naši goriški župnici in ga vodi skoro že četrti stoletje. Povsod se poznajo sledovi njegovega dela. Njegov prednik, župnik Grobelnik, je postavil novo cerkev, ki pa je bila ob priobodu g. jubilarja še neopremljena. Tu je najprej zastavil svoje moči. Cerkev je dobila nove zvonove, ki jih je vojna porušila, na tla, lepe slike v notranjstvi in prekrasen, kamnit oltar Matere božje. Sedaj je cerkev v resnični dovršeni in predstavlja idealno središče župnije. Naš jubilarist je znal med svojimi revni farani brez vsakega pritiska zbrati potrebna sredstva za okrasitev hiše božje. Tudi irven cerkev je bilo njegovo delo plodonosno, zlasti v gospodarskih in prostornih organizacijah. Jubilarist je gud duhovnik, vzoren vzgojitelj-veroučitelj in nič manj prijeten družabnik. Farani so mu hvaležni za vse, kar so od njega prejeli in mu ob lepem jubileju žele, da bi ga mogli še dolgo, dolgo imeti za svojega dušnega pastirja.

Rudnik pri Ljubljani. V Rudniku smo dolžni spet nekaj novega. Obistni nam je zaprl pokopališče in odredila, da moramo od 1. avgusta naprej pokopavati v štepanji vasi. Slišali smo, da bo stala tam samo taksa za grob 500 Din. Vprašamo sedaj JNS občinsko upravo, kdo bo nosil te stroške! Kajti občinska uprava je v glavnem kriva, da ne imamo primerne pokopališča. Vemo, da je bilo že pred desetletji potrebno. Prejšnji župnik je pred leti opozarjal na to župana, a ta je imel gluha ušesa, tako da se v tem oziru ni ukrenilo prav ničesar. Gospodje od JNS so bili pridni in delavni le pred volitvami. Polni so bili lepih obljub in sladkih besedi. Pri zadnjih volitvah so imeli napisano na svojih letakih: »Brez oklevanja volite listo Jeršin-Ogrin, ker edino le-ta je po svet sestavi v stanju voditi občino skozi težave današnjega časa. Imena oseb Jeršin-Ogrin ter ostalih kandidatov jamčijo za dobro, uspešno gospodarstvo občine. Odbor z liste Jeršin-Ogrin bo v polni meri zavedajoč se težavnega položaja kmetov, skrbel, da se kmetu zmanjšajo davčna bremena. — Listi

Za prestanto sramoto v Rimu in prizadeto krivico, se ni več zmenila. Nevarnost, ki je pred njenimi očmi grozila Rimu, je zabrisala v njej spomin na lastno trpljenje in zatrla v njenem srcu zagrenenost domovinskega čustva. Na perotih bi bila rada pohitela čez gozdove in gore k svojcem, da jih opozori pred grozečo nevarnostjo. Kajti Mucija je dobro razumela, da bo vojna, ki jo je pripravljala Servij zoper Rim, zelo različna od prejšnjih germanških vojn. Toliko je slišala o mrtvi moči, ki je dremala v nebrzdanih barbarih, da je slutila namen vaj, katere je imel sedaj germanski vrhovni poveljnik. Gotovo je hotel surovo, neobdelano silo ojačiti s samozvestjo, z redom in disciplino, hotel je premagati rimsko državo z njihovimi lastnimi sredstvi.

Ako se mu posreči? Mucija je vedela, da je zadnja vojska s Partii, legije, ki so poleg tega mnogo močvira izgubile vsled kuge, znatno oslabilila moč Rima. Morda se bo vladar izognil novi vojni, ako mu bodo znane Servijeve predpriprave. Že mnogo vojen je bilo zadušenih v kali po pretnosti in bistroumnosti senatorjev, ako so bila poslana o pravem času poslanstva z darili in obljubami.

Toda zastonj je iskala Mucija izhoda iz zanjke, v kateri je bila. Od državnih meja so jo ločili neprehodni gozdi ki so nudili samo Germanom svoje steze. Gotovo bi se izgubila in postala pleč dviljih zverin ali sužnja barbarov, ako bi sama podvela pot. Iz ust služabništva je tudi izvedela, da so Markomani v obsegu dvajset milj zastražili vse pote, steze in prehode, da bi varovali Servijeve priprave pred rimskim opazovanjem. Nekaj drznejših vohunov je že plačalo svojo drznost na prvem drevesu. Kljub temu, da so bili preoblečeni kot trgovci, so jih spoznali in brez ovinkov obesili.

Nekatere kratki je poskušala Mucija približati se pol svobodnim delavcem, ki jih je vjel še Servijev oče Radbod v obmejnih rimskih

provincah. Del teh je živel v gozdih v lastnih kočah, ki so se bavili z izdelovanjem hišnih in gospodarskih orodij, ščitov in sulic. Nihče ni nadziral nesdanjih rimskih državljanov. Zmagovalec jim je sicer vzel svobodo in vzel v svojo last, napravil za »ljudje, a prosto gibanje jim je dovolil. Delali so sami zase in so plačevali gospodarju samo davek v žitu, ako so bili poljedelci, ali v drugih izdelkih, v ozirom na obrt, ki so jo izvrševali.

Sporazumjenje s temi na pol svobodnimi ljudmi, bi ne bilo težavno, ako bi se ne pritiskal Vunibald z vztrajno svojo senco Muciji na pete. Cele ure je stal, ako je počivala, za njo, naslonjen na drevo, ali pa je šel za njo v mali oddaljenosti. Tako mu je bil Servij ukazal.

Že je bila Mucija izgubila vse upanje, da bi se kdaj varstva svojega varuha, čeprav samo za nekaj trenutkov, rešila, ko je prišel na pomoč slučaj.

Nekega dne, ko sta se bližala naselbini na pol svobodnih »ljudje in svobodnih Germanov, sta se njihova konja naenkrat vznemirila. Psa sta namršila dlako na vratu začela jezno renčati in se zakadila v goščavo, od koder je bilo slišati mrmranje.

»Medved!« je zaklical Vunibald, ji namignil jezditvi proti vasi, sam pa je dirjal za psi. Z radostjo je izrabila ugodno priliko, zamahnila po konju in zdrinjala proti vasi, na koncu katere je stala kočica nekega rimskega vjetnika, katerega je bila Mucija že prej enkrat spoznala po barvi las in obraza. Pletel je kočice.

Tudi danes ga je našla pred kočjo pri delu. »Pozdravljen!« ga je nagovorila latinsko, skočila s konja in stopila tik njega.

Mož se je zdrznil, a ni odgovoril.

»Ni te upavalo šumenje germanskih gozdov, ko si še najraje počival v materinem naročju,« je rekla Mucija in se lahko doteknila

njegove glave z roko. »Tudi mrzlo sonce barbarov ni počrnilo svojih las in svojega obraza.«

Mož je zardel, a ustnice se niso genile. Bojče se je oziral okrog sebe, če ni morebiti kdo v bližini.

»Ti se bojiš?« je nadaljevala Mucija. »Me ni lahko zaupaš. S teboj govori Mucija Kornelija.«

Naglo je vzravnal mož glavo.

»Mucija Kornelija?« je zašepetal in začudeno gledal v pleminjo.

»Ti poznaš to ime?«

»Kdo bi ga pri nas ne poznal! S tako veliko rimsko slavo je prepleteno to ime. Pri Marku Korneliju sem prisegel kot legionar!«

»Ti govoriš s hčerjo njegovega brata.«

Mož je prijel rob njene obleke in ga pritiskal na ustnice.

»So li mar tudi tebe vjeli?«

»Naši »ržavi preti velika nevarnost!« je rekla ona. Državljanji venec, bi si zaslužili, kdor bi se spazil do batiarskega tabora in prinesel vesti o tem, kar se vrši v Servijevi hiši.

Mož je pogledal Mucijo, kot se pogleda otroka, ki zahteva zase zvezdico z neba. Pomilovalno se je nasmehnil in odvrnil: »Ti ne poznaš skrivnosti in širokosti gozdne pustinja, ki nas loči od meje naše države. Barbari strahijo v nemirnih časih vsako stezico in kar uide njihovim očem, to poiščejo zverine.«

»Dolžnost ne pozna nobenih ovir, ki bi se dale premagati.«

Rimljan je stresel glavo in nadaljeval svoje delo.

Molčala sta oba. On je pletel dalje svojo kočjo, ona pa je gledala pred se.

Iz gozda sem je prihajalo veselo lajanje kmalu nato tudi Vunibaldov glas, ki je miril pse z laskavimi, zdaj s strogimi besedami.

»Mož čuvaj prihaja,« je rekla naglo Mucija. »Torej ni nobene možnosti priti do meje.«

Jeršin-Ogrin je odločno proti napravi pokopališča, kar imajo na programu kandidati s liste Strubej-Premlj, ker se predobro zaveda, da bi ta naprava terjala težkih žrtv od občine. — Sedaj pa pogledimo, na kakšen način oni skrbijo, da se kmetu zmanjšajo davčna bremena? Ali tako, da bomo morali občani plačevati grobove v tujih občinah po 500 Din, ko bi že davno lahko imeli lastno lepo pokopališče v Rudniku, ki bi se dalo zgraditi z majhnimi stroški, če bi se delo razdelilo pravilno in enako na vse občane. S kakšnimi praznimi obljubami varajo ljudstvo, ko vedo, da čas sam prinese potrebo po pokopališču, preko katere ne bo mogoče iti s trditvijo: smo odločno proti. — Tudi s šolo se ne moremo postaviti, ker lahko rečemo, da je med najslabšimi. Ena šolska soba je že v kdo ve kako starem pritličnem poslopju, druga se je pa pred leti preselila iz kmetijske hiše v 20 minut oddaljeni gasilski dom, kjer so za silo uredili vrzede. Kaj so storili JNS-arji za šolo? Pripravili so kup kamenja in nekaj gramozu. Vrh tega so ti »dobrotniki kmetov« razdelili delo in vožnjo med malega človeka tako prebrisano, da je oblast že pod prejšnjim režimom razveljavila ta sklep. Razdelili so namreč delo tako, da mora voziti vsakdo, ki ima par vprežne živine. Torej naj bi revež, ki si gre s parom živine služiti kruha, da preživi družino, naredil ravno toliko, kot bogataš, ki ima tudi par živine. To je bila »pravčina« razdelitev, ki ji povzre človek na prvi pogled ni imel kaj reči. Ti JNS-arji so na tak način, na videz neoporečno, ščitili svoje interese po znanem pregovoru »vrana vrani oči ne izkipelec«. Kar se tiče doklad, pa dobro vemo, da so bile povečane, ne zmanjšane, kakor pravi letak. Februarja so bili ti »jamstveniki« za dobro in uspešno gospodarstvo, kakor jih imenuje letak, razrešeni občinskih poslov, a so se pritožili. Rešitve še ni. Rado vedni smo pa zelo, a kakšnimi obljubami bodo stopili na plan pri prihodnjih volitvah in če jim bo ljudstvo zopet nasledilo.

Stanga. Pri naši sloveči božjepotni cerkvi sv. Antona Pad. smo zelo pogrčali primerne velike stavbe, ki bi mogla dohiti stroho številnim romarjem, ki vsako leto ob treh glavnih romarskih shodih, na nedeljo po godu sv. Antona Pad., na angelsko nedeljo in na nedeljo pred godom sv. Simona in Jude, prihitijo od blizu in daleč, poročiti se mogočino priprošnji sv. Antona Pad. Za božjo in svojega farnega zaveznika sv. Antona čast vneti stangarski župljani so se zdej ločili tudi tega, za sedanjí čas gospodarske krize dvakrat težkega dela. V bližini božjepotne župne

cerkve se že zida velik »Cerkveni dom«, ki bo imel prostorno dvorano, velik oder in dve garderobi. Kakor vse kaže, bo novi Dom pod streho že do prihodnjega romarskega shoda, ki bo na angelsko nedeljo. Novi dom ne bo samo romarjem nudil strehe, ampak v njem se bodo ob romarskih shodih tudi lahko vršile lepe prireditve, igre verske vsebine, koncerti cerkvenih pesmi itd., tako da bo romarjem večer njihovega bivanja pri sv. Antonu hitro minil in jim nudil veliko vzpodbudnega. Za to novi, tako potrební »Cerkveni dom« v Slangi, pa seveda manjše še veliko denarja. Zato pozivamo vse častice velikega priprošnika sv. Antona Pad., da pošlje kak pri-spevek za zgradbo tega Doma. Pošljete lahko kar po poštni nakaznici na župni urad v Slangi, p. Ljuba. Sv. Anton vam bo golovo s tofeto povrnil. Darovi in imena darovalcev pa se bodo pojavila v časopisu. Spored romarskega shoda na angelsko nedeljo 6. septembra 1936 bo naslednji: Prejšnji dan popoldne in zvečer spovedovanje romarjev. Zvečer ob Ave Mariji slovesne pete liturgije večerice sv. Antona Pad. in pete liturgije Matere božje z blagoslovom. Ob 9 zvečer v cerkvi petje raznih liturgičnih spevov, zlasti velikega jedna. V nedeljo zjutraj ob 6 prva služba božja (sv. obojalo se bo delilo že prej) ob 10 druga služba božja.

Trstiče. Na Dolenjskem. Preteklo nedeljo so se pri nas vršile občinske volitve. Kljub hudi agitaciji nasprotnikov za abstinenco — saj svoje lastne kandidatne liste si niti sestavili niso upali — je prišlo razen par zagrozenih nasprotnikov, bolnikov in upravičeno odsotnih ter uradnikov, nastavljenih pri gradnji nove železnice, vse na voliče. Izmed 449 volilnih upravičencev je prišlo voliti 306 volilcev, torej skoro 70%, kakršen rezultat doslej še ni bil dosežen pri nobenih volitvah. Če pogledamo zadnje volitve, je takrat od 625 upravičenih volilcev prišlo na voliče 389 volilcev in je nasprotna stranka JNS od tega dobila komaj 226 glasov, kljub strašnemu terorju od vseh strani in celi tropi priganjencev, torej dobrih 36%, sedaj pa so ljudje, ki so pač upravičeni, kje je poštenje, pravica ter delo doma, sami, brez vsakega terorja in tudi brez kakšne posebne agitacije, sami od sebe prihajali kar v trumah na voliče. To je znamenje, da naši ljudje vedo precej, kje je pravo delo za narod in kje je demagogija. V Ljuzetu Borštarnju, ki načeljuje naši občini že več kot pol leta kot zadnji predsednik, pa smo dobili resnično od ljudstva involjencega župana, o katerem vemo, da je nesebičen skoz in skoz, a

tudi nad vse delaven. Saj smo ga že zdej večkrat videli, kako je pozno v noč delal v občinski pisarni, da je jutraj zgodaj mogel na štiti, in komaj se je vrnil s štiti, že je bil zopet v pisarni. Zato pa vsa čast našim zavednim volilem! Vrh pri Hinjah. Dne 5. avgusta je iz neznanega vzroka začele goriti pri posestniku Ivanu Oberstarju. Zgorela mu je hiša in hlev. Sosedu Ivanu Turk pa je ogenj uničil hlev, kašo in svinj. Oba trpita veliko škodo. Le požrtvovalni pomoči ljudstva se je zahvaliti, da ni nesreča še večja. Hričgalne ni bilo nobene blizu, saj je k nam niti spravili ne bi mogli, ko imamo tako slaba pota. Če kje, so pri nas nujno potrebne cestne zveze, za katere že toliko let maledujemo. Še bolj kot cest smo pa potrebni vode. Vodovod za Suho krajino nam obljubljajo že odkar pomnimo, pa dosedaj je ostalo vedno le pri obljubah, med tem pa so dobili vodovode že mnogi manj potrebni. Kje je še v Sloveniji pokrajina, kjer bi ljudje morali ob suši voziti slabo vodo po tri do štiri ure daleč? Pri nas se to skoro vsako leto dogaja. Zato želimo, da bi se obljube glede našega vodovoda čimprej spremenile v dejanja. — Za vedno je zatimil zemljo od 60 letni fant Jože Tomšič z Vrha. Vse ga je rado imelo. Bil je dober, pošten, veren, delaven. Do večera je delal, legel k počitku, pa se ni več prebudil. Cela sosenska žaluje za njim. Bog mu budi milostljiv sodnik in plačnik!

Zg. Zadobrova-D. Marja v Polju. Ob okrojni cesti Sneberje-Zadobrova stoji nizka hišica, kjer gospodari 80-letni mati Ana Vodiškar. Pred 50 leti se je poročila in ravno toliko časa je pri hiši »Domoljub«, ki ga še vedno vsega in brez očal prebere. V hiši se pa dobe tudi drugi nešči listi in knjige. Njen sin ima tudi »Slovenca« naročenega. Sluh sicer našo jubilarico malo zapušča, drugače pa je še čila. Pred leti ji je umrl mož, s katerim sta večkrat romala peš na Sv. Viharje in druga božja pota. V zakonu je bilo 6 otrok: 4 še žive. Eden si je v rudarskem revirju v Hrastniku postavil skromno ognjišče, drugi delovodja v kemični tovarni, hči Anica, ki je po otroški boleznici ošpicah in škrlatinki ostala slepa, doma materi in sinu vodi kuhinjo in drugo gospodnjsko. V sobici pred podobo Marijano že več let brli noč in dan lučka. S toplo materinsko hvalenostjo govori o sinu Janezu, ki tako lepo skrbi zanjo in ji loži težo starih let. Sin Janez s skromnimi dohodki svoje delavnice požrtvovalno skrbi za mater in slepo sestro. Materi Vodiškariji želimo še veliko srečnih let! — Druga jubilarica je 85-letna Jera Černc, stanujoča pri svojih sorod-

Mož je samo skomignil z rameni. »Toda lahko gremo potem po njihovi sledi, ko bodo nastopili strašno pot,« je pristavila Mucija. »Ali me boš spremljal tedaj?«

Rimljan je samo priklimal z glavo v znamenje, da se strinja, ker je bilo že slišati peket kopit Vunibaldovega konja.

Mucija je zopet zajahala konja in ga obrnila proti drugemu koncu vasi, kjer je motem nastal velik hrušč. Sprva mala peščica ljudi se je kmalu povečala, kajti iz vseh koč so hiteli moške, žene in otroci. Mucija je zagledala žensko, katero je vodil star German na vrvi. Ona pa je šla z globoko povešeno glavo, okrog katere so se vili zlatobledi lasje, vsa v ranah. Od vseh strani je frčalo kamenje in sravitilne besede na njo. Kdorkoli je mogel priti blizu, jo je mučil z bičem. Celo psi so jo besno lajali.

Mucija je bila ob pogledu na ta nastop tako iz sebe, da je Vunibalda zapazila šele, ko je tudi on s konja s svojim bičem udaril nesrečnico.

Nato se je laskavo obrnil k svoji varovanki z besedami: »Se nedorasta žival... krasna, gosta in mehka kožuhovina. Na vaši klopi bo ležala.«

Mlad medved je ležal čez njegovega konja pred sedlom.

Nasprotje med njegovimi ravnodušnimi besedami in njegovim malo prej storjenim činom je razburilo Mucijo.

»Zakaj grdo ravna množica in ti z njo z ubogo ženo?« je jezno vprašala.

»Verolomnica!« je s povdorkom odgovoril Vunibald.

»Nečista žival!« je potrdila druhal izrazito.

Vlekli so obojenko proti gozdu. Mucija se je obrnila, da gre domov. Vunibald je šel za njo nekaj korakov, vesel, da se mu ni treba s svojim plenom potikati in da ga bo mogel še toplega pokazati. Mojsirski čin je napravil

danes na lovu. Sulice je s prvim sunkom zadril medvedu v žrelo, ki je pri vratu pogledala ven. Lepi kožuh ni bil nikjer drugje pokvarjen. Samo ušesa sta pesa precej raztrgala.

Mucija je jezdila počasi, zatopljena v svoje misli. Spomnila se je Minucija Feliksa, nedavno h krščanstvu spreobrnjenega afrikankega govornika, ki je govoril o nujnosti, da mora vzeti omikani svet v studencu novih kreposti in ciljev pomlajevalno kopel. Ali naj bodo barbari poklicani, da osvežijo stari svet — barbari, ki tako visoko drže v časti moško besedo, in žensko nezvestobo tako grozovito kaznujejo?

Plemkinja »lesenega Rima« je spoznala in čutila duševno in pravno zdravost barbarov in potrlost nad rimskimi razmerami se je še bolj globoko zagrizla v njeno srce.

22.

Publij Kvintilij Var, cesarski legat in diktator je stal v najvišjem nadstropju enega izmed dveh stolpov batavijskega tabora in gledal skozi ozko špranjo proti severu. Spodaj v vojašnicah je vladala popolna tišina nočnega miru. Vojaki so po večerni molitvi poiskali svojega ležišča in zaspali brez skrbi pred negotovim jutrom.

Ta negotova prihodnost je plavala že od začetka pomladi nad taborom. Vsaki dan je prišel iz Germanije kak rimski naseljenec ali trgovec v tabor, ki je ubežal pred vojsko, ki je grozila vsak trenutek izbruhniti. Toda minili so že april, maj in junij, pa ni bilo onstran Donave še nobene sulice.

Zastoj so prodrli prostovoljci v notranjost dežele Kvadov. Ker niso opazili nikjer oboroženih čet, so se vračali s pomirjevalnimi poročili: barbari so začeli ali kak boj z bratskim vodom, ali pa tiče v gozdih na velikih lovih. Morda so se celo odločili, tam po vzorcu rimskih kolonij, toda daleč proč od teh, sezidati stalna bivališča in se polotiti poljedelstva.

Strah kolonistov je nastal vsled umikanja in slabe kupčije. Žene in otroci so sicer še stanovali v starih kočah in jamah, toda najbrž samo toliko časa, da bodo izsekani gozdovi in postavljeni nova bivališča.

Vsled teh in podobnih domisli prostovoljnih ogleduhov je bilo v taboru vse potolaženo. Samo Publij se ni dal zapeljati vsled nenavadnega vedenja svojih sosedov. Svoje tribunstvo si je priboril v službi na severni meji. Zato je poznal navade in običaje Germanov zelo dobro. Iz lastnega izkustva je vedel, da niso spomlad ali jeseni Donave nikdar prekopali v večjih oddelkih. Ker so imeli zelo veliko čolnov, so se raje poleti prepeljali ali pa šli pozimi po ledu čez reko. Samo mali oddelki so vdirali, vedno pripravljeni za beg v državno ozemlje.

Čim dalje je trajala nevarna tišina onstran mejne reke, toliko bolj vneto je čuval Publij nad varnostjo njegovemu varstvu izročene province. Vedno je obiskoval ob meji razpostavljene utrdbe, pregledoval čete, dal podreti lesene mostove čez Donavo in dal vse struge podnevi in ponoči zastražiti.

Saj ni nič manjši kot Servij, ki je povečeval za onimi gozdovi in gorami, ki tako trdovratno molče, kot bi bilo vsako življenje izumrlo! Bivši rimski prefekt ne bo peljal proti legijam neurejenih in nebrzdanih množic. Sej ve tako dobro kot Publij, da nepremišljena drznost vedno podleže premišljeni vojni umetnosti. Gotovo bo vestno izpeljal svoje priprave kot vesten poveljnik. Njegova drznost ne blepi po plenu, ampak po končni zmagi.

Resnično je treba drznosti, da se hoče meriti z rimsko močjo. Najmočnejši so podlegli Rimu, potolčeni od močnih udarcev. Lev, čeprav je težko helen, je navadno še vedno nevarnejši kot zdrav jelen.

Publij ni podcenjeval Servija in od njegove straši grozeče nevarnosti, a niti za hip ni

nikih v Dev. Mar. v Polju. Tudi ta še živo brez obal in pomoči pri raznih delih. Je že 25 let v do-
va in to čas je kot polovica nečistoč prehodila
vse vasi Trebeševske, Janške, Stangarske in Mo-
ravke fore, kupovala jeica in kokoši in to peš
nosila v Ljubljano na trg ali trgovcem in se s tem
skromno preživljala, saj je zadovoljna z nekaj pe-
čenimi krompirji in skodelico močnika. Jubilantki,
ko je tista, skromna in hodi še vsak dan k sv. maši,
želimo zdravje do skrajnih mej življenja.

Zadobrava pri Dev. Mar. v Polju. Preteklo
nedeljo je priredila marksistična »Vzajemnost«
pesno veselico v znani Mačkovi gostilni v Za-
dobravi. Oder so jim posodili zaloški gasilci. —
Vstopnine ni bilo. — Kar v celih procesijah so
prihajali profesorji od vseh strani in svobodno
so plesali, peli, jedli piške in druge dobrote, in
liter za literom je prihajal na mize. Znano pro-
komunistično izjavo ministra dr. Korošca in po-
litiko današnje vlade je neko oviranje podvrlo
ostri kritiki in hvalilo ruski bolševiški raj. Mar-
kisti lahko oganjajo svojo politiko brez politič-
nih škov, kar lepo na veseljih, zlasti pri »kul-
turnih prireditvah«. — Kakor vidimo, naši prole-
tari vzh. križi še vedno prav dobro živijo. Prav
pa bi bilo, da bi se ne obregali ob notranjega
ministra, ki jim je dal svobode več kot preveč.

RADIO

Vsak dan: 12: Plošče, 12.45: Poročila, vreme,
13: Cas, spored, 13.15: Plošče ali orkester, 17:
Cas, vreme, poročila, spored, 12: Cas, vreme, po-
ročila, spored. — **Cetrlec, 13. avgusta:** 19.30: Nac.
ura 19.50: Plošče — 20.10: Plošče — 20.30: Pre-
nos iz Beograda 22.20: Radijski orkester. — **Pe-
tek, 14. avgusta:** 18.00: Radijski orkester. 18.40:
Zenska ura. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zvoki z naše-
ga juga. 20.10: Znanstveno-politični pregled. 20.30:
Pester spored. 22.15: Prenos iz Berlina. Poroči-
la o poteku olimpijskih tekmoval. 22.30: Angle-
ške plošče — Sobota, 15. avgusta: 9: Zvonovi
pojo. 9.10: Cas, poročila, spored. 9.20: Desmi o
Mariji. 9.45: Verski govor. 10: Prenos cerkvene
glasbe iz stolnice. 11.15: Radijski orkester. 13.20:
Plošče po željah. 17: Kmeti, predavanje: Nalez-
ljive in najbolj pogoste bolezni pri perutnini.
17.20: Radijski orkester. 18.30: Ološka ura. 19.30:
Nac. ura. 19.50: »Neizprosti strožniki«, Sola. 20.30:
Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slati-
ne. 22.00: Cas, poročila, spored. 22.20: Radijski or-
kester. — **Nedelja, 16. avgusta:** 8: Plošče. 8.45:

Napoved časa, poročila, spored. 9: Prenos iz
Slatine. 10.30: Radijski orkester. 12.15: Slovensko
vokalni kvartet. 13.20: Plošče po željah. 17: Kmeti,
predavanje: Varujmo kmetiške šepce in obilje.
17.20: Radijski orkester. 18.30: Nac. ura. 19: Pre-
nos iz Salzburga. 20.45: Glasbeno predavanje.
22.20: Podoknice. — **Ponedeljek, 17. avgusta:**
19.30: Nac. ura. 19.50: Plošče. 20.10: Zdravniška
ura. 20.30: Operne arie. 22.20: Prenos z Bleda.
— **Torek, 18. avgusta:** 19.30: Nac. ura. 19.50: Plo-
šče. 20.10: Pravno predavanje. 20.30: Prenos iz
Dobrne. 22.20: Narodne pesmi. — **Sreda, 19. av-
gusta:** 19.30: Nac. ura. 19.50: Mladinska ura. 20.10:
Ob 150 letnici prvega vzpona na Mont Blanc.
20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške
Slatine. 22.20: Koncert pesne glasbe — Radijski
jazz in kvartet sester Stridar.

NAZNANILA

n Dom Devic Mogočne v Ljubljani, Lichten-
thurn, Ambrožev trg 8: Duhovne vaje za žene
in matere: od 5. do 9. septembra, za dekle-
ta: od 17. do 21. oktobra. Vsak tečaj se začne
prvi dan ob 6 zvečer, konča se pa zadnji dan
zjutraj. Oskrbnina 100 Din. Tečaj se vrše v novo
zgrajenem domu.

n Pri Sv. Roku na Fileč vrhu v župniji Ja-
vorje nad Litijo se cerkveno žegnanje ne bo vršilo
na sv. Roku dan radi slovesnosti v Steni, ampak
nedeljo pozneje, 23. avgusta.

n Pevski koncert pev. zbora organizisov in
pevovodij Pevske zveze bo dne 19. t. m. ob
8 v Grobljah. Nastopil bo moški zbor pevovodij,
okoli 60 pevcev, ki je imel l. 1934 svoj dobro
uspeh pri koncert v št. Vidu nad Ljubljano. Pro-
gram je posvečen v prvi polovici stoletnici Dav.
Jenka, v drugi pa stoletnici glashenega velikana
Ant. Foersterja. Zato bo na sporedu tudi kratek
govor o velikih zaslugah obeh skladateljev. Na ta
izredni koncert opozarjamo že danes bližnje oko-
ličane tja do Kamnika, ki je z Grobljami po avto-
busu zelo ugodno zvezan.

Dobrova pri Ljubljani. Dobrova je ena naj-
starejših božjih poti in že od nekdaj so tja radi
ronali med šumnimi maškami ne samo Ljubljan-
čani, ampak vse naše verno ljudstvo od blizu in
daleč. Iz Ljubljane je na Dobrovo prav lep popo-
danski sprehod, vozil bo pa stalno tudi avtobus.
Slovensko cerkveno opravilo vsako nedeljo in praz-
nik ob 9, popoldne ob 4 pa pridiga in pete lita-
nijo. Pridite, Mati božja na Dobrovi vas veselo
pričakuje!

dvomil o njegovem porazu. Bil je prepričan, da
ga bo on sam brez druge pomoči odbil. Samo
včasih, ko je šel po dnevnih naporih k noč-
nemu počitku, ali ako ni mogel zaspati vsled
nenavadnih naporov in je primerjal moč države
z močjo vseh sovražnikov, ga je obšel strah pred
nečim neznanim. Ni se bal za se. Tega strahu
ni poznalo njegovo srce. Iz najgloblje notra-
njosti njegovega domovinske ljubezni polnega
srca prihajajoči glas ga je spomnil takrat na
zadnja vojno in vsled kuge na zmanjšane legije,
na upor vojakov in pomelkuženje poveljnikov.
Njegov rimski ponos je odgovarjal temu glasu
z zaničljivim smehom. Glas pa ga ni nehal spom-
injati na številne poraze, katere so prizadeli
»gospodarjem sveta« barbari. Ako bi se vsi so-
vražniki sporazumeli...?

Pri takih mislih je nekaj pritisnilo Publija,
da je skočil z ležišča, se je z mrzlično naglico
oblekel in oborožil, obšel stolpe in vrata in ko
se je prepričal, da so čuli vsi stražniki, je šel
stolp in gledal nepremično proti germanskim
gozdovom, kot bi jim hotel z ostrim pogledom
izgrajiti skrivnost, ki je nekako prežala za
njimi.

Tudi nočjo ni našel nikakega mira. Komaj
je zatislil oči, se je že prikazal pred njegovim
duševnim pogledom mogočen val, ki se je valil
s hrupom in arditostjo proti batavijskemu tabo-
ru, razrušil zidove in vrata, podrl stolpe, voja-
ške hišice pa odnesel.

Publij se je zbudil pri tej sliki in nevoljno
govoril s stisnjenimi ustnicami: »Čemu se neki
obotljajo psi...? Samo naj kaj kmalu pridejo,
da jim za vedno zagrenim veselje do vznemir-
janja države?«

Zopet je napravil nočni obhod in prišel v se-
verni stolp.

»Ali nisi ničesar opazil?« je vprašal legio-
narja, ki je stražil v najvišjem nadstropju.

»Prav ničesar. Gore molče, gozdovi šume

svojim ptičkom k spanju.« je odgovoril vojak.
»Celo trgovcev ni več videti na oni strani.«

Publij je podelal skozi okno v temno noč,
kakor je imel navado že več tednov.

Mesec še ni obisjal donavskega obrežja s
svojo čarobno srebrno mesečino. Svetlo je go-
rela v njegovem fosfornem siju samo večernica
na nebu in pošiljala zemlji svoje dolge trepe-
tajoče žarke. Prisluskoval je Publij v nemo noč
z ušesi in očmi. Toda iz gozdov, katerih temni
obrisi so se na manj temnem obzorju ostro po-
znali, ni bilo slišati niti najmanjšega sumlji-
vega šuma.

V bližnjih vodnih mlakah so se žabe spomi-
njale veselja in razočaranj minule pomladi. Ni-
so kvakale v zboru kot maja in prvo polovico
junija: vglasila se je ena leno in nevoljno. Čez
nekaj časa ji je odgovarjala druga, potem zopet
tretja in po daljšem presledku zopet naslednja.
Naenkrat so se začele oglašati vse in napravile
so tak hrušč kot bi se hotele med seboj požreti.
To ni bila več ubrana pesem prijateljstva, am-
pak grodno kričanje gruče med seboj se bojujo-
čih sovražnikov.

Prvič je začel Publij premišljevati ta ne-
urejeni in sovraštva polni hrušč. Slišal ga je že
vse dni prej, a se ni zmenil zanj. Danes ga je
vse dražilo. Že od zgodnjega jutra je čutil neki
notranji nemir, ki ga je gnal od kraja do kraja.
Podnevu je pregledoval nekaj utrd, šel čez
Donavo, se vrnil v tabor, obšel vsa vrata, zmer-
jal stotnike, in opazil zanemarjenost v službi,
kjer je eploh ni bilo.

Poznal je dobro ta nemir. Vedno se je to
dogajalo pred važnimi dogodki v življenju.

Morda že prihajajo...? Morda se bliža Ser-
vijeva grožnja, ki se plazi kradoma, kot pre-
vidna zver, ki jo zakriva gore.

Publij je zopet napel svoje oči, a nepodir-
na je bila nočna tmina.

»Zakaj žabe tako hrumijo?« je mrmral in
se obrnil k vojaku, kot bi pričakoval odgovora.

Z občinske deske

Kdaj se sme mrič pokopati? Minister za so-
ciolno politiko in narodno zdravje je izdal odlok,
da ne sme biti čas od smrti do pokopa ohi
umrlih, ki so umrli od nenalezljive bolezni, krajši
od 24 ur in ne daljši od 48 ur. Samo v izjemnih
primerih sme biti pokop roči posebej okoliščin
po preteku 48 ur, toda to samo z dovoljenem
prvostopnih oblasti. S to ministrsko odločbo so
izgubili veljavo vsi dosedanja predpisi o pokopa-
vanju, a ta odločba velja za vso državo, dokler
ne bo izdan poseben pravilnik.

Premovanje konj v ljubljanskem okraju bo
24. avgusta na lgu ob 8. Pogosti za premovanje so
navadni. Vsi konjereci, ki mislijo prepelati svoje
konje k premovanju, naj poskrbe, da bodo imeli
za me pravilno napravljene listine. Akcija za vps
dobrih konj v rodovnik kakor tudi za vzrejo pie-
menskih žrebcev se bo nadaljevala.

Onečiščevanje voda po industriji. Zadnji čas
se vedno pogostje dogaja, da razna podjetja one-
čiščujejo vode, s čimer je hudo prizadeto ribar-
stvo. Med stvarmi, ki jih spuščajo v vodo, so do-
stokrat snovi, ki so ribam škodljive. Tako odvaja-
ne, oziroma izlivanje ribarstvu škodljivih snovi se
je opazilo celo pri podjetjih, ki imajo sicer sicer
primerne čistilne naprave, katerih pa ali sploh ne
uporabljajo ali pa jih uporabljajo nepravilno. Po-
gostokrat so tega krivi namenešenci, ki iz komo-
dnosti spuste škodljive snovi naravnost v vodo na-
mesto v čistilno napravo. Je pa tudi več primerov,
kjer se vse to dogaja z vednostjo uprav podjetij,
ki smatrajo, da so čistilne naprave le zato tu,
da ugođe zakonu, in celo narače namenešencem,
da v nočnem času spuste škodljive snovi v vodo.
Oblasti je ugotovila tudi nekaj slučajev, kjer so
škodljive usedline iz čistilnih naprav metali na-
ravnost v vodo ali pa naprej na breg, odkoder
jih je prva večja povodenj splavila v vodo. Vse to
povzroča škodo ribarstvu. Lelo za letom vlagajo
v naše vode ribi naraščajo, da bi se teko la
panoga našega narodnega gospodarstva dvignila.

Ker pa dostokrat zadošča eno samo močnejše
onečiščenje, da je uničeno to delo ter poleg tega
še ogromne denarne žrtve, zato je banska uprava
naročila vsem občinam, da na te okoliščine opo-
zore vsa industrijska podjetja, da ne bodo naših
voda ribarstvu škodljivo onečiščevali, ker poleg
vsega drugega tudi odgovarjajo za vso škodo, ki
bi ulegnila iz tega nastala. Vsakdo, ki bi kjerkoli
kaj takega opazil, je dolžen vsak tak primer
brezpogojno naznaniti banski upravi.

A takoj se je zavedel, kako neumno je
vprašal, in ko je legionarja ostro pogledal, ga
je vprašal drugače: »Ti si Rufij iz četrte ko-
horte?«

»Ti veš, visokoslavni legat,« je odgovoril
vojak, strumno stoječ pri zidu, a pogledom
uprtim v svojega poveljnika. Ozki prostor je
bil razsvetljen z oljenico in po prihodu Publija
še z bakljo.

»Ti si se bojeval pod mojim poveljstvom v
Daciji; spominjam se te. Božanstvenemu im-
peratorju si dobro služil. Zakaj ne vidim na tvojih
prsih nobenega znamenja milosti najvišjega bo-
žnega gospoda?«

Legionar se je nekaj časa obotavljal z od-
govorom, potem pa je rekel s tihim glasom:
»Božanstveni imperator je razdelil odlikovanja
onim, ki so jih bolj zaslužili kot jaz.«

»Poznam legionarje, ki niso tako hrabri
kot Rufij in vendar so okrašeni z zappestnicami
in imperatorjevimi podobami. Ne spominjam se,
da bi bil ti kdaj zahteval kakega plačila za svo-
jo hrabrost. Zakaj to,«

Vojak je molčal v zadregi.

»Tvoj poveljnik te vpraša,« je silil Publij.
»S tem, da praporom, katerim sem prisegel
zvestobo, častno služim, vršim samo svojo dol-
nost,« je odgovoril vojak.

»Ti govoriš kot patricij, a celo patriciji
boli, ako ne dobi zasluženega priznanja. Dol-
nost brez plačila je preveliko breme za moč
smrtnika. Jutri se javiš v pretoriju za zapest-
nico hrabrosti.«

»Ti si ukazal, visokoslavni legat,« je od-
govoril legionar tako mirno, da se je Publij
čutil dan tem.

Snel je bakljo s stene, razsvetlil borčev
obraz in ga pazno motril.

V vsako hišo »Domoljuba«!

P I S A N O P O L J E

Državni udar o Grčiji

Grška vlada je te dni preko noči razveljavila ustavo, razpustila parlament, razglasila obsedno stanje nad vso Grško in uvedla diktaturo. Kralj je po daljšem razgovoru z ministrskim predsednikom Metaksasom vse te ukrepe odobril. Grška meja je od onega torka ponoči zaprta in z Grčijo pretrgan tudi ves telefonski promet. Vojaštvo se je v celoti pridružilo vladi, tudi večina meščanstva, dočim se delavci upirajo novemu stanju. V Solunu, Atenah in v nekaterih drugih krajih je prišlo mestoma do hudih neredov.

Grška vlada v posebnem poročilu razglasa, da je bil njen udar nujna državna potreba, ker so komunisti s štrajki in podtalno agitacijo pripravljali revolucijo, a je vlada komuniste s svojimi ukrepi prehitela.

Pred revolucijo in po njej

»Popom in grofom bomo zemljo vzeli in jo razdelili med vas, da boste enkrat srečni vi, ubogi kmetje, in siromašni delavci.« Tako so v Rusiji govorili komunistični agitatorji pred preobratom.

In kako je bilo, ko so zavladali sovjeti? Kmet in delavec nista dobila ne popovske in grofovske zemlje, temveč sta izgubila še lastna polja. Kmet in delavec morata delati za boljševike, ki se mastijo na račun delavnih stanov, po mestnih palačah, siromaka kmet in delavec pa stradata na lastnem imetju.

Da ne utonemo

Neki zdravnik priporoča sledeče: 1. Ne plavaj s polnim želodcem; majhna okrepila med plavanjem so pa dobra. 2. Ohladi se, predno greš v vodo! 3. Tisti, ki imajo bolna ušesa, naj si jih zamaše z vato. 4. Kdor ne zna popolnoma dobro plavati, naj se ne da pogovoriti, da dela isto, kar izurjeni plavalci.

Kuga nemorale ie zajela ves svet

»Trgovski list« priobčuje pod naslovom »Križa poštenja« uvodnik, ki pravi tudi sledeče:

Kuga nemorale je zajela ves izobraženi svet in vse sloje družbe, začenši od velikih bankirjev, industrialcev in državnikov pa do najnižjih uradnikov ter — beračev. Značilno je, da še nikdar ni bilo toliko poklicnih beračev kakor v zadnjem času, ker danes ne beračijo samo oni, ki res nimajo denarja, temveč danes beračijo tudi mnogi lažni berači, ki imajo doma več gotovine, kakor oni, na katerih usmiljenje pozivajo. Mešne uprave so spoznale, da je treba temu poklicnemu beračenju napraviti konec, toda spoznale so tudi, da je to beračenje samo pojav splošne navednosti propalosti in da je treba zato čiščenje izvesti enako v vseh delih okužene družbe.

Smešno bi bilo pričakovati od višjih oblasti ozdravljenje naših razmer. Na nas samih je vsa naloga in vsak posameznik se mora v svojem ožjem krogu in delokrogu borovati proti korupciji, medsebojnemu brezvestnemu izkoriščanju in tako imenovani sveti sebičnosti. Najmočnejša propaganda pa bo vsakega primeru dober zgled. Zlasti pa bi bila morda

najvažnejša naloga naših obveznih združenj in stanovskih organizacij, da strogo bde nad delom svojih članov, da ne trpe zlorab, ki čeprav niso kaznive, vendar pa škodujejo ugledu vsakega stanu in s tem tudi nenaravnost koristim zajednice. Strah pred moralno obsodbo lastne organizacije bo morda na ta način preprečil najhujša zlodejanja brezvestnih ljudi.

Marijino Vnebovzetje

Nebo in zemlja danes se raduje
s Teboj, ki si brez madeža spočeta,
v nebesa z dušo in s telesom vzeta. —
Najlepši dan, kar Cerkev jih praznuje!

Odgrnjena skrivnostna je zavesa,
odprt je raj, ves v čudežni lepoti;
izvoljeni hitijo Ti naproti,
da Te slovesno spremijo v nebesa.

Tedaj žele popolno je veselje
nastalo v raju, ko si Ti dospela;
nebesa vsa so Tebi v čast zapela,
»Še višje!« sveto bilo je povelje.

»O, pridi hči nebeškega Očeta,
ob sinu Ti pripravljeno je mesto!
In sveti Duh objel Te je, nevesto,
ves raj Ti vzklika: »Sveta, sveta, sveta!«

Kraljici svoji zlato krono spleta,
krasi ji prestol nevenljivo cvetje,
pred Njo tam zgrinja večno se poletje,
pozdravljajo jo naša srca vneta.

Limbarski

Podzemeljska čuda na Dolenjskem

Zupana Permeta jama pri Ponovi vasi blizu Grosuplja na Dolenjskem je gotovo najlepša naša jama, odkar loči slovito Postojnsko jamo državna meja od nas. Zupan g. Perme je po desetletnem poštvovalnem delu odkril Slovincem nepopisne krasote podzemeljskega kraškega sveta, ki so res vredne, da si jih vsakdo ogleda. Po podzemeljskih prostorih, ki so polni lepih kapnikov, je g. Perme dal izpeljati varna pota in stopnice, tako, da je jama vsakomur dostopna. V jamo je dal napeljati tudi električno luč, tako da kapniki ob svitu žarnic in reflektorjev bleste v pravih barvah. Vsa čast g. Permetu, čigar ljubezen do naravnih krasot je premagala trud in žrtve, da je narodu odprl tolike krasote. Za 6 Din vstopnine si jamo lahko ogledate. Obisk se res izplača in ga toplo priporočamo.

Vsak naj živi ob svojem trudu

Dr. Vladko Maček je nedavno izgovoril množicam, ki so mu prišle čestitat k godu, tudi sledeče:

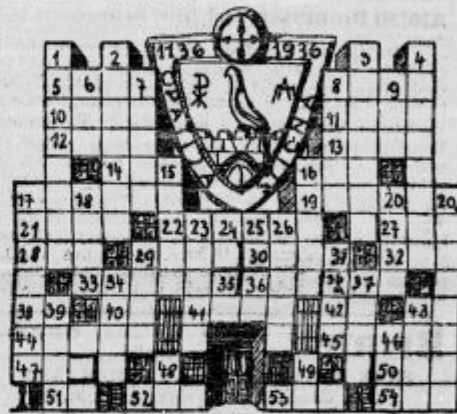
Kadar je Gospod izgnal Adama iz raja, mu je rekel: »V potu boš jedel svoj kruh. To je božja odredba in proti tej odredbi se je nemogoče borovati. Bog ni rekel: Ti se boš potil, a drugi bodo jedli tvoj kruh. Naša poli-

tika hoče biti taka, kakor je odredil Bog: da vsak človek živi ob svojem trudu. V tem je na kratko označen naš kmetijski program.

Poglejmo sedaj — je rekel dr. Maček — še drugo stran. Mi smo danes glede omenjenega programa vsi edini, ali vendar to našo načelo še ni izpeljano Zakaj ne? Zato ker nam leži na vratu še vedno tuja sila. In dokler se tuje sile ne režimo, ne moremo izvesti svojega socialnega programa. Zato vodimo boj v dve smeri: da organiziramo hrvatski kmetijski narod v borbi za kršćansko pravico, in da vržemo s svojih pleč enkrat za vselej silo, ki nas ovira pri ustvarjanju te pravice.

Uganka: „Stična“

Vodoravno: 5 naslov osebe iz Starega Zakona, 8 konča molitev, 10 mrv, 11 pokrovka, 12 prestol, 13 državna blagajna, 14 človek, ki ne govori, 16 osebni zaimek, 17 otroško žensko kratko ime, 19 tujka za napolnino, 21 slovenski sodobni pisatelj, 22 versko-kulturno pomemben kraj v Sloveniji, 27 del voza, 28 vročina, 29 zagoda, 30 del požarnika, 32 kulturna rastlina, iz katere dobivamo platno, 33 veter na jugu naše države, 36 turški oblastnik, 36a žensko kratko ime, 38 število, 40 osebni zaimek, 41 sorodnik, 42 ceca (okr.), 43 il, 44 ne težak, 45 prostor v sredi stadiona, 47 politična stranka (kratka), 50 dolg debel pleten trak, 51 osebni zaimek, 52 časomer, 53 predplačilo, 54 kulturna rastlina-zitaren.

STIČNA VAS VABI

Navpično: 1 sedanjí stički opat, 2 duhovnik, 3 del sveta, 4 vlada sedaj v Španiji, 6 pečina v morju, 7 čaka vsako ustvarjeno bitje, 8 glej 45 vod, 9 število, 15 mlečni izdelek, 16 breg morja, 17 družina, 18 tuji izraz za steklenico, 20 poslopje, kjer si mladi bistrijo glave, 20a stolna cerkev v Ljubljani, 23 tujka za bučo, 24 del napisa na križu, 25 častiti gospod, 26 pomanjhalnica mnogot, 29 veliki socialni reformator-Slovenec, 31 noga živali, 34 pesdir, 35 osebni zaimek, 36 vzklík za bolečino, 37 del stopala, 39 glej navp., 48 napis na križu, 46 prva žena, 48 doktor, 49 ploskovna mra.

Rešitev križanice: „Olimpijski ogenj“

Vodoravno: 1 ick, 4 lok, 7 cna, 8 Ana, 9 kep, 10 kad, 11 zla, 13 lel, 15 cna, 17 ban, 18 on, 19 ti, 21 bira, 23 okov, 25 osat, 26 šina, 27 ne, 29 Sora, 30 bala, 33 koc, 34 ara, 36 alcija, 38 os, 40 ar, 41 lel, 42 kos, 44 lon, 46 bob, 48 junji, 50 Danec, 52 oseka, 53 rnica

Navpično: 1 telano, 3 kaplan, 4 lokota, 5 ona, 6 kadej, 12 tenis, 14 Anton, 16 amolot, 17 broška, 18 obok, 20 Ivan, 22 ranocelnik, 24 kida, 29 sol, 30 blok, 31 ahal, 33 kaktus, 37 jo, 39 so, 45 oac, 45 a—lan, 47 ora, 48 jo, 50 dr, 51 ca

Človeško srce more največ 173krat na minuto utripati; če bi bilo za udarec več, pa človek umrje.

Ker je v ameriški mornarici napredovanje častnikov zelo počasno, se nahaja v službi več kapitanov, starih nad 60 let in več prvih poročnikov v starosti nad 50 let.

DOBRO CTIVO

k Sedno vino ali sadjevec. Špissal M. Humeč, založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1917. Cena broš. izvodu 10 Din. Knjiga je prikojena po največjih virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako sadjevec izdelujemo, kako z njim ravnamo, da dobimo okusno, zdravo in slancvito pijačo. Knjiga se peča tudi z izdelavo kisa in uporabo sadnih trupin, da ne pridejo v nič. Opremljena je z 42 podobami. Vsem sadjarjem to izvrstno brošuro najočjeje priporočamo.

DROBTINE

Goslarški učenec — skladatelj. Češki skladatelj Anton Dvorak je bil prav za prav tisti, ki je naposli skladatelja Lehara ne pol, ki mu je prišel toliko poklicnih uspehov v življenju. Dvorak je bil namreč profesor na praškem konservatoriju in je učil Lehara goslašiva. Nekega dne je stopil predenj Franc Lehar ter mu pokazal svojo sonatino v starem slogu v g-duru in sonato v d-molu. Profesor Dvorak je delal plašnemu učencu, potem ko je pregledal skladbi: »Prateli, obesite gosli na klin in posvetite se kompoziciji!« Tako se je zgodilo in Lehar je postal skladatelj lahke muzike, ki se poje po vsem svetu.

Hranilne vine

vseh denarnih zavodov in vrednostne papirje vnočuje po najvišji ceni takoj v gotovini
Alejo Planinšek, Ljubljana, Beethovaeva 14/L

Dravljie pri Ljubljani vabijo na božjo pot k sv. Roku že stoletja. Že davni rodovi prihajajo od vseh strani prioročati sv. Roku sebe in svoje proti kužnim boleznim in vsakovrstnim ranam. Ker je za letošnji god cerkev v notranjštini vsa prenovljena in pade praznik sv. Roka letos ravno na nedeljo, se pričakuje še posebno mnogo obiskovalcev. Spored Rokove pobožnosti je naslednji: Na Veliki Smaren ob 5 popoldan romarska pridiga na prostem, nato slovesne hitanje M. B. z ljudskimi petjem. V nedeljo se začne sv. maše ob 5 in se vrste vsako uro do 10. Ob 6 in pol 10 je pridiga na prostem; popoldan ob 5 slovesne liturgije in sklep.

Brinje prvovrstno, laško, dobite zopet pri trdku

FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA
Javna skladišča — Tyrseva cesta št. 33.

»Boss Puzzle«. Ni nov izum, poč pa pravkar prištev v modo igrice, ki ima neskončno mnogo rešitev. Imenuje se »boss puzzle« in jo je leta 1878 po naključju izumil neki gluhoonem Američan. A zdaj se je igra začela širiti zlasti na Dunaju, kjer je imenujejo »Diabolus«. V kvadratni škatli je 15 kock s številkami, prostor za 16. kocko je pa prazen. Poljudno razvršiš kocke v škatlici, nato pa jih s pravičnim spraviš v pravi številčni red od 1 do 15. Mogočih je nič manj kot 1.307.674.365.000 rešitev. Sreča tu ne igra nikake vloge, temveč le pamet in računanje. Zato je igra zlasti za mladino primerna.

30.000 let stara piščalka. Iz Brna poročajo, da so v bližnjem pogorju našli piščalko na dva tona, o kateri sodijo, da je najstarejše godalo na svetu. Piščalka je izrezana iz levjega zoba in daje glas D in glas G. Starinoslovci menijo, da so jo lovec rabili, da so si z njo dajali znamenja na lovu. Še danes piska prav tako jasno in čisto kakor pred 30.000 leti, ko je bila napravljena. Odkril jo je prof. Kari Absolon, ki poučuje na vseučilišču v Brnu in raziskuje gorovje. Prof. Absolon celo trdi, da so bili ti kraji nekoč središče glasbenega življenja, a obenem tudi slikarstva in kiparstva. Prof. Absolon je namreč našel tudi nekaj drugih umetnin, kakor kamenito glavo divjega konja, nadalje glavo jelena in kip mamuta. Po kateri praksi je g. profesor določil starost te piščalke, poročilo ne pove.

Največja javna poroka v svetovni zgodovini se je vršila l. 324 pred Kristusovim rojstvom v Suzi v Perziji, kjer se je na ukaz Aleksandra Velikega naenkrat poročilo 10.000 njegovih macedonskih vojakov s Perzijankami.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oje prostor velja za enkrat 5 Din. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo oslov oz. obrtniki pomočnikov ali vajencev in urobo.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Predam travnik

pod Zadobrovo tudi za hranilne knjižice Zadrugne zveze. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 1093.

Dehile 16—18 l., ljubiteljski otrok, sprejme živila na deželi. Podmolnik št. 14. Hrušica pri Ljubljani.

Črne detelje 1.000 kg pridam Peter Dolinar, Dobrova 15 pri Ljubljani.

Vse vrste moške obleke

in perila priporočam po najnižji ceni. Presker, Sv. Petra c. 14.

Sprejme se dekla in hlapec za kmetijska dela. Dravljie št. 18, Ljubljana.

Šivalni stroj.

premakljiv štedilnik na stiri kroge, parni kotel in voziček na dveh kolesih poceni prodam zaradi selitve. Smrekar Marija, Lektovica št. 24, Brezovica.

Vaše terjatve pri

hranilnicah in posojilnicah vnočujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino pisarno, ki je oblatveno dovoljena in priložite znamke. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. Telefon 38-10.

V Avstraliji strižejo vse ovce z elektriko. V eni uri ostržejo 10 ovac.

Vrabci napadajo stare samice, ki ne ležejo več jajčec in jih do smrti razkljujejo. Gosenica ima več kot 2000 mišic.

Hmečko dekile

Slovenko, išče rodbina bančnega ravnatelja s soprogo in 11 letnim otrokom »Novem Sadu za kuharico. Dekleta z gospodinjskim tečajem. v starosti 18—25 let, imajo prednost. Samo poslano dekile z znanjem kuhanja vsaj priprostiti jedi pride v poštev. Ponudbe, po možnosti s sliko je poslati na uravro lista do 19 avgusta pod kifro »Kuharica« števil 11675.

Lesostrugar

samski s koncepcijo dobi stalno delo. Ponudbe pod kifro »Strugarstvo« na uravro »Domoljubac« 11571.

Oroslav Bolanc

Ljubljana, Wolfova ulica št. 10 zopet kupuje vosek in med ter prodaja sveče vseh vrst in alabastre.

Prodaj sesalno

(pumpo) za vodnjak; leseno z železno mehaniko 8 metrov dolgo, dobro ohranjeno za 600 Din. Na račun vzemem tudi drva. — Vadnal, Ljubljana-Glinca c. VI. št. 11.

Hlapec

starejšega za vsa kmetijska dela sprejemem. Iv. Kos, Zadobrova 4. Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Kateri otroci so inteligentni? V najnovejši številki časopisa »Zeitschrift für Kinderforschung« priobčuje prof. Saller zanimive podatke o preiskavah na 15 šolah v Hannoveru. Profesor se je zanimal zlasti za vprašanje, kakšno je razmerje med brihtnostjo učencev glede na socialne razmere njihovih staršev. Saller je ugotovil, da izhajajo najboljši učenci (46 odst.), dekli in deklice iz vrst delavcev. Tem otrokom zaradi položaja staršev ni dostopna nobena višja izobrazba ter žive večinoma od podpore mesta in države. Nadalnjih 31 odstotkov inteligentnih otrok je bilo iz rodbin malih trgovcev in uradnikov. Samo trije odstotki izobraženih otrok imajo za očete akademike in starše z višjo izobrazbo.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, misljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tehnik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebej obiščejo pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli vezelanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakazite. Zadržati gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

V Stično se odpeljejo možje in žantje in narodne noče ter društvene zaslave na praznik 15. t. m. s posebnim vlakom, ki odhaja iz glavnega kolodvora v Ljubljani ob 3 popoldne. Ustavi se na vseh postajah do Stične. Istočasno vozi poseben vlak iz Novega mesta. Voznišče stane iz Ljubljane v Stično in nazaj 13 din. — Baklje za nočno procesijo dobijo udeleženci v Stični. Zanki so predpisane za vse udeležence in se dobe v Ljubljani — ter za Gorenjsko in Notranjko — pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7a-1. Znak stane 3 din.

V letu 1933 se je zaradi preganjanja Judov v Nemčiji tekem devetih mesecev v Palestino izselilo nad 11.000 istih.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Ralacel“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava izseljenskega vestnika Ralacela, Ljubljana, Tyrseva 52

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čet.